ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يومية سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة: إيڤا درويشيان

1500 Լ.Ո. 72ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 225 (20091) ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 2 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1998 10 ԷՋ

ԸՆԴՐԱՊԱՅՔԱՐԻ ՖՈՆՏԵՐՈՒՆ ՀԱՐՑԻՆ ՆԵՐԱՌՈՒԹԵԱՄԲ

ՔԼԻՆԹՐՆԻ ԴԱՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱՊՆԴՈՒՄԻ ԹՂԹԱԾՐԱՐԸ ԿԸ ՇԱՒԱԼԻ

ՈՒԱՇԻՆԿԹՐԸՆ, 1 (ՌՈՅԹԵՐ).- Միացեալ Նահանգներու Ներկայացուցիչներու Տան արդարադատութեան յանձնախումբի անդամներէն մէկը Երեքշաբթի օր նախատեսեց, որ նախագահ Պիլ Քլինթընը դատական հետապնդումի ենթարկելու գծով բացուած քննութիւնը աւարտի յառաջիկայ շաբաթ, հակառակ անոր, որ յանձնախումբին հաւրաոպետականները Երկուշաբթի օր որոշեցին ընդարձակել քննութիւնը՝ անոր մէջ առնելով նաեւ նախագահին ընտրապայքարի ֆոնտերու հարցը: Հաւրաոպետականները արդարադատութեան նախարարութենէն յուշագիրներ պիտի պահանջեն անկախ դատախազի մը յանձնելու համար ֆոնտերու գեղծարարութեան հարցը: Արդարադատութեան յանձնախումբը աւելի ուշ քուէարկութեան պիտի դնէ յուշագիրներու առաջարկը:

ՊԱՊԱՊՏԱՅԻ ՊԱԼԱՏԻՆ ՄԷՋ

ՆՈՐ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ՆՇԱՆԱԿՄԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ջօր. Էմիլ Լահուտ կ'ընդունի հայկական երեսփոխանական պլոքը

Հանրապետութեան նախագահ կոր. Էմիլ Լահուտ երկկ ձեռնարկեց յաջորդ կառավարութիւնը կազմող վարչապետի նշանակման կապով երեսփոխաններու հետ նոր խորհրդակցութիւններու, որոնք այսօր կ'սկսին առաջ իրենց աւարտին պիտի հասնին:

Հանրապետութեան նախագահը երկկ առաւօտ առաջին հերթին ընդունեց խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրին, ապա վարչապետ Ռաֆիք Հարիրին խորհրդարանի նախկին նախագահ Հիւսէյն Հիւսէյնի եւ նախկին վարչապետ Օմար Քարամէ յայտարարեցին, թէ նախագահին առաջարկած են Հրսի անունը, մինչ Հրս ոչ մէկ յայտարարութիւն կատարեց: Հրսի անունը առաջարկեց նաեւ խորհրդարանի փոխ նախագահ Էլի Ֆըրկի:

Նախագահ Լահուտ ապա ընդունեց Պըրրիի գլխաւորած «Ազատագրում եւ Բարգաւաճում» պլոքը, որուն անունով երեսփոխան Հասան Ալաուիէ յայտարարեց, թէ պլոքը առաջարկած է Հրսի թեկնածութիւնը: Ալաուիէ նաեւ ըսաւ, որ Պահիա Հարիրի, թէեւ պլոքին հետ Պաասթա չէ եկած, բայց հեռաձայնով Պըրրիի հաւաստած է, թէ յանձնառու է պլոքի կեցուածքին: Պահիա Հարիրիի տեղեկատուական գրասենեակը հաստատեց այս տեղեկութիւնը:

Վարչապետ Հարիրիի գլխաւորութեամբ, Պաասթայի պալատ այցելեց «Պէյրութի որոշում» պլոքը, որուն անունով ժամիլ Շամմաս յայտարարեց, թէ ոչ մէկ թեկնածու առաջարկուած է: Երեսփոխան Եղիա Ճկրլճեան յայտարարեց, որ պլոքի անդամ հայ երեսփոխանները յանձնառու են պլոքի որոշումին:

«Մեթնի պլոքը, Միշել Մրրի գլխաւորութեամբ, նոյնպէս առաջարկեց Հրսի թեկնածութիւնը», ըսաւ Շաքէր Ապու Սլէյման:

Նախարար Ուալիտ Ժոմպլաթ Պաասթա չայցելեց, բայց անոր գլխաւորած «Ազգային պայքարի ճակատ» պլոքը այցելեց նախագահին, եւ նախարար Աքրամ Շրհայէլ անոր փոխանցեց թեկնածու չներկայացնելու պլոքի որոշումը: Պլոքի անդամ Ուատիհ Աքրի յայտնեց, որ Շրհայէլ նախագահին հաւաստած է պլոքին պատրաստակամութիւնը գործակցելու անոր եւ անոր ընտրելիք աշխատակազմին հետ, եթէ անոնց չարքին չըլլան ազգային երթն ու յատկապէս գաղթականներու տունդարձը արգելակող անձնաւորութիւններ: Աքրի նաեւ ըսաւ, որ Ժոմպլաթի բացակայութեան պատճառը անձնական է եւ ոչ քաղաքական:

Հայկական երեսփոխանական պլոքի անդամներ Սեպուհ Յովհաննեան, Խաչիկ Պապիկեան, Յակոբ Զուբխատարեան, Արթրամ Տէտէեան եւ Ժորժ Գասարճի առաջարկեցին Հրսի անունը, յայտնեց Զուբխատարեան, որ կրխոսկր պլոքին նախագահ Լահուտի հետ այցելութենէն ետք:

Ղոմմի կուսակցութեան ու Ազատ կուսակցութեան պլոքները չյայտնեցին, թէ որո՞ւն անունը տուած են, բայց լրատուական միջոցներ անոնց մօտիկ աղբիւրներէ իմացան, որ անոնք ալ առաջարկած են Հրսի թեկնածութիւնը:

Անկախ երեսփոխաններէն Մոհամմէտ Նուսկի Պայտուն, Նիքոլա Ֆաթուշ, Էլիաս Սքաֆ, Խամիլ Սրքարիկ, Մոհամմէտ Ալի Մկյս, Ռոպէր Ղանէմ, Ֆայսալ Տաւուտ, Սամի Խաթիպ, Նաժահ Ուաքիմ, Ժան Օգհյտ, Ֆարէս Պուհյդ եւ Զահէր Խաթիպ առաջարկեցին Հրսի անունը, յայտնեց Զուբխատարեան, որ կրխոսկր պլոքին Նախագահ Լահուտի հետ այցելութենէն ետք:

Ղոմմի կուսակցութեան ու Ազատ կուսակցութեան պլոքները չյայտնեցին, թէ որո՞ւն անունը տուած են, բայց լրատուական միջոցներ անոնց մօտիկ աղբիւրներէ իմացան, որ անոնք ալ առաջարկած են Հրսի թեկնածութիւնը:

Անկախ երեսփոխաններէն Մոհամմէտ Նուսկի Պայտուն, Նիքոլա Ֆաթուշ, Էլիաս Սքաֆ, Խամիլ Սրքարիկ, Մոհամմէտ Ալի Մկյս, Ռոպէր Ղանէմ, Ֆայսալ Տաւուտ, Սամի Խաթիպ, Նաժահ Ուաքիմ, Ժան Օգհյտ, Ֆարէս Պուհյդ եւ Զահէր Խաթիպ առաջարկեցին Հրսի անունը, յայտնեց Զուբխատարեան, որ կրխոսկր պլոքին Նախագահ Լահուտի հետ այցելութենէն ետք:

Շար.ի եր 2

ԿԸ ՄԱՂԹԵՄ, ՈՐ ՀԸՍ ՅԱՋՈՂԻ ԿԱԶՄԵԼ ՄԻՆՉԵՒ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՅԱՋՈՐԴ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԱՊՐՈՂ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ԿՐՕՒՄ: ՀԱՅՐԻՐԻ

Վարչապետ Ռաֆիք Հարիրի երկկ նկատեց տուաւ, որ վերջ գտած է խորհրդակցութիւններու ընթացքին երեսփոխաններու ձայնը նախագահին տրամադրութեան տակ ձգելու երեւոյթը, եւ այս գարգացումը կր նկատ յաղթանակ իր պաշտպանած տեսակէտին: Ան պէտք է յարգել սահմանադրութեան 53րդ յօդուածը, կամ տյով վարչապետութեան թեկնածուի անուն, կամ ոչ մէկ անուն՝ բայց առանց ընտրութիւներ ձգելու հանրապետութեան նախագահին:

Հարիրի, որ կր խօսէր լրագրողներու հետ կրոյկի մր ընթացքին, նաեւ հերքեց այն տեղեկութիւնները, թէ միջնորդութեան փորձեր կատարուած են կանխարգիլելու կառավարութիւնը կազմել հրաժարելու իր որոշումը: «Խորհրդարանի նախագահ Պըրրիի հետ հեռաձայնային խօսակցութիւնը ուրբաթ օր էր, ու ես արդէն հանրապետութեան նախագահին փոխանցած էի որոշումս» ըսաւ ան:

Հարիրի յայտնեց, որ արդէն կազմած էր 14 նախարարէ բաղկացած կառավարութեան մր անուանացանկը, որուն բոլոր անդամները նոր ու խորհրդարանական դէմքեր են:

Լրագրող մր հարց տուաւ այն տարաձայնութեան մասին, թէ յաջորդ կառավարութեան կեանքը առաւելագոյնը վեց ամիս կ՚ըլլայ: Հարիրի պատասխանեց, թէ այս յայտարարութիւնները չեն նպաստեր երկրին, ոչ ալ անոր կայունութեան՝ մաղթելով, որ Հրս յաջողի կազմել մինչեւ յաջորդ երեսփոխանական ընտրութիւններ ապրող կառավարութիւն մր:

Հարաւի իրավիճակին մասին հարցումի մր պատասխանելով՝ Հարիրի հաստատեց, թէ իսրայէլեան կառավարութիւնը վերատեսութեան կ՚ենթարկէ Լիբանանի դարաւթիւնը վերաբերեալ իր որոշ վարած քաղաքականութիւնը, եւ հաւաստեց, թէ Լիբանանի իրաւասու պաշտօնատարները մօտէն կր հետեւին այս հարցին, եւ հաղորդակցութեան մէջ կր մնան միջազգային տարբեր կողմերուն հետ:

PLAN MedNet

•Յարմարագոյն գիներ
•Լաւագոյն պայմաններ
•Վճարման դիւրութիւններ

EXPRESS INSURANCE COMPANY

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ 01-250999 թիւին, Տորա, Սանթոր Տտրեան, 2րդ յարկ

ՏԱԼԵՄԱ «ԱՀԱԲԵԿԻՉ» Կ'ԱՆՈՒԱՆԷ ՕՇԱԼԱՆԸ

ՄԵՍՈՒՏ ԵԸԼՄԱԶ ՀՌՈՄԻ ԿՈՉ Կ'ՈՒՂՂԷ՝ ՕՃԱԼԱՆԸ ԻՏԱԼԻՈՅ ՄԷՋ ԴԱՏԵԼՈՒ

Թուրքիոյ վարչապետ Մեսուտ Եըլմազ երկկ Հռոմի կոչ ուղղեց փուրտ ըմրոստ դեկավար Ապտիւլլա Օճալանը Իտալիոյ մէջ դատելու, եթէ կայն Թուրքիոյ չյանձնէ:

«Եթէ Իտալիա կ՚ըսէ, թէ մեր ներքին օրէնքները չի ձանչնար եւ կայն մեկի չյանձնէ, անիկա իր օրինական սեփական դրութեան համաձայն պէտք է Օճալանը պատաւարութեան ենթարկէ անոր ոճիրները անպատիժ չձգելու համար», ըսաւ ան իր կուսակցութեան երեսփոխաններուն:

Յուցանիշով մր, թէ Թուրքիա եւ Իտալիա Օճալանի դէմ իրենց կեցուածքներով իրարու կր մօտենան, Իտալիոյ վարչապետ Մասիմօ Տ՚Ալեմա երկկ բացայայտօրէն փուրտ դեկավարը «ահաբեկիչ» անուանեց՝ յայտնելով, որ կ՚աշխատի գայն ներկայացնել դատարանի մր, ուր արդար դատավարութիւն կրնայ տեղի ունենալ:

Տ՚Ալեմա, որ եւրոպական տարբեր մայրաքաղաքներ չրջած է Ե. Միութենէն ներս Օճալանի հարցով կօրակցութիւն ապահովելու համար, չեչտեց, որ միաժամանակ ուշադրութեանց առնուազ պէտք է դարձնել քրտական հարցին խաղաղ լուծումի մր որոնումը:

«Չերրակալեցինք այդ ահաբեկիչը եւ կր փորձենք գայն դատարան ներկայացնել եւ դատել, բան մր, գոր ո՛չ ոք կիտէ, թէ ինչպէ՞ս պէտք է րնել կամ տրամադիր է այդ րնելու», րսած է ան ձայնասփռուած հարցազրոյցի մր ընթացքին:

Ձայն ձերրակալելէ ետք, «ի՞նչ կրնայինք րնել», հարց տուած է Տ՚Ալեմա եւ աւելցուցած, թէ այժմ «լուրջ հարց կր դիմագրաւենք: Պէտք է բոլոր կարելիութիւնները ստուգենք, որ Օճալան արդար դատավարութիւն ունենայ», չեչտած է ան:

Իտալիա յայտարարած է, թէ Օճալանը ձերրակալած է միմիայն որովհետեւ Գերմանիա անոր դէմ ձերրակալման հրամանագիր արձակած է:

Անցեալ չարաթ Գերմանիոյ վարչապետ Կերհարտ Շրէօտըր րսած էր, թէ Պոն Օճալանի յանձնումը պիտի չպահանջէ իր երկրին մէջ աւելի քան 2 միլիոն թուրք եւ քիւրտ քաղաքացիներուն կողմէ խուովութիւններու մասնակցութեամբ:

«Դժբախտաբար թուրքիա մահապատիժի դրութիւնը ունի եւ մարդկային իրաւանց կետնի վրայ երաչխիքներ չկան», րսած է Տ՚Ալեմա:

Երբ Իտալիա մերժած էր Օճալանը յանձնել, Թուրքիա կպուչացուցած էր Հռոմը, թէ ահաբեկչութեան մեղսակից պիտի դառնայ: Սակայն թրքական կառավարութիւնը, յայտնապէս ամերիկեան արտաքին գործոց նախարարութեան հետ խօսելէ ետք, իր ոճը փոխած էր:

Տ՚Ալեմա եւ Շրէօտըր անցեալ չարաթ համաձայնած էին, որ Օճալան պէտք է եւրոպական կամ միջազգային ատեանի մր մէջ դատուի. գաղափար մր, որ րստ թերթերուն, Բրիտանիոյ եւ Սպանիոյ վարչապետներուն կողմակցութիւնը կր վայելէ:

Օճալանի փաստաբանը չարաթավերջին յայտնած էր, թէ քիւրտ դեկավարը չ'ընդդիմանար դատավարութեան

Շար.ի եր 10

ԱՋԵՐԻ ՋԻՆՈՒՈՐՆԵՐ ԿՐԱԿ ԿԸ ԲԱՆԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԴԻՐՔԵՐՈՒ ՈՒՂՂՈՒԹԵԱՄԲ

ԵՐԵՒԱՆ, 1 (ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ).- Հայ-ապրպէյճանական սահմանի հիւսիս-արեւելեան շրջանին մէջ Երկուշաբթի երեկոյեան վինեալ ալիջադէպ մը պատահեցաւ:

Հայաստանի պաշտպանութեան նախարարութեան հաղաձայն, ապերի ուժեր կրակ բացած են վերին Ձահբարակի հայկական դիրքերուն ուղղութեամբ: Զոհ չկայ:

ԹԱՒՐԻԶԻ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԱԿԱՆ ՀԻՒՊԱՏՈՍԱՐԱՆԸ ՏԱԿԱՒԻՆ ԲԱՑՕՒԱԾ ՉԷ

ՊԱՔՈՒ, 1 (ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ).- Ագրպէյճանական մամուլին համաձայն, Իրան չ'ճաշպարեր Թաւրիզի մէջ ագրպէյճանական հիւպատոսարան հաստատել:

Երկու երկիրներուն միջեւ նախապէս ստորագրուած համաձայնագիրին համաձայն, Նախիջեւանի մէջ պէտք էր, որ բացուէր Իրանեան հիւպատոսարան, իսկ Թաւրիզի մէջ՝ ագրպէյճանական:

Ըստ ագրպէյճանական մամուլին, Ագրպէյճան կատարած է իր ստանձնած պարտաւորութիւնները, սակայն Իրան հինգ տարուան ընթացքին նոյնանման քայլերու չէ դիմած: Հարցը կր մնայ անլոյծ, նոյնիսկ Պաքուի դրկած յուշագիրէն ետք:

ՎՐԱՍՏԱՆ ԿՐՆԱՅ ԵՒՐՈԽՈՐՀՈՒՐԴ ԸՆԴՈՒՆՈՒԻԼ

ՓԱՐԻԶ, 1 (ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ).- Եւրոխորհուրդի խորհրդարանական վեհաժողովի քաղաքական հարցերու յանձնախումբը առաջարկած է «կանաչ լոյս» տալ Վրաստանի կազմակերպութեան անդամակցութեան:

Առաջարկին նախապէս պէտք է քննարկուի վեհաժողովի Յունուար 1999ի նիստին: Քաղաքական հարցերու յանձնախումբին անդրադարձը Թերի Տկյվիս յայտնեց, որ Վրաստան ներկայիս ունի ժողովրդավարական կարգեր, ուր կր յարգուին մարդու իրաւունքները եւ իրաւական պետութեան սկզբունքները:

Եւրոխորհուրդը սակայն պիտի պահանջէ, որ բարեփոխուի Վրաստանի օրէնսդրութիւնը, ինքնավար շրջաններու կարգավիճակը յստակացնելու, մամուլի ազատութիւնը ապահովելու եւ իշխանութեան տեղական մարմիններու աշխատանքները կատարելագործելու նպատակով:

Եւրոխորհուրդին կողմէ նաեւ կր պահանջուի, որ Վրաստան ստորագրէ Մարդու Իրաւունքներու Եւրոպական Համաձայնագիրը եւ կազմակերպութեան կարգ մր փաստաթուղթերը, ինչպէս նաեւ Արխագիոյ տագնապին գծով անիկա չարունակէ հարցը խաղաղ միջոցներով լուծելու ճիգերը եւ երաչխաւորէ խաղաղապահ ուժերու եւ ՄԱԿի դիտերու անվտանգութիւնը:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԷ ՄԸ ԱՒԵԼԻ ՔԱՆ 3 ՄԻԼԻԱՌ ՏՈԼԱՐԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՆ ԽՈՍՏՈՒՄ՝ ՊԱՂԵՍՏԻՆԵԱՆ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒՆ

Ամերիկեան հովանաւորութիւն վայելող միջազգային խորհրդաժողով մը խոստացաւ աւելի քան երեք միլիառ տոլար յատկացնել պաղեստինեան շրջաններուն տնտեսական բարգաւաճման եւ խաղաղութեան ամրապնդման համար:

Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Մատըլէյն Օլպրայթ ըսաւ, որ յայտարարուած խոստումները ցօրակցութեան արտայայտութիւն են պաղեստինցի ժողովուրդին հանդէպ:

Նախագահ Պիլ Քլինթըն, որ խորհրդաժողովին բացումը կատարեց, Միացեալ Նահանգներու անունով 400 միլիոն տոլարի խոստում մը կատարեց պաղեստինեան իշխանութեան: Բացման խօսքին առաջ, Քլինթըն հանդիպում մը ունեցած էր պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Եասէր Արաֆաթի հետ: Քլինթընի օժանդակութեան խոստումը, սակայն պէտք ունի Քոնկրէսին վաւերացման:

Քլինթընի հովանաւորած խորհրդաժողովին մասնակցեցան 50 երկիրներ եւ միջազգային կազմակերպութիւններ: Բացման խօսքին մէջ, Քլինթընն դիտել տուաւ, որ որեւէ խաղաղութիւն գոյատեւելու առիթ չ'ունենար, եթէ պարզ ժողովուրդը շօշափելի արդիւնքներ չտեսնէ:

Խորհրդաժողովին մասնակցողներէն ձափոն 200 միլիոն տոլար խոստացաւ. Եւրոպական Միութիւնը՝ 480 միլիոն տոլար. Նորվեկիա՝ 170 միլիոն տոլար. Սէուտական Արաբիա՝ 100 միլիոն տոլար. Քուէյթ՝ 80 միլիոն տոլար. Քանատա՝ 30 միլիոն տոլար եւ Աւստրալիա՝ 10 միլիոն տոլար: Անցնող հինգ տարիներուն նուիրատու երկիրները աւելի քան երկու միլիառ տոլար յատկացուցած էին պաղեստինեան շրջաններուն:

Արաֆաթ, որ խօսք առաւ խորհրդաժողովին, դատապարտեց Կապան եւ Այարդրդանանը կամայական կերպով փակելու Իսրայէլի քաղաքականութիւնը: Ան ըսաւ, որ երբ Իսրայէլ կր փակէ պաղեստինեան շրջանները, նիւթական վնասներ կր պատճառէ: Արաֆաթի համաձայն, այդ վնասը կր գնահատուի եօթը միլիառ տոլարով: Խորհրդաժողովին մասնակցող իսրայէլացի պատուիրակը անմիջապէս հակադարձեց դիտել տալով, որ անցնող 22 ամիսներուն, Իսրայէլ միայն երկու անգամ փակած է Կապան եւ Այարդրդանանը:

Արաֆաթ վերատին յայտարարեց, որ պաղեստինեան անկախ պետութիւն պիտի հռչակէ հինգ տարուան փոխանցման հանգրուանի աւարտին՝ 4 Մայիս 1999ին:

•ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ ատրիկանութիւնը երեկ ձերբակալեց խաղաղասէր երեք գործիչներ, որոնք փորձեցին արգիլել շինարարներու մուտքը Արեւելեան Երուսաղէմի մէջ կառուցուող հրէական բնակեցման վայրէն ներս:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ՅԱՋՈՐԴ ԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՆ ՕՐՈՎ ՊԻՏԻ ՅԱՐԳՈՒԻՆ ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԿԸ ՅԱՅՏՆԷ ՀԸՍ

Նախկին վարչապետ Սելիմ Հըս երէկ վերժեց պատասխանել կառավարութեան կավուութեան վերաբերեալ լրագրողներու հարցումներուն՝ նկատել տալով, որ այս հարցին մասին կարելի է խօսիլ երեսփոխաններու հետ խորհրդակցութեանց աւարտէն ու կառավարութիւնը կազմող վարչապետի նշանակումէն ետք:

Հըս վստահեցուց. որ երկրի ընդհանուր վիճակը առողջ է, դրամական վիճակը կայուն է եւ նախագահ Էմիլ Լահուտի ամբողջական ու կատարեալ ճառին երաշխիքով յաջորդ իշխանութեան օրով պիտի յարգուին ազատութիւնները:

Նախկին իշխանութենէն փոխանցուած ժառանգին մասին՝ Հըս ըսաւ. «Անկասկած մեկի կը ապահովէ մեծ մարտահրաւէր մը, զոր անհրաժեշտ է դիմագրաւել»: Ան նաեւ հաստատեց անհրաժեշտութիւնը՝ պահպանելու երկրին քաղաքական ու դրամական կայունութիւնը. ինչպէս նաեւ լուծելու ընկերային հարցերը:

Միւս կողմէ, Հըս ընդունեց երեսփոխաններ Իսմայիլ Սըքքարիէն, Սալէհ Խէյրը եւ Ռիաատ Սարրաֆը, ինչպէս նաեւ՝ մամլոյ եւ լրատուական նախարարներու սենտիքանների նախագահներն ու այլ անձնաւորութիւններ:

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՖՈՆՏԻՆ

•Պր. Մաւսուէ Տէր Կարապետեանի սրտի յաջող գործողութեան առիթով,
Ասղու Տապիի հայ մշակութային ընկերակցութեան վարչութիւնը 50.000 լ. ո.

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ՏԻԿՆԱՆՑ ՕԺԱՆԴԱԿ ՄԱՐՄԻՆ

ԳԵՂԱՆԿԱՐՉԱԿԱՆ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍ՝ ԼԻՒՍԻ ԹԻԹԻՒՆՃԵԱՆԻ

Հովանաւորութեամբ՝
ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ ՊԱՀԻԱ ՀԱՐԻՐԻԻ

Սկիզբ՝ Չորեքշաբթի, 2 Դեկտեմբեր 1998, երեկոյեան ժամը 6ին, Հայկազեան համալսարանի «Արթըր Մաթոսեան» ցուցասրահին մէջ. Մեքսիք փողոց: Ցուցահանդէսը պիտի տեւէ մինչեւ 10 Դեկտեմբեր 1998: Այցելութեան ժամեր՝ առաւօտեան ժամը 10էն 1, եւ կէսօրէ ետք՝ ժամը 4էն 8:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Ովսաննա Աւետիսեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Թորոս Մառուկեան եւ զաւակունք
Տիար Ժիրայր Գասպարեան եւ զաւակունք
Տիկին Սիւզի Խտրչեան եւ զաւակունք
Տիար Պօղոս Մանանեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Երուանդ Սթամպուլեան եւ զաւակունք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց մօր, մեծ մօր, քրոջ եւ հարազատին՝

ԱՐՇԱԿՈՒՀԻ ՄԱՆԱՆԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ Երեքշաբթի 1 Դեկտեմբեր 1998, երեկոյեան ժամը 6ին, իր բնակարանին մէջ:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ Չորեքշաբթի 2 Դեկտեմբերին, կէսօրէ ետք ժամը 2ին, Անթիլիասի Մ. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Պուրճ Համուտի Ազգային գերեզմանատունը:

•Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մաղադ:
•Ցաւակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը. Այլ Սաատէ. «Մառուկեան» շէնք. Չորեքշաբթի 2. Հինգշաբթի 3 եւ Ուրբաթ 4 Դեկտեմբերին:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Մատլէն Սահակեան եւ զաւակք՝ Արա
Տէր եւ տիկին Յակոբ եւ Անույշ Սահակեան
Տէր եւ տիկին Փոլ եւ Հուրի Հեգրլտրն
Տիար Սարգիս Սահակեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Գրիգոր Սահակեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Ադամ Սահակեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Գէորգ Ներսէսեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Ժոզէֆ Խարաճեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Տիգրան Ատուրեան եւ զաւակունք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր եւ հարազատին՝

ՅՈՎՍԷՓ ՍԱՀԱԿԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ Թրիփոլի, 1937ին)

մահը, որ պատահեցաւ Երկուշաբթի, 30 Նոյեմբեր 1998ին, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ այսօր՝ Չորեքշաբթի, 2 Դեկտեմբեր կէսօրէ ետք ժամը 2ին, Անթիլիասի Մ. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Թրիփոլիի Ազգային գերեզմանատունը:

•Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մաղադ:
•Ցաւակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը, Հըրշ Թապէթ. Նազարեան վարժարանի մօտ, «տոքթ. Սուէյտան Ապու Ֆատէլ» շէնք, Ա. յարկ, թիւ 7, Չորեքշաբթի 2 եւ Հինգշաբթի 3 Դեկտեմբերին:

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՈՐԵՒԷ ՅՆՑՈՒՄ ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ Է

ԱՐԱՔԵԼ ՊՈՒՀՐՃԵԱՆ

Արտաքին գործոց Նախարար Ֆարէս Պուէյհ երէկ ըսաւ, թէ «անոնք, որոնք հայրական նախանձախնդրութեամբ Թաէֆի տրամադրութիւնները պահպանել կը ձեւացնեն, անո՛նք հին այդ տրամադրութիւնները առաւելագոյն չափով բռնարարողներ»:

Պուէյհ նաեւ ըսաւ, որ սահմանադրական հարց չկայ, այլ քաղաքական հարց, որ կ'ամփոփուի հետեւեալ ձեւով. վարչապետ Հարիրի կը կարծէ, թէ իր ստացած կամ իրեն խոստացուած ձայներուն թիւը անբաւարար է, «բայց այդ պիտի հարց մը պէտք չէ վերածել սահմանադրական կամ միջհամայնքային հարցի»:

Պուէյհ նկատել տուաւ, որ եթէ սահմանադրութիւնը ուզէր նախագահը վերածել քուէատուփի, ապա խորհրդակցութիւններ բուռ պիտի չգործածէր, այլ քուէարկութիւն կամ ընտրութիւն բուռ.

«իսկ խորհրդակցութիւն բուռ գործածելով՝ նախագահին կը ձգէ վերջնական ընտրութիւն կատարելու իրաւունքը այն պարագային, երբ երեսփոխաններուն յստակ մեծամասնութիւն չկայ»:

Պուէյհ նաեւ դիտել տուաւ, որ սահմանադրութիւնը երեսփոխաններուն չ'արգիլեր իրենց ընտրելու իրաւունքը գիջիլ հանրապետութեան նախագահին:

Արտաքին գործոց Նախարարը նաեւ յայտնեց, թէ ինք առաջարկած է Սելիմ Հրսի նշանակումը, որովհետեւ ան պարկեշտ, բարեփոխումներ կատարելու ատակ եւ հմուտ տնտեսագէտ մըն է, եւ երկիրը այս հանգրուանին կարիքը ունի այսպիսի անձի մը:

Պուէյհ հաւաստեց, թէ նախագահ Լահուտ եւ վարչապետ Հրս վստահութիւն կը ներշնչեն տնտեսական եւ դրամական շրջանակներուն, «հետեւաբար տնտեսական որեւէ ցնցում պիտի բլլայ արուեստական»:

ԼԱՀՏԵԱՆ ԶԻՆԵԱԼ ՄԸ ԿԸ ՍՊԱՆՆՈՒԻ

Լահտեան կինեալ մը սպաննուեցաւ եւ ուրիշ մը վիրաւորուեցաւ երէկ, պիմադրութեան Ժրկպինի շրջանին մէկ կատարած ականահարումներուն պատճառով:

Առաջին ականը պայթեցաւ Տահր էլ Ռամլի ճամբուն վրայ, լահտեան կիներ ուղեւորութեան մէկ ջոկատին անցած պահուն: Լահտեան աղբիւրներ հաստատեցին, թէ իրենց մէկ կինեալը վիրաւորուած է: Աւելի ուշ, երկրորդ ական մը պայթեցաւ Ռում - Անան ճամբուն վրայ՝ սպաններով լահտեան կինեալ մը:

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՄԱՐՄԻՆԻ ԺՈՂՈՎԸ

Ապրիլեան հսկայ դատեթեան հսկիչ մարմինը երէկ հրապարակուած հաղորդագրութեամբ մը յայտնեց, որ նախանկեալ սր գումարած իր ժողովին քննարկած է 6 լիրանանեան ու 9 իսրայէլեան գանգատներ: Լիրանանեան գանգատները կ'առնչուին իսրայէլեան հրետանիին քաղաքային շրջաններու ռմբակոծումին, իսկ Իսրայէլ կ'ըսէ, որ դիմադրութիւնը իր պիրքերը ռմբակոծած է ինակուած շրջաններէ:

Հաղորդագրութիւնը հաստատեց, թէ գանգատներուն մեծ մասը հիմնաւորուած է եւ կը խախտէ հասկացողութեան պայմանները:

Հաղորդագրութիւնը նաեւ յայտնեց մարմինին գոհունակութիւնը՝ հասկացողութիւնը յարգելու Լիրանանի եւ Իսրայէլի յանձնառութեանց վերահաստատումին համար:

ՀԱՐԱԻԱՅԻՆ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՇԱՏ ՎՏԱՆԳԱՒՈՐ Է

ԿԸՍԸ ԱՊՏԷԼ ՄԵՔԻՏ

Արաբական Լիկայի ընդհանուր քարտուղար Իսմաթ Ապտել Մեկիտ երէկ այցելեց վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի, ապա հաստատեց, որ Հարաւային Լիբանանի մէջ կացութիւնը շատ վտանգաւոր է:

Ապտել Մեկիտ վերահաստատեց Արաբական Լիկայի կօրակցութիւնը՝ թիւ 425 որոշումի առանց նախապայմաններու գործադրութիւնը պահանջող Լիբանանի կեցուածքին:

«Իսրայէլ Հարաւային Լիբանանի իր բռնագրաւած շրջանը կ'անուանէ ապահովութեան գօտի, բայց ես կը նկատեմ, որ այդ շրջանը դարձած է անապահովութեան գօտի»:

ՍՏԱՑԱՆՔ

•ՅՂՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՄՆՆԴԱՒԵՐՈՒԹԻՒՆ
Հեղինակ՝ ՏՈՔԹ. ԱՅՏԱ ԱՄԱՒՏՈՒՐԵԱՆ
Համազգայինի Վահէ Սէթեան տպարան
Պէյրութ, 1998

ԲԱԽՏԱՒՈՐՈՒԱԾ

Տէր եւ տիկին
Յակոբ եւ
Մարիանա
Նորամանեաններ

բախտաւորուած են առջիեկ աղջիկ զաւակով մը

ՆԱՐՕՏ

30 Նոյեմբեր 1998

ԲԱՐՁՐ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ

ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՒ ԵՒ ԳԵՐԵՐՋԱՆԻԿ Տ.Տ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՊԵՏՐՈՍ ԺԸ.

Կաթողիկոս Պատրիարքի Կաթողիկէ Հայոց

Նախագահութեամբ

ՏԻՒՐ ՄՈՒՍԱՍԷՏ ՍՈՒՐԷՅԼ ԵԱՄՄՈՒԹԻ

Նահանգապետ Լեռնալիբանանի

ՀԱՅ ԿԱԹ. ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԻՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ջեզ կը հրաւիրէ

ԱԿԱԴԵՄԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍԻ

Իր նորակառոյց յարկաբաժինի բացումին առիթով

Առատածեռն նուիրատուութեամբ

ԳԱԼՈՒՍՏ ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿԻՆ ԵՒ ՌՈՊԷՐ ՊՕՂՈՍԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻՔ ՖՈՆՏԻՆ

Տեղի կ'ունենայ, Ուրբաթ, 4 Դեկտեմբեր 1998, երեկոյեան ժամը 6ին, Հ. Կ. Մ.Ի «Յովհաննէս Պօղոսեան» թատերասրահին մէջ:

ՏՆՕՐԷՆ ԻՐԻՆ

ՀԱՅՁԱՐ-ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՀԱՅ ԱՐՀԵՍՏԱԿԱՐԾՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՁԱՐՏԱՐԱԳԷՏՆԵՐ ԵՒ ՁԱՐՏԱՐԱՊԵՏՆԵՐ

ՀԵՐԹԱԿԱՆ ՀԱՒԱՔ

ԶՐՈՅՑ

Աննա Յովհաննիսեան Շարբէանի հետ
(Antropologue)

Պուրճ Համուտի արհեստներու պահպանման եւ զարգացման մասին

Տեղի կ'ունենայ Հինգշաբթի, 3 Դեկտեմբեր 1998, երեկոյեան ժամը 8ին «Կարտըլ Թաուր» պանդոկին մէջ, Ալիթալիա:

ՀՐԱՒԷՐ

Ռ.Ա.Կ.
ՄԿՐՏԻՉ ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆ ԱԿՈՒՄԲ

ԿԼՈՐ ՍԵՂԱՆ

Նիւթ՝
«ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐԸ»

Մասնակցութեամբ՝
ՕՐԴ. ԱԶԱՏՈՒՀԻ ԳԱՅՍԵՐԼԵԱՆԻ
ՊԱՐՈՆ. ՀԱՆՐԻ ՈՒՐՖԱԼԵԱՆԻ
ՔՈՅՐ ԹԷՈՊԻՍՏԷ - ՍԱՐԻ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻ
ՏԻԿ. ՍԱՐԻԱ ԱՊՈՒՆԱՅԵԱՆ - ՊԷՕՃԷՔԵԱՆԻ

Տեղի կ'ունենայ Չորեքշաբթի, 2 Դեկտեմբեր 1998, երեկոյեան ժամը 7:30ին, Թէքէեան Կեդրոնի «Մեթր Վրաչեայ Սեդրակեան» սրահին մէջ, Ժըմմէյլի:

ՀՐԱՒԷՐ

ՆՈՐ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ՆՇԱՆԱԿՄԱՆ ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

Ջօր. Է. Լահուտ - Ս. Հըս հանդիպում

Առաւօտ ոչ մէկ անուն տուին, իսկ Թալալ Արսլան. Շաուքի Ֆախուրի. Խալիլ Հրբաուի եւ Ուաժիհ Պաարինի չյայտնեցին իրենց թեկնածուն:

Նախագահը ապա ընդունեց Հըսկպալլայի «Հաւատարմութիւն դիմադրութեան» պլոքը, որուն անդամներէն Իպրահիմ Սայէտ յայտնեց թէ պլոքը առաջարկած է Հըսի թեկնածութիւնը: Յիշեցնենք, որ պլոքը որոշած էր անուն չտալ, այլ յաջորդ վարչապետի յատկութիւններ առաջարկել:

Ապա Պութրոս Հարպ եւ Ֆաուզի Հըսկէյշ տուին Հըսի անունը, Խալէտ Տահէր ոչ մէկ անուն առաջարկեց, իսկ Քապլան Իպա Խուրի յայտարարեց. «ժամդուած եմ, որ իրաւունք ունիմ նախագահին ձգելու ընտրութիւնը» եւ հաւաստեց, որ իր ընտրելու իրաւունքը կը դնէ նախագահին տրամադրութեան տակ:

Կէսօրուան դադարէն ետք Լահուտ ընդունեց երեսփոխան Սիւլէյման Ֆրէնճիէն ու անոր պլոքը, որ առաջարկեց Հըսի անունը: Նոյնը ըրին Մոհամէտ Քապպարա. Սալէհ Խէյր. Պաաս կուսակցութեան երկու երեսփոխանները. Նայիլա Մուաուատ. Մուսթաֆա Սաատ եւ Նեհիպ Լահուտ:

Յատակ չէ կեցուածքը երեսփոխան Ապտել Ռահիմ Մըրատի, իսկ Քեարուանի երեսփոխաններ Էլիաս Խապէն. Մանսուր Պոն եւ Քամիլ Զիատէ առաջարկեցին Հըսի անունը:

Նախագահ Լահուտ այսպիսով խորհրդակցած կ'ըլլայ խորհրդարանի 128 անդամներէն 114 երեսփոխաններու հետ, իսկ մնացեալը կ'ընդունի այսօր կէսօրէ առաջ: Այնուհանդերձ յստակ է, թէ Հըս կը վայելէ երեսփոխաններու մեծամասնութեան վստահութիւնը:

Հըսի մօտիկ աղբիւրներ հպատակին նկատեցին, որ հանրապետութեան նախագահը այսօր յետմիջօրէին յայտարարէ անոր նշանակումը:

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԵՐԵԿՈՅ ՄԸ ԼԵՒՈՆ ՎԱՐԴԱՆԻՆ ՀԵՏ

«Հայկազեանը եւ Լեւոն Վարդան» - Նախագան դոկտ. Ժան Բահճեան:
«Ինքնաճանաչում» - «Ակնարկ Լիբանանահայ Դրականութեան Վրայ» գործէն:
«Լեւոն Վարդանին Պատմուածքէն Աւանդը» - փրոֆ. դոկտ. Ս. Պ Տատոյեան:
«Նարեկեան Ջոն»
Ուրբաթ, 4 Դեկտեմբեր 1998, երեկոյեան ժամը 7ին Հայկազեան Համալսարանի նաւիդիատարան, Մեքսիք փողոց:

ՀՐԱՊԱՐԱԿԻ ՎՐԱՅ Է

Հ. Յ. Դ. երիտասարդական պաշտօնաթերթ «ԿԱՅԾԵՐ»ի Հոկտեմբեր - Նոյեմբերի թիւը:

Այս թիւը կը բովանդակէ հարցազրոյցներ, յօդուածներ, գրախօսականներ եւ երիտասարդական կեանքի տեղեկատու:

Այս թիւով ընթերցողները կը ծանօթանան Հ. Հ. կառավարութեան անձնակազմին:

Ստանալու համար դիմել Համազգայինի գրատունը, Շաղկոյեան կեդրոն:

ԳԻՆ՝ 5,000 Լ.Ո.

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ Կ'ԱՐՏԱՅԱՅՏՈՒԻ Ի ՆՊԱՍՏ ՆԱԽԿԻՆ ԲՌՆԱՏԷՐ ՓԻՆՈՇԷԻ

Սպանիոյ արտաքին գործոց նախարար Ապել Մաթութէս երէկ չիլիցի իր պաշտօնատարին յայտնեց, որ իր կառավարութիւնը չի կրնար կասեցնել նախկին բռնատէր Աուկուսթօ Փինոշէի արտայանձնումի գործընթացը:

Ան կը խօսէր չիլիցի Խոսէ Միկել Ինսուլվայի հետ տեսակցութենէ մը ետք: «Անգամ մը որ արտայանձնումի պահանջը Բրիտանիա հասած է, Սպանիոյ կառավարութեան պատասխանատուութիւնը չըլլար այլեւս բան մը ընել այդ առնչութեամբ», ըսաւ Մաթութէս թղթակիցներու: Ան Ինսուլվայի յայտնած է սակայն, որ եթէ Բրիտանիա որոշէ Փինոշէն չյանձնել, Սպանիոյ կառավարութիւնը որոշումը պիտի ընդունի:

Սպանական դատարանային աղբիւրներ երէկ յայտնեցին, որ պաշտօնատարներ վըրտահեցուցած են Ինսուլվայի, որ եթէ Փինոշէ Սպանիոյ յանձնուի, դատավարութիւնը անկախ պիտի ըլլայ եւ հանրային կարծիքին պիտի չավդուի:

Մ. Նահանգներ Երկուշաբթի օր բացայայտօրէն բանավէճին մասնակից դարձան՝ ըսելով, որ Չիլիի ընդդիմադրութիւնը՝ Փինոշէի Սպանիոյ մէջ դատուելու գաղափարին, յարգանքի արժանի է:

Մ. Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան բանբերը՝ Ձէյմս Ռուպին, յայտնած է, որ Ուաշինկթընն ունի այն համոզումը, որ նկատի ունենալով, որ Չիլիի մէջ «ժողովրդավար պետութեան մը քաղաքացիները հիգեր ի գործ կը դնեն արդարութեան պահանջներուն եւ հաշտութեան կարիքներուն միջեւ հաւասարակշռութիւն ապահովելու, պէտք է յարգել անոնց եզրակացութիւնները»:

Ռուպին նաեւ ըսած է, թէ Ուաշինկթընն բրիտանական կառավարութիւնը «այս կամ այն կողմ չի մղեր»:

(ՌՈՅԹԵՐՍ)

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ

ԱՆԳԱՐԱ, 1 (ՌՈՅԹԵՐՍ).- Թուրքիոյ վարչապետ Մեսուտ Եըլմազ եւ անոր պահպանողական մրցակիցը՝ Թանսու Չիլէր, Երեքշաբթի օր տակաւին կը թուէին շատ հեռու ըլլալ նոր կառավարութիւն մը կազմելէ, հակառակ այն նշաններուն, թէ անոնց միջեւ անձնական սուր մրցակցութիւնը կրնայ մեղմանալ:

Չիլէրի մօտիկ խորհրդականը յայտնեց, թէ երկու ղեկավարներուն միջեւ ընկերակցութիւն մը կազմելու առաջադրութեամբ քայլեր չեն առնուիր:

Կառավարական որեւէ ընկերակցութիւն հաւանաբար առժամեայ պիտի ըլլայ միայն, անկէ երկիրը պիտի առաջնորդէ դէպի Ապրիլի երեւակրիանական ընտրութիւններ:

Երկու ղեկավարները Երկուշաբթի օր վիճուորի մը յուղարկաւորութեան ընթացքին իրարու ձեռք թօթուած էին:

Ըստ *«Սապահ»* օրաթերթին, Չիլէր Եըլմազի եւ ձախակողմեան ղեկավարի մը հետ կառավարական ընկերակցութեան մը գաղափարին համամիտ է, սակայն ընկերակցութեան չորրորդ անդամը նաեւ կ'ուզէ:

Սակայն Չիլէրի խորհրդականը յայտնեց, թէ այդ տեղեկութիւնները «շինծու սենարիոներ»են՝ աւելցնելով, որ իր կուսակցութիւնը կ'ընդդիմանայ որեւէ տարապի, որ Եըլմազը վարչապետ կը պահէ:

Եըլմազ, որ ներկայիս առժամեայ կառավարութիւն մը կը գլխաւորէ, յայտնեց, որ կուսակցութիւնները պատրաստ պէտք է ըլլան քննարկելու կառավարական ընկերակցութիւն մը կազմելու բոլոր միջոցները:

Շաբաթավերջին փոխ վարչապետ Պիւլէնթ Եճեւիտ կոչ ուղղած էր Եըլմազի եւ Չիլէրի, որ միանան ուժեղ կառավարութիւն մը կազմելու համար՝ իսլամականները պաշտօնէ դուրս պահելու համար:

Եթէ աշխարհիկ կարգերը ընդունած քաղաքական անձնաւորութիւնները չկարենան միանալ, նախագահ Սիւլէյման Տեմիրէլ կընտրէ պարտադրուիլ կազմելու առժամեայ կառավարութիւն մը, որուն անպայման մաս պիտի կազմէ իսլամական Առաքինութիւն կուսակցութիւնը, որ խորհրդարանին մէջ մեծագոյն պլոքն է:

Առաքինութեան ղեկավար Ռեճայ Քութան Երեքշաբթի օր յայտարարեց, որ իր կուսակցութիւնը սահմանադրութեան հաւատարիմ է եւ անոր ծիրէն ներս քաղաքականութիւն կը վարէ:

Երկուշաբթի օր բանակին ապայակոյտը հաղորդագրութեան մը մէջ կոչ ուղղած էր քաղաքական անձնաւորութիւններուն՝ բանակը քաղաքականութեան մասնակից չդարձնելու: Անոր խօսքերը կը թուէին Քութանի ուղղուած ըլլալ:

Քութան ըսած է, թէ իր կուսակցութիւնը բանակին հետ լաւ յարաբերութեանց մէջ է:

Սպայակոյտը շեշտած էր, որ անընդունելի է ըսել, թէ վինեալ ուժերը կուսակցութիւն մը միւսէն աւելի կը նախընտրեն:

ԲՐԻՏԱՆԻԱ ՎԵՐՍՏԻՆ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՑ ՋԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՀԱՐՈՒԱԾԻ ԴԻՄԵԼ

ԻՐԱՔ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏԷ ՋԷՆՔԵՐՈՒ ԳԼԽԱՒՈՐ ՔՆՆԻՉ Ռ. ՊԱԹԼԸՐԸ

ՊԱՂՏԱՏ, 1 (ՌՈՅԹԵՐՍ).- Իրաքեան սրաթերթ մը Երեքշաբթի օր պատապարտեց ՄԱԿի գլխաւոր քննիչ Ռիչըրտ Պաթլըրը, որ պատասխն փաստաթուղթեր կը պահանջէ գլխի ծրագիրներուն մասին:

«Պասթէլ» օրաթերթը կը գրէր, որ Պաթլըր կը չափազանցէ երբ Իրաքէն յաւելեալ փաստաթուղթեր կը պահանջէ: «Պասթէլ» աւելցուց, որ Պաթլըր շանթաժի կ'ենթարկէ ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդը՝ նոր փաստաթուղթեր պահանջելով Պաղտատէն:

Պաթլըր Իրաքէն պահանջած է փաստաթուղթեր, որ մանրամասնօրէն կը նշէ, թէ Պաղտատ ինչպիսի կինամթերք գործածած է Իրանի դէմ պատերազմին (1980 - 1988): Պաթլըր այս ուղղութեամբ երկու նամակ ուղարկած է Իրաքի փոխ վարչապետ Թարիք Ազիզին անցեալ չորեքշաբթի: Պաթլըր մինչեւ Նոյեմբեր 30 (Երկուշաբթի) պայմանաժամ տուած էր Պաղտատի իշխանութիւններուն, որոնք սակայն մինչեւ Երեքշաբթի օր տակաւին ոչինչ յանձնած էին: Դիւանագէտներ կը նախատեսեն, որ Պաթլըր եւ Ապահովութեան Խորհուրդը չարունակեն ճնշումը Իրաքի վրայ, որպէսզի անիկա ի վերջոյ տեղի տայ եւ պահանջուած փաստաթուղթը յանձնէ:

Միւս կողմէ, արտաքին գործոց նախարար Մոհամմէտ Սայիտ Սահաֆ Ապահովութեան Խորհուրդէն պահանջեց նիստ մը գումարել, քննարկելու համար Պաղտատի դէմ յայտարարած ամերիկեան սպառնալիքները: Սահաֆ նամակ մը ուղարկեց Ապահովութեան Խորհուրդին՝ պահանջելով յատուկ նիստի մը կայացումը: Նամակին մէջ Սահաֆ կը նշէր, որ Միացեալ Նահանգներու կողմէ Իրաքի կերիչխանութեան դէմ որեւէ յարձակողական արարք, կամ այլ ձեւի յայտարարութիւններ միջազգային ուխտերու եւ չափանիշներու խախտում կը նկատուին:

Բրիտանիոյ արտաքին գործոց նախարար Ռոպին Քուք, սակայն վերստին յայտարարեց, որ Իրաքի դէմ գինուորական գործողութիւն մը անխուսափելի եւ անյետաձգելի պիտի դառնայ, եթէ Պաղտատ ամբողջութեամբ չենթարկուի ՄԱԿի որոշումներուն:

● *ԻՐԱՔԻ նախագահ Սատտամ Հիւսէյնի խորթ եղբայրը՝ Պարգան Թիքրիթի Երեքշաբթի օր Ամմանէն Պաղտատ ուղղուեցաւ: Պարգան Ջուիցերիա կը գտնուէր եւ մամլոյ տեղեկութիւններու համաձայն, ան կը մերժէր Իրաք վերադառնալ, որովհետեւ հարցեր ունի Սատտամի անդրանիկ գաւակին՝ Ուտայի հետ: Պարգան, սակայն կը հերքէ այս լուրերը:*

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒՆ ՇՈՒՐՋ

ԳԵՐՄԱՆԵՒՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳԵՐԱՍՏԻՃԱՆ

Գերմանիա եւ Ֆրանսա երէկ միասնարար խոստացան Եւրոպական Միութեան մէջ յայնածիր բարեկարգումներուն վերջ տալ յառաջիկայ տարուան առաջին կիսուն: սակայն անոնք տարակարծիք մնացին բանալի հարցերու գծով, որոնք կրնան արգելակել այդ գործընթացը:

Գերմանիոյ փոքրամասնական քաղաքին մէջ կայացած երկօրեայ գերաստիճանէ մը ետք, երկու երկիրներուն կեդրոնի ձախ կառավարութիւններուն վարչապետները կոչ ուղղեցին նաեւ Եւրոպական Միութեան, որ կարելի եղածին չափ չուտ նոր անդամներ ընդունի. սակայն անոնք գգուշացան անդամակցութեան թուականներուն ակնարկելէ՝ հինգ կամ վեց երկիրներու, որոնք կը պատրաստուին պրոքին անդամակցիլ:

Կերհարտ Շրէօտերի Գերմանիոյ վարչապետ դառնալէն ի վեր, ասիկա երկու երկիրներուն միջեւ առաջին գերաստիճանն էր, որուն մասնակցեցան նախագահ Ժաք Շիրաք եւ վարչապետ Լիոնէլ Ժոսփէն:

Երկու կողմերը չկրցան յառաջդիմութիւն արձանագրել Գերմանիոյ եւ Միութեան յատկացուցած պիւտճէի նիւթական մասնակցութիւնը կրճատելու հարցին շուրջ: Գերմանիա ամէնէն մեծ համեմատութեամբ նիւթական կր յատկացնէ Միութեան:

Միացեալ հաղորդակցութեան մը մէջ, երկու կողմերը խոստացան եւրոպական տնտեսական աւելի սերտ գործակցութեան ի խնդիր քայլերու դիմել՝ առաւելագոյնի բարձրացնելու համար յառաջիկայ տարի չրջանառութեան դրուելիք միացեալ դրամանիշէն սպասուած չահերը:

Երկու ղեկավարները յայտարարեցին նաեւ, որ անգործութեան բարձր համեմատութիւններու դէմ պայքարը եւրոպական քաղաքականութեան առանցքը կ'ուզեն դարձնել:

(ՌՈՅԹԵՐՍ)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՂԻՇԷ ՍԱՆՈՒԿԵԱՆ ՔՈԼԵՂ

ՏԻԿՆԱՆՑ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԸ

ՃԱՇ

Հինգշաբթի, 3 Դեկտեմբեր 1998, ժամը 10:30ին Սիրան Մանուկեան հանդիսասրահին մէջ:

ՃաշէՆ առաջ տոքթ. ՆԱԶԻԿ ՓԱՇԱՊԵԶԵԱՆ պիտի դասախօսէ «Անդանիւթ եւ անընդհականուն» նիւթին շուրջ: Իսկ յայտագրին գեղարուեստական բաժնին իր մասնակցութիւնը պիտի բերէ արուեստագիտուհի տիկ. ՇԱՔԷ ՄԽԱԵԱՆ - ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆ:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՌԱՒՈՒԹԻՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՏԱՓՆԱՊԸ ԼՈՒԾԵԼՈՒ ՃԻԳԵՐ

Դ. Մ. ՖՈՆՏԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ՄՈՍԿՈՒԱ Կ'ԱՅՑԵԼԷ

Դրամական Միջազգային Ֆոնտի տնօրէնը՝ Միշէլ Քամտէսիւ, երէկ Մոսկուա հասաւ Ռուսիոյ անմիջական օժանդակութեան գծով առաջարկները լսելու համար:

Քամտէսիւ տեսակցութիւններ պիտի ունենայ վարչապետ Եւգենի Փրիմաքովի եւ այլ պաշտօնատարներու հետ, որոնք կ'ըսեն, թէ Ռուսիա կրնայ պարտայրուիլ մեծ քանակութեամբ դրամ տպելու, եթէ անմիջականօրէն վարկեր չստանայ:

Սակայն կը նախատեսուի, որ Քամտէսիւ անմիջականօրէն գումար չ'առաջարկէ ռուս պաշտօնատարներուն, որոնք կը յայտնեն, թէ Մոսկուա պէտք ունի Դ. Մ. Ֆոնտին հետ միջին լուծումի մը յանգելու: Անոնք ունին այն մտավախութիւնը, թէ երկիրը փտանգաւոր կերպով դէպի աւելի ծանրակշիռ տագնապ կ'րնթանայ, մինչ հիւանդ նախագահ Պորիս Ելցին պայքար կը մղէ իշխանութեան դեկը պահելու, իսկ տնտեսութիւնը հետզհետէ աւելի խոր քաոսային վիճակի մէջ կը մխրճուի:

Ելցին տակաւին հիւանդանոց կը մնայ:

(ՌՈՅԹԵՐՍ)

ՔԱՂԱՔԻԴԷ ՄԱՐԶԻՆ ՄԷՋ

ԻՐԱՆ - ԹԱՅԼԷՆՏ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԱՆԸՈՔ, 1 (ՌՈՅԹԵՐՍ).- Իրան եւ Թայլէնտ համաձայնութիւն գոյացուցին միլիոնաւոր տոլարի միացեալ ծրագիրներ գործադրութեան դնելու, յատկապէս՝ քարիւղի մարզին մէջ, յայտարարեց Իրանի խորհրդարանի նախագահ Ալի Աքպար Նաթէք Նուրի:

Նուրի, որ Թայլէնտ կ'այցելէ, դիտել տուաւ, որ իր երկիրը ժամանակէ մը ի վեր կ'ուզէր աւելի սերտ գործակցութիւն ունենալ Պանքոքի հետ:

Թեհրան - Պանքոք գործակցութեան ծիրէն ներս, Թայլէնտ քիմիական պարարտացուցիչներու գործարան մը պիտի կառուցէ Իրանի մէջ, իսկ Իրան՝ քարիւղի գտարան մը Թայլէնտի մէջ: Նուրի յաւելեալ մանրամասնութիւններ չփոխանցեց ծրագիրին մասին:

ԹՐԻՓՈԼԻԻ ՄԷՋ

ԱՆԱՆ ԼԻՊԻԱՅԻ ՊԱՇՏՕՆԱՏԱՐՆԵՐՈՒ ՀԵՏ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ

ԼՈՒՔՐԵՊԻԻ ՀԱՐՑԸ ՕՐԱԿԱՐԳԻ ՎՐԱՅ

ԱԼԺԷ, 1 (ՌՈՅԹԵՐՍ).- Մակի ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Անանն Շաբաթ օր Լիպիայի պաշտօնատարներու հետ տեսակցութիւն պիտի ունենայ, քննարկելու համար Լոքերպիի հարցով ամրաստանուած երկու լիպիացիները դատավարութեան յանձնելու ծրագիրը:

Անան, որ ափրիկեան շրջապտոյտի մը ձեռնարկած է, Եգիպտոս պիտի այցելէ, ուրկէ գամաքի ճամբով Լիպիա պիտի անցնի: Անանի ընկերակցող պաշտօնատարներ դիտել տուին, որ յստակ չէ, եթէ ընդհանուր քարտուղարը տեսակցութիւն պիտի ունենայ Լիպիոյ ղեկավար Մուամմար Քագաֆիի հետ:

Միւս կողմէ, Բրիտանիոյ արտաքին գործոց նախա-

Շար.՝ էջ 10

ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԳԷՍ

Կազմակերպութեամբ՝

Հ.Յ.Դ. ԱՂԲԱԼԵԱՆ ԱԿՈՒՄԲԻ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Տեղի կ'ունենայ Շաբաթ, 5 Դեկտեմբեր 1998, երեկոյեան ժամը 9էն սկսեալ, Պրուման պալի «ՊԸՐԺ ԷԼ ՀԱՄՈՒՄ» ՀԱՇԵԱՐԱՆԻՆ մէջ:

ՄԱԿ՝ 50 ՏՈԼԱՐ

Optique

La Vista

MOSCHINO

ՀՐԱՑՐ ԱՂԱՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

Պուրճ Համուտի Քաղաքապետարանի հրապարակ, հեռ. 03-302752 եւ 01-262071

«ՓԱՐԹԻ ՔԵՊԷՔՈՒԱ»Ի ՅԱՂԹԱՆԱԿՈՎ

ԼԻՒՍԻԷՆ ՊՈՒՇԱՐ՝ ՔԵՊԷՔԻ ՎԱՐՋԱՊԵՏ

ՔԵՊԷՔ ՍԻԹԻ, 1 (ՌՈՅԹԵՐՍ).- Քանատայի Քեպէք նահանգին մէջ երկուշաբթի օր կայացած ընտրութիւններէն անգամ մը եւս յաղթական դուրս եկաւ «Փարթի Քեպէքուա»ն, որ իշխանութեան վրայ մնաց՝ յուսախար ընելով անգլիախօս քանատացիները:

Լիւսիէն Պուշարի ղեկավարած կուսակցութեան յաղթանակով վերստին հաւանական կր նկատուի Քանատայի անջատուելու եւ անկախ պառնալու հարցը: Ցառաջիկայ հինգ տարիներուն, իրրեւ Քեպէքի վարչապետ, Պուշար աշխատանք պիտի տանի՝ իրականացնելու կերիչխան Քեպէքի մր երազը: Պուշարի կուսակցութիւնը, սակայն չախչախիչ մեծամասնութիւն մը չապահովեց եւ մեկնաբաններ ու ընդդիմադիր ճակատի անդամներ կ'ըսեն, որ ասիկա ցոյց կու տայ, թէ քեպէքցիները մեծամասնութեամբ չէ, որ Քանատային անջատում կր պահանջեն:

Օթթավայի վարչապետ Ժան Քրեթիէն յայտարարեց, որ այնքան ատեն, որ Պուշար եւ անոր պաշտօնակիցները կ'աշխատին Քանատայի չահերուն համար, կարելի պիտի բլլայ անոնց հետ գործակցութիւններ:

ԹՈՓԱԼ ԵՒ ԷՔՍՈՆ ԿԸ ՄԻԱՁՈՒԼՈՒԻՆ ՓԵԹՐՈՖԻՆԱՅԻ ԵՒ ՍՈՊԻԼԻ ՀԵՏ

Ֆրանսական քարիւղի Թոթալ ընկերութիւնը երէկ յայտարարեց, թէ պելճիքական Փեթրոֆինա ընկերութեան հետ պիտի միաձուլուի՝ դառնալով աշխարհի քարիւղի Սրդ մեծագոյն խմբակը, մինչ նոյն օրը ամերիկեան Էքսոն ընկերութիւնը կր յայտարարէր, թէ համաձայնած է Մոպիլի հետ միաձուլուելիք:

39 միլիառ տոլար արժողութեամբ համաձայնութիւնը ենթակայ է ընկերութիւններուն բաժնետոմսերու տէրերու հաւանութեան եւ եւրոպական ու ամերիկեան առեւտուրին հսկող պատասխանատուներու կանաչ լոյսին: Կրնախատեսուի, որ համաձայնագիրը կնքուի 1999ի առաջին կիսուն:

Էքսոն ընկերութիւնը երէկ յայտարարեց, որ համաձայնած է Մոպիլ ընկերութիւնը գնել 80.1 միլիառ տոլարի՝ գործառնութեամբ մը, որ աշխարհի քարիւղի ամէնէն մեծ ընկերութիւնը պիտի ստեղծէ եւ քարիւղի ճարտարարուեստը պիտի վերակառուցէ:

Էքսոն ամերիկեան քարիւղի մեծագոյն ընկերութիւնն է, իսկ Մոպիլ՝ երկրորդ մեծագոյն ընկերութիւնը:

(ՌՈՅԹԵՐՍ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ
ՄԵԼԳՈՆԵԱՆ ԿՐԹ. ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ - ԳԻՆԵՁՕՆ

Տեղի կ'ունենայ Ուրբաթ, 4 Դեկտեմբեր 1998, երեկոյեան ժամը 7:30ին, Հ. Բ. Ը. Միութեան - Հ. Ե. Ը.ի Անդրանիկ - Սեւան ակումբի «Զապէլ Մովսէսեան» կեդրոնին մէջ, Հըր2 Թապէթ, Սին Էլ Ֆիլ, Պէյրութ:

ԱԶԴԱԿ

ՀԵՌ. 258526 - 260115 -241274
ՊՈՒՐՃ ՀԱՄՈՒՏ

AZTAG TEL. 258526 - 260115 -241274 E. MAIL : aztag@inco.com.lb
FAX : 258529 P.O.BOX : 80860 BOURJ HAMMOUD

أزتاك : هاتف : ٢٥٨٥٢٦ - ٢٦٠١١٥ - ٢٤١٢٧٤
فاكس : ٢٥٨٥٢٩ ص.ب. : ٨٠٨٦٠ برج حمّود

ԼՈՒՐԵՐ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐԷՆ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԾԵՐԱԿՈՅՏԸ ԱՅՍ ՏԱՐԻ ՊԻՏԻ ՉՔՆՆԱՐԿԷ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՕՐԻՆԱԳԻԾԸ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՀԱՅ ԴԱՏԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԸ ԿԸ ՀԱԿԱԶԴԷ

Ֆրանսայի խորհրդարանի հետ կապերու նախարար Տանիէլ Վայան վերջերս գրաւոր կերպով Հայ Դատի յանձնախումբին տեղեկացուց, որ Հայկական Ցեղասպանութեան ճանաչման վերաբերող օրինագիծը այս տարի պիտի չքննարկուի Ծերակոյտին կողմէ, այս վերջինին ծանրաբեռնուած ըլլալուն պատճառով: Նախարարին նամակը որեւէ ճշդում չի կատարեր կառավարութեան հետագայ մտադրութիւններուն վերաբերեալ. նշենք, որ կառավարութիւնը առաջնահերթութեան իրաւունք ունի խորհրդարանի զոյգ պալատներու օրակարգի հաստատումին գծով:

Այս նամակը ստանալէ ետք Ֆրանսայի Հայ Դատի յանձնախումբը հրապարակեց մամլոյ հաղորդագրութիւն մը, ուր կը նշուի. «*Հայ Դատի յանձնախումբի գրասենեակը այս առթիւ կը յիշեցնէ, որ 29 Մայիսին Ֆրանսայի Ազգային ժողովի ընթացքին կառավարութեան ներկայացուցիչը հանդիսաւոր կերպով պարտաւորութեան տակ դրուեցաւ օրինագիծի քննութեան արարող ակարգը իր աւարտին հասցնելու:*

«Ապրիլ 24ի յանձնախումբին հետ միասին Հայ Դատի յանձնախումբը եռանդագին արշաւ ծաւալած է բազմաթիւ ծերակուտականներու եւ մասնաւորաբար Ժաք Ութենի նախագահած Ֆրանսա - Հայաստան բարեկամութեան խումբի անդամներուն մօտ: Բարոյական աջակցութենէն զատ, անոնցմէ կը խնդրենք, որ Ծերակոյտի ներքին կանոնագրութեան բոլոր կարելիութիւնները օգտագործեն օրինագիծի քննարկումը արագացնելու համար»:

Ֆրանսայի Ազգային ժողովի հայանպաստ քուէարկութենէն ետք Ֆրանսայի հայերը ստիպուած են բազմապատկել իրենց միացեալ ջանքերը՝ Թուրքիոյ կողմէ Ֆրանսայի վրայ գործադրուող ճնշումներուն դիմակայելու համար: «*Ֆրանսահայերը պարտաւոր են անհատապէս կամ իրենց կազմակերպութեանց միջոցով օժանդակել Հայ Դատի յանձնախումբին եւ Ապրիլ 24ի յանձնախումբին միացեալ աշխատանքներուն, կը շեշտէ հաղորդագրութիւնը: Այս նպատակով Հայ Դատի յանձնախումբը կ՚ամրապնդէ իր ներկայութիւնը Ֆրանսայի տարբեր շրջաններուն մէջ*»:

«ՊԱԼՔԱՆՆԵՐԷՆ ԴԷՊԻ ԿՈՎԿԱՍ»

Փարիզի մէջ գործող «Հայկական Սփիւռքի հետազօտական կեդրոն»ի (հիմնադիր ու ղեկավար Ժան-Քլօտ Քէպապճեան) կազմակերպութեամբ, վերջերս Փարիզի մէջ տեղի ունեցաւ «Պալքաններէն դէպի Կովկաս գրականութեան կամուրջ» մշակութային ձեռնարկը: Նիստերը տեղի ունեցան Ֆրանսայի մայրաքաղաքի 9րդ քաղաապետարանին աջակցութեամբ:

Հայաստանի գրականութիւնը ներկայացուց Հայաստանի Գրողներու միութեան նախագահ Հրանդ Մաթեւոսեան: Ձեռնարկին կը մասնակցէին Վրաստանի, Թուրքիոյ, Պուլկարիոյ, Մակեդոնիոյ, Ռումանիոյ, Ալպանիոյ, Սերպիոյ, Խորուաթիոյ եւ քիւրտ գրականութեան ներկայացուցիչներ: Հրաւիրեալներու շարքին էին Ֆրանսայի մէջ Թուրքիոյ դեսպանատան մշակութային կցորդը, ինչպէս նաեւ Ֆրանսայի պատկերասփիւռի եւ մամուլի ներկայացուցիչներ:

Ձեռնարկին բացման խօսքը կատարեց Ֆրանսացի նախկին նախարար Կասփարէն, որ յատկապէս շեշտեց Ֆրանսահայ համայնքին կարեւոր դերը երկրի կեանքին մէջ: Ձեռնարկին ելոյթ ունեցողները ընդգծեցին «Պալքաններէն դէպի Կովկաս գրականութեան կամուրջ» ծրագիրին ստեղծումը:

Եւրոպական Խորհուրդի գլխաւոր քարտուղարը նամակով մը տեղեկացուց, որ Եւրոպական Խորհուրդը իր հովանաւորութեան տակ պիտի առնէ հայկական կեդրոնի նմանօրինակ աշխատանքները:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ

ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ՆԻՍՏ՝ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ 108ԱՄԵԱԿԻՆ

28 Նոյեմբերին Հայաստանի կապան քաղաքի երաժշտական ուսումնարանի դահլիճին մէջ տեղի ունեցաւ Հ. Յ. Դաշնակցութեան ծննդեան 108ամեակին նուիրուած հանդիսութիւն մը, կազմակերպութեամբ Հ. Յ. Դ. Կապանի «Արամ Մանուկեան» կոմիտէին:

Հանդիսութեան մասնակցեցան Հ. Յ. Դ. Գերագոյն Մարմինի անդամներ Հրանդ Մարգարեան եւ Գագիկ Գէորգեան: Ձեւնարկին բացումը կատարեց կապանի կոմիտէի անդամ Վահրամ Աւետիսեան, որ ներկայացուց Հ. Յ. Դաշնակցութեան պատմութիւնը: Ապա խօսք առաւ ՀՕՄի կապանի մասնաճիւղի ատենապետուհի Կարինէ Վարդանեան, որ չնորհաւորեց կուսակցութեան տարեդարձը: Կապանի քաղաքապետ Դ. Աթաճանեանի չնորհաւորական խօսքը ընթերցեց քաղաքապետարանի ընկերային - մշակութային եւ մարմնակրթանքի բաժնի վարիչ Սօս Դաւթեան, որ կապանի կոմիտէին յուշանուէր մը յանձնեց:

Հանդիսութեան աւարտին ելոյթ ունեցաւ Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի անդամ Հրանդ Մարկարեան: Ան խօսեցաւ գլխաւորաբար Հայաստանի իշխանութիւններու եւ կուսակցութեան փոխյարաբերութիւններուն մասին: Ան ըսաւ, որ թէեւ Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը նախապահական ընտրութիւններուն աջակցեցաւ Ռոպէրթ Քոչարեանին, սակայն Դաշնակցութեան համար իշխանութիւնը նպատակ չէ: ան չեշտեց, թէ Հ. Յ. Դաշնակցութեան միակ նպատակը Հայաստանի եւ հայ ազգի կոյատեւումը ապահովելն է: Հ. Մարկարեան նաեւ քննադատեց Լեւոն Տէր Պետրոսեանի վարած քաղաքականութիւնը, որ վատնեց ազգային հարստութիւնը:

Ելոյթին վերջաւորութեան Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի անդամը պատասխանեց հանդիսութեան մասնակիցներուն հարցումներուն:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

Եգիպտոսի վարչական վերահսկողութեան գերատեսչութեան հրաւէրով Գահիրէ կը գտնուի Հայաստանի նախագահի աշխատակազմի վերահսկողութեան ծառայութեան պատուիրակութիւնը, գլխաւորութեամբ ծառայութեան ղեկավար Դաւիթ Վարդանեանին:

26 Նոյեմբերին Դաւիթ Վարդանեան եւ Եգիպտոսի մէջ Հայաստանի դեսպան Է. Նալպանտեան ընդունեցան Եգիպտոսի վարչապետ Քամալ Քանզուրի կողմէ: Գնահատելով հայ-եգիպտական յարաբերութիւններուն ներկայ մակարդակը վարչապետը նշեց, որ բոլոր բնագաւառներուն մէջ յուսալի հիմքեր ստեղծուած են համագործակցութեան զարգացման եւ խորացման համար: Վարչապետը խնդրեց Եգիպտոսի նախագահ Հիւսնի Մուպարաքի անունով ջերմ ողջոյններ եւ յաջողութեան մաղթանքներ փոխանցել Հայաստանի նախագահ Ռ. Քոչարեանին:

Նոյն օրը, Դ. Վարդանեան ընդունուեցաւ նաեւ Եգիպտոսի արդարադատութեան նախարար Փարուք Սէյֆ էլ Նասէրի կողմէ: Հանդիպումին ընթացքին քննարկուեցան երկու երկիրներուն մէջ իրականացող իրաւական բարեփոխումներու քաղաքականութեան առնչուող հարցեր:

Հայաստանեան պատուիրակութիւնը շարք մը աշխատանքային հանդիպումներ ունեցաւ Եգիպտոսի վարչական վերահսկողութեան գերատեսչութեան եւ անոր մասնաճիւղերու ղեկավարութեան հետ, տեղի ունեցան արդիւնաւէտ քննարկումներ համագործակցութեան հետագայ ծաւալման, փորձառութեան փոխանակման եւ երկու կողմերուն համար հետաքրքրութիւն ներկայացնող հարցերու շուրջ:

Նշենք, որ 1996ի Յուլիսին ստորագրուած համագործակցութեան արձանագրութենէն ետք այս Հրդ այցելութիւնն է:

ՔՈԼԵՍԹԵՐՈԼԸ ԵՒ ԽՈՀԱՆՈՑԻ ՁԷԹԵՐԸ

Այսօր մարդիկ կը տառապին ճարպերու յաւելեալ կուտակումէ քոլեսթերոլի եւ թրիկլիսիրէտի բարձր չափերէ, նստակեաց կեանքէ, ջղագրգռութենէ, քիմիական սնունդէ եւ միջավայրի ապականումէ: Այս ազդակները կը յառաջացնեն այլազան անհանգստութիւններ, յատկապէս սրտի տագնապներ, շնչարգելութիւն, յիշողութեան եւ կեդրոնացումի նուազում, քալելու դժուարութիւն, մարմնի ընդհանուր ցաւեր, արեան գերճնշում: Հետեւաբար անհրաժեշտ է ընտրել խոհանոցին մէջ գործածուող ձէթերու եւ իւղերու տեսակը:

Անմիջապէս պէտք է նշել նաեւ, որ ճարպերն ու ձէթերը ունին իրենց օգտակար բաժինը. արդարեւ անոնք թոյլ կուտան բջիջներու պատեաններուն, որ դառնան լպրծուն ու կատարեն այն դերը, որ կը կատարէ ինքնաշարժի մը իւղը շարժակին համար:

Անոնց չափաւոր գործածութիւնը թոյլ կու տայ, որ բջիջները կարենան դիւրութեամբ կատարել նիւթի փոխանակումները ներծծելով օգտակարը ու արտաքսելով ոչ օգտակարը:

Ուրեմն կան ճարպերու տեսակներ, որոնք կենսական են եւ կը կոչուին կենսական ճարպաթթուներ, որոնք, ինչպէս անունը ցոյց կու տայ, կեանքին համար անհրաժեշտ են:

ԱԿԱՆՋՆ Ո՞Ր ԻՒՂՆ ՈՒ ՁԷԹԸ ԳՈՐԾԱԾԵԼ

Ճարպերն ու ձէթերը ուտեստեղէններու ամէնէն կարեւոր, սակայն ամէնէն հասկցուած բաժինները կը կազմեն: Սակայն ճարպի տեսակներէն կ՚անջատուին երկու անհրաժեշտ ճարպաթթուներ Օմեկա- 3 (Ալֆա-լինոլէնիք թթու) եւ Օմեկա- 6 (Կամմա-լինոլէնիք թթու եւ լինոլէիք թթու): Մարդկային մարմինը չի կրնար կազմել այս ճարպաթթուները, ուրեմն պէտք է ստանանք զանոնք մեր ուտելիքներէն կամ կենսանիւթերէ:

Օմեկա- 3 ճարպաթթուները կը գտնենք ձուկերու իւղերու (թոնի, լոսդիի, ռինկայի), չինական լուբիայի (սոյա), կտաւատի իւղերուն եւ ձիթաիւղին մէջ:

Օմեկա- 6 ճարպաթթուները կը գտնենք առաւելապէս բուսական իւղերուն մէջ եգիպտացորենի, արեւածաղիկի, խաղողի կուտերու, ցախոտի (Oxagre), գաղտիգուրի (Bourrache) իւղերուն մէջ:

Մինչեւ վերջերս, այսինքն հազիւ երկու տարիներ առաջ, կը թմբկահարուէր մարկարինի, արեւածաղիկի, եգիպտացորենի (մազոլայի տեսակները) յատկութիւնները, թէ անոնք ըստ պատրաստող հսկաներու յայտարարութեանց, կը պարունակեն շատ քիչ քանակով կամ երբեք քոլեսթերոլ: Ճիշդ է որ այս տեսակի պատրաստութիւնները կը պարունակեն չյագեցած ճարպաթթուներ, սակայն, ինչպէս միշտ, երբ օրինաչափութիւնը խախտի, երեւան կու գան առողջական տարբեր տեսակի խանգարումներ Այս պարագային ալ, երբ միայն Օմեկա- 6 ճարպաթթուներ կը գործածուէին տուներէ ներս եւ սննդեղէնի ճարտարարուեստի մէջ փաստուեցաւ վերջապէս (Արեւմուտքի կողմէ իսկ, թէեւ շատ ուշ եւ բազմամիլիառդոլէ ետք), որ տեւական Օմեկա- 6 տեսակի իւղերու գործածութեան ընկերակցած է քաղցկեղի, շաքարախտի, սրտանօթային անհանգստութիւններու եւ գերգրգռութեան պարագաներու թուական բարձրացում: Հիմնական երկու պատճառներ կը բացատրեն Օմեկա- 3 եւ Օմեկա- 6 ճարպաթթուներու կարեւորութիւնը առողջութեան վրայ:

ա) Ճարպը կամ իւղը բջիջին հիմնական կառոյցին մաս կը կազմէ, յատկապէս բջիջի արտաքին պատեաններուն եւ ներքին պատերուն:

Եթէ մարմինը չստանայ կենսական ճարպաթթուներու ճիշդ չափը եւ ճշդում համեմատութիւնը, բջիջները ստիպուած պիտի ըլլան վատ, յագեցած իւղերը օգտագործել կազմելու համար բջիջային պատեր եւ բջիջային պատեաններ: Այս ձեւով մարմնի ամբողջ բջիջները անբնական վիճակ պիտի ստանան այլափոխելով այլ բջիջներուն կառոյցը եւ ուրեմն պաշտօնը:

Երբ Օմեկա- 3ը անբաւարար ըլլայ, մարմինը պիտի գործածէ յագեցած ճարպերը, որոնք կը կոչուին անդրճարպաթթուներ, կազմելու կամ հիւսելու համար բջիջի մը պատը: Այս վատ յագեցած իւղերը ժամանակի ընթացքին կը սկսին խոչընդոտ հանդիսանալ, պատնէշ մը կը կազմեն ու կ՚արգիլեն բջիջներու պատերու լպրծունութիւնը ու կը յառաջանան այլազան խանգարումներ (յիշողութեան, տեսողութեան, կեդրոնացումի, արեան ճնշման, քոլեսթերոլի քանակի, յօդացաւերու եւ այլն):

Վատ ճարպի, անդրճարպաթթուի (trans fatty- acids) ամէնէն բարձր քանակը կը գտնենք մարկարինին իւղատեսակին մէջ, եւ այսօր անհերքելիօրէն փաստուած է, որ սրտին համար մարկարինը շատ աւելի վտանգաւոր է, քան կարագը: Արդէն 1956ին գիտնականներ գիտէին, թէ կարգ մը ճարպեր վտանգաւոր են, սակայն չէին կրնար անունդի ճարտարարուեստի հսկաներուն դէմ ելլել: Մարկարինը թէեւ քոլեսթերոլ չի պարունակեր, սակայն իր անդրճարպաթթուները, ընդհակառակը, սրտանօթային խանգարումներու վտանգը կը բարձրացնեն, որովհետեւ մարկարինը կ՚արգիլէ այն «անգիմը», որ պիտի փոխակերպէր քոլեսթերոլը մաղձային թթուներու, եւ այս մաղձային թթուները դիւրութեամբ պիտի արտաքսուէին մարմինէն. սակայն այդ տարբաղադրումը կասեցուցած ըլլալով, ընդհակառակը, քոլեսթերոլի քանակը կը բարձրանար:

բ) Երկրորդ հիմնական պատճառը կենսական ճարպաթթուները փրոսթակլանտին կոչուող խիստ անհրաժեշտ քիմիական նիւթերու նախակայծերն են:

Այս փրոսթակլանտին կոչուող նիւթերը, որոնք կը նմանին գեղձահիւթային հորմոնային տարրերու, գործօն դեր ունին բոլոր տեսակի բջիջներուն պաշտօնին նկատմամբ. Արդարեւ, փրոսթակլանտինները կը կանոնաւորեն

- *Հարթ կամ փափուկ մկաններու գործունէութիւնը,*
- *Ուղեղային նէորոններու հրահանգներու փոխանցումը յաջորդ նէորոնին եւ, ուրեմն, ուղեղին կանոնաւոր պաշտօնավարումին,*
- *Մարսողութիւնը,*
- *Բեղմնաւորումը,*
- *Բորբոքումային ընթացքը:*

Օմեկա-3 եւ Օմեկա-6 ճարպաթթուները ունին հակադրուած գործունէութիւն փրոսթակլանտիներու կազմաւորման ծիրէն ներս:

Օմեկա-3 փրոսթակլանտինները կը նուազեցնեն արեան ճնշումը, ջրուռոյցը, քոլեսթերոլի քանակը եւ արեան դոնդողներու (platelets) կպչունութիւնը երակներու պատերուն վրայ:

Օմեկա-6 փրոսթակլանտինները եւ, ուրեմն ճարպաթթուները վերեւ յիշուածներու հակառակ ուղղութեամբ կը գործեն, այսինքն կը բարձրացնեն արեան ճնշումը եւայլն:

Այսօր քրմրագէտ մասնագէտներ կ՚ըսեն, թէ առողջ սնունդ մը պէտք է տայ Օմեկա-3ի եւ Օմեկա-6ի 1-2 համեմատութիւն կամ յարաբերականութիւն մը:

Սակայն Ամերիկայի մէջ դժբախտաբար այդ համեմատութիւնը մրջին հաշուով մէկով 20 է: Հոս կրկին կը յիշեցնենք «Լրաշագործ բոյսեր եւ կենսանիւթեր» գիրքէն մէջբերում մը «Մի կապկէք Արեւմուտքի վատ սովորութիւնները եւ մի հմայուիք իրենց խաբուսիկ ծանուցումներէն, ու մի կորսնցնէք Արեւելքի ձեր ինքնուրոյնութիւնը»:

Արդարեւ, Արեւմուտքի առեւտրականացած երկիրները մեծ քանակութեամբ կ՚օգտագործեն եգիպտացորենի իւղ, արեւածաղիկի իւղ, ասպուրի իւղ խոհանոցներէ եւ ուտելիքի ճարտարարուեստէն ներս: Այս իւղերը կը պարունակեն 60- 80% Օմեկա- 6 ճարպաթթուներ եւ ոչ մէկ համեմատութեամբ Օմեկա- 3 ճարպաթթուներ: Այս պատճառով տեւական այդ իւղատեսակները սպառողները իրենց մարմնին մէջ կը շինեն չափէն աւելի Օմեկա- 6 փրոսթակլանտիններ, ինչ որ բորբոքումներ, քաղցկեղ, սրտանօթային խանգարումներու բարձր քոլեսթերոլ կը յառաջացնէ:

Իսկ թէ ինչո՞ւ ուտեստեղէնի ճարտարարուեստը կ՚օգտագործէ այդ իւղերը, պատճառը այն է, որ Օմեկա-3 ճարպաթթուները արագօրէն կ՚օքսիտանան եւ գոյնը կը փոխեն, քան Օմեկա-6ը եւ ուրեմն Օմեկա- 3 ճարպաթթուներու ժամկէտը կամ կեանքը (թէեւ աւելի օգտակար) աւելի կարճ կ՚ըլլայ:

ՈՐՈՆՔ ԳՏՆԵԼ ՉԱՓԱՒՈՐ ՀԱՄԵՄԱՏՈՒԹԻՒՆԸ ՕՄԵԿԱ - 3 ԵՒ ՕՄԵԿԱ - 6 ՃԱՐՊԱԹԹՈՒՆԵՐՈՒ

Բնութեան մէջ Օմեկա - 3ի ամէնէն հարուստ աղբիւրը վուշի սերմերէն քաղուած իւղն է (huile des graines de lin կամ անգլերէն flaxseed oil) տեսնել «Լրաշագործ բոյսեր եւ կենսանիւթեր» գիրքի էջ 106ը

Վուշի կամ կտաւատի իւղը կը պարունակէ 60% Օմեկա - 3 կենսական չյագեցած ճարպաթթուներ եւ 20% Օմեկա- 6 կենսական չյագեցած ճարպաթթուներ, ինչ որ կու տայ երեքով մէկ յարաբերականութիւն

Յետոյ կու գան սոյա ձէթը, ձուկերու իւղերը եւ ձիթաիւղը 60է աւելի անհանգստութիւններու տեսակներ ուղղակի կապ ունին ճարպաթթուներու եւ, ուրեմն, տան մէջ գործածուող ձէթերու եւ իւղերու-օրինաչափութեանց խախտումներու հետ Օմեկա- 3 ճարպաթթուն կրցած է սրբագրել այդ խանգարումներու մեծ համեմատութիւնը, օրինակ յօդացաւեր, արեան բարձր ճնշում, քոլեսթերոլի բարձր քանակ, շնչարգելութիւն, գերգրգռունութիւն, մաշկային հարցեր, նախադաշտանային երեւոյթներ, գլխացաւեր, երակային խըցումներ, ու կպչունութեան բարձրացում արեան մէջ յատուկ բջիջներու խտացում:

Պէտք չէ ակնկալել անմիջական բուժում, քանի որ հին բջիջները, որոնք կարծրացած էին, պիտի մեռնին դանդաղօրէն, մինչեւ որ առողջ բջիջները անոնց տեղը գրաւեն. այս գործընթացը կրնայ տեւել շաբաթներ կամ ամիսներ (նայած, թէ որքան լուրջ հանգամանք ստացած է խանգարումը), մինչեւ որ Օմեկա - 3 ճարպաթթուները բջիջներուն պատերուն եւ պատեաններուն մէջ իրենց արդար բաժինը առնեն:

Օմեկա - 3 չյագեցած կենսական ճարպաթթուն կարելի է ստանալ գործածելով սոյա իւղը, ձուկերու իւղը, եւ, մանաւանդ, կտաւատի իւղը: Սոյա իւղը կարելի է օգտագործել թէ տապկոցի, թէ աղցանի համար:

Հետեւաբար ճարպակալումի կամ բարձր քոլեսթերոլի, թրիկլիսէրիտի պարագաներուն կարելի է օգտագործել կտաւատի կամ վուշի իւղը, որ կարելի է գտնել որոշ դեղատուներուն մէջ. Առնել օրական մէկ անգամ միայն, պայմանաւ որ այդ միւս իւղերու գործածութիւնը (արեւածաղիկ, եգիպտացորեն, մարկարին) դադրի խոհանոցէն ներս փոխարինուելով սոյա ձէթով:

Կտաւատի իւղին համը թէեւ հաճելի չէ, սակայն կարելի է գայլ խառնել աղցանին մէջ, պտուղի ջուրին մէջ կամ նոյնիսկ կերակուրին մէջ.

Կտաւատի իւղի դեղահատեր ալ կան. սակայն 12 դեղահատ պէտք է, որ հաւասարի մէկ ապուրի դգալ գուտ իւղին:

Կտաւատի իւղը պէտք է սառնարան դրուի ինչպէս ըսինք ժամանակի ընթացքին օքսիտացումի կ՚ենթարկուի, սակայն իր օգտակարութիւնը շատ աւելի է, քան իր համի եւ սառնարանի հարցը:

ՌՈՒԲԷՆ ԳԻՒԼԻՒԱՆՃԵԱՆ

Աղբիւր՝ «The American Druggist», Յուլիս 1997

Շար.-ը՝ էջ 6

ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄԸ ԼԱՅՏՐՆԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Չորեքշաբթի, 12 Նոյեմբերին, Հոլան- [illegible]տայի Լայտրն քաղաքի համալսարանի համա- [illegible] Թրքական պետութեան Հայկական Ցեղասպանութեան հերքող հիմնական աղբիւրը Թուրքիոյ գիտութիւններու ակադեմիայի շրջանակներն են, որոնք կը փորձեն գիտական բնոյթ տալ «հերքում»ին:

Հակառակ բոլոր ժողովրդավարական երկիրներուն Թուրքիոյ մէջ պատմագէտներու բարձրագոյն այդ մարմինը պետութեան մաս կազմող հաստատութիւն է եւ անկախ գործունէութիւն չի վարեր:

Փրոֆ. Տատրեան խօսելով պատմական նիւթերու մէջ փաստերու կարեւորութեան մասին յայտնեց հետեւեալը. Թրքական պետութեան կողմէ Հայկական Ցեղասպանութեան հերքումը առաւել եւս կը պարտաւորէ մեզ մասնագէտներուս, որ մեր ներկայացուցած փաստերը ըլլան անտեղիտալի ու անգիջելի եւ լրացնեն հետեւեալ յատկանիշները.-

ա - Անոնք պէտք է քաղուած ըլլան վըստահելի աղբիւրներէ:

Օրինակի համար Լէսլի Տէյվիսը, որ Հարփութի մէջ եղած է Ամերիկայի խորհրդատու ներկայացուցիչը, իր հեղինակած կարեւոր գիրքին մէջ «*Թուրքիան հայերու սպանդանոցը*» խորագիրով, կը ներկայացնէ բազմաթիւ տեղեկութիւններ եւ վկայութիւններ հայկական ջարդերուն մասին: Ան իր տեղեկութիւնները քաղած է թուրք բնակիչներու վկայութիւններէն, որոնք ընկերացած են իրեն իր Արեւմտահայաստան ուղեւորութեան ընթացքին:

բ.- Անտեղիտալի փաստը մեկնաբանող յատկութիւն ունի:

Օրինակի համար Հայկական Ցեղասպանութեան պարագային մասնագէտներու ներկայացուցած փաստերը պէտք է խօսին Ցեղասպանութիւնը գործադրողի մտադրութեան մասին: Այսինքն փաստերը պէտք է յաջորդին մեկնաբանել օսմանական պետութեան տեղահանման հրամանի յետին կանգնած մտադրութիւնը: Իբրեւ օրինակ փրոֆ. Տատրեանը նշեց բազմաթիւ փաստեր եւ վկայութիւններ, որոնք կ՚ապացուցեն թէ պատահածը ոչ թէ միայն տեղահանութեան հրահանգ էր, այլեւ կանխամտածուած ջարդի եւ սպանութեան հրաման:

գ.- Անտեղիտալի փաստի երրորդ յատկանիշը անոր անմարտահրաւիրելի ըլլալն է:

Այլ խօսքով պէտք է օգտագործուին զեկոյցներ գրուած պետական պաշտօնական եւ պատասխանատու անձերու կողմէ, որոնք ներկայ եղած են այդ օրերուն եւ կազմակերպուած ջարդերու մասին զեկուցած են իրենց պատկան պետութիւններուն: Առաւել արժէքաւոր է այն պետութիւններու պաշտօնական անձերու զեկոյցները, որոնք Թուրքիոյ բարեկամ եւ դաշնակից երկիրներ եղած են Առաջին Աշխարհամարտի ընթացքին: Հետեւաբար այդպիսի զեկոյցներու հաւաստիութիւնը կարելի չէ նուազագոյն չափով կասկածի տակ առնել:

դ.- Անտեղիտալի փաստի չորրորդ յատկանիշը անոր ապացուցելի ըլլալն է:

Այսինքն ներկայացուած փաստը պէտք է գոյութիւն ունենայ նշուած արխիւներուն մէջ եւ մատչելի ըլլայ գիտական շրջանակներուն առ ի քննարկում:

Ա. Ցեղասպանութեան կանխամտածուած ըլլալը.

Բ.- Ցեղասպանութեան տարողութիւնը.

Գ.- Ցեղասպանութեան կազմակերպուած ըլլալու հանգամանքը.

Դ.- Ցեղասպանութեան գործադրումը:

Ան շարունակեց ըսելով, թէ Հայկական Ցեղասպանութեան ցայտուն իւրայատկութիւնն այն է, որ անիկա ուրացուած եւ հերքուած է գործադրման րոպէէն սկսեալ: Հերքումի հեղինակը, հերքումի ձեւերն ու եղանակները ճշդողը եւ ամէն մակարդակներուն վրայ զայն խմբավարողը Թուրքիոյ պետութիւնն է: Այսպէսով Հայկական Ցեղասպանութիւնը յատկանշականօրէն կը տարբերուի հրէական հետ կապուած դժուարութիւններու առումով:

Թուրքիոյ պետութեան կողմէ Ցեղասպանութեան հերքումը բազմաթիւ հիմնական արգելքներ կը ստեղծէ Ցեղասպանութեան ուսումնասիրութեան ընթացքին: Այդ հարցով զբաղող պատմաբաններուն կը մնայ ըլլալ հետախուզող ոստիկաններ եւ հերքումի պայմաններուն մէջ յայտնաբերել ոճրագործի մատնահետքերը: Ապա ըլլալ դատաւորը եւ վճիռ կայացնել յայտնաբերուած փաստաթուղթերու եւ ապացոյցներու լոյսին տակ:

Փրոֆ. Տատրեան խօսելով թրքական պետութեան հերքումի քաղաքականութեան մասին նշեց այդ հերքումի տարրերը.

ա) Ընդհանրապէս ոճիրի հերքումը,

բ) Զոհի գոյութեան հերքումը,

գ) Ոեւէ երրորդ կողմի միջոցով Ցեղասպանութեան ուսումնասիրման հրաժարումը:

Ան շարունակեց ըսելով, թէ Հայկական Ցեղասպանութեան ճանաչման վերաբերող օրինագիծը այս տարի պիտի չքննարկուի Ծերակոյտին կողմէ, այս վերջինին ծանրաբեռնուած ըլլալուն պատճառով: Նախարարին նամակը որեւէ ճշդում չի կատարեր կառավարութեան հետագայ մտադրութիւններուն վերաբերեալ. նշենք, որ կառավարութիւնը առաջնահերթութեան իրաւունք ունի խորհրդարանի զոյգ պալատներու օրակարգի հաստատումին գծով:

Այս նամակը ստանալէ ետք Ֆրանսայի Հայ Դատի յանձնախումբը հրապարակեց մամլոյ հաղորդագրութիւն մը, ուր կը նշուի. «*Հայ Դատի յանձնախումբի գրասենեակը այս առթիւ կը յիշեցնէ, որ 29 Մայիսին Ֆրանսայի Ազգային ժողովի ընթացքին կառավարութեան ներկայացուցիչը հանդիսաւոր կերպով պարտաւորութեան տակ դրուեցաւ օրինագիծի քննութեան արարող ակարգը իր աւարտին հասցնելու:*

«Ապրիլ 24ի յանձնախումբին հետ միասին Հայ Դատի յանձնախումբը եռանդագին արշաւ ծաւալած է բազմաթիւ ծերակուտականներու եւ մասնաւորաբար Ժաք Ութենի նախագահած Ֆրանսա - Հայաստան բարեկամութեան խումբի անդամներուն մօտ: Բարոյական աջակցութենէն զատ, անոնցմէ կը խնդրենք, որ Ծերակոյտի ներքին կանոնագրութեան բոլոր կարելիութիւնները օգտագործեն օրինագիծի քննարկումը արագացնելու համար»:

Ֆրանսայի Ազգային ժողովի հայանպաստ քուէարկութենէն ետք Ֆրանսայի հայերը ստիպուած են բազմապատկել իրենց միացեալ ջանքերը՝ Թուրքիոյ կողմէ Ֆրանսայի վրայ գործադրուող ճնշումներուն դիմակայելու համար: «*Ֆրանսահայերը պարտաւոր են անհատապէս կամ իրենց կազմակերպութեանց միջոցով օժանդակել Հայ Դատի յանձնախումբին եւ Ապրիլ 24ի յանձնախումբին միացեալ աշխատանքներուն, կը շեշտէ հաղորդագրութիւնը: Այս նպատակով Հայ Դատի յանձնախումբը կ՚ամրապնդէ իր ներկայութիւնը Ֆրանսայի տարբեր շրջաններուն մէջ*»:

«ՊԱԼՔԱՆՆԵՐԷՆ ԴԷՊԻ ԿՈՎԿԱՍ»

Փարիզի մէջ գործող «Հայկական Սփիւռքի հետազօտական կեդրոն»ի (հիմնադիր ու ղեկավար Ժան-Քլօտ Քէպապճեան) կազմակերպութեամբ, վերջերս Փարիզի մէջ տեղի ունեցաւ «Պալքաններէն դէպի Կովկաս գրականութեան կամուրջ» մշակութային ձեռնարկը: Նիստերը տեղի ունեցան Ֆրանսայի մայրաքաղաքի 9րդ քաղաքապետարանին աջակցութեամբ:

Հայաստանի գրականութիւնը ներկայացուց Հայաստանի Գրողներու միութեան նախագահ Հրանդ Մաթեւոսեան: Ձեռնարկին կը մասնակցէին Վրաստանի, Թուրքիոյ, Պուլկարիոյ, Մակեդոնիոյ, Ռումանիոյ, Ալպանիոյ, Սերպիոյ, Խորուաթիոյ եւ քիւրտ գրականութեան ներկայացուցիչներ: Հրաւիրեալներու շարքին էին Ֆրանսայի մէջ Թուրքիոյ դեսպանատան մշակութային կցորդը, ինչպէս նաեւ Ֆրանսայի պատկերասփիւռի եւ մամուլի ներկայացուցիչներ:

Ձեռնարկին բացման խօսքը կատարեց Ֆրանսացի նախկին նախարար Կասփարէն, որ յատկապէս շեշտեց Ֆրանսահայ համայնքին կարեւոր դերը երկրի կեանքին մէջ: Ձեռնարկին ելոյթ ունեցողները ընդգծեցին «Պալքաններէն դէպի Կովկաս գրականութեան կամուրջ» ծրագիրին ստեղծումը:

Եւրոպական Խորհուրդի գլխաւոր քարտուղարը նամակով մը տեղեկացուց, որ Եւրոպական Խորհուրդը իր հովանաւորութեան տակ պիտի առնէ հայկական կեդրոնի նմանօրինակ աշխատանքները:

ԱՀԱԲԵԿԻ՞Ջ, ԹԷ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԵՐՈՍ ԱՊՏԻՒԼԼԱ ՕՃԱԼԱՆ

Յունաստանի «Ազատ Օր» օրաթերթի յօդուածագիրը կ'անդրադառնայ քիւրտ ղեկավար Ապտիւլլա Օճալանի ձերբակալման ստեղծած քաղաքական իրարանցումին եւ կը վերլուծէ անոր ազգային հերոսի դիմագիծը, որ մեծապէս կը վրդովեցնէ թուրք պետութիւնը եւ զայն ծայրայեղ քայլերու կը մղէ:

Ամբողջ աշխարհ ուշադրութիւնը լարած կը հետեւի այն եռուզեռին, որ անակնկալօրէն ստեղծուեցաւ, երբ Ապտիւլլա Օճալան Հռոմ ժամանելով քաղաքական ապաստան խնդրեց երկրի իշխանութիւններէն:

Մնացեալը ծանօթ է:

Թուրքիա թեւերը սոթեց եւ իբրեւ ճնշումի միջոց թուրքին աւանդական մոլեռանդութիւնը հրապարակներու վրայ ցուցադրելով պահանջեց Իտալիոյ կառավարութենէն, որ իրեն յանձնէ «միջազգային ահաբեկիչը», որպէսզի «դատուի եւ արժանաւորապէս պատժուի»: Ամերիկա ձայնակցեցաւ իր պաշտպանեալին. Իտալիա մերժեց պահանջքը առարկելով, որ իր սահմանադրութիւնը կարգիլ ոեւէ «յանցապարտ» յանձնել Թուրքիոյ պէս երկրի մը, ուր ի զօրու է մահապատիժը: Միւս պետութիւնները կը շարունակեն դեռեւկոտ կեցուածքներ ցուցաբերել եւ կամ պիղատոսեան յայտարարութիւններով կը փորձեն յարմարագոյն ելք մը գտնել՝ Օճալանի ճակատագիրը ճշդելու համար, առանց սակայն տագնապին էութիւնը եւ միջազգային տարողութիւնը յստակացընելու:

Ինչո՞ւ միջազգային այս մեծ իրարանցումը:

«Ահաբեկիչ»ի մը համար կ'արժէ՞ արդեօք միջպետական յարաբերութիւններու այսքան սուր լարուածութիւն: Ե՛րբ պատահած է, որ Թուրքիոյ պէս պետական փորձառութիւն ունեցող երկիր մը կառավարական ամբողջ ծանրութիւնը նժարի մէջ դնէ, ժողովրդային ծայրայեղականութիւն հրահրէ, մինչեւ անգամ Եւրոպական Միութեան անդամ դառնալու այժմու իր ազգային ռազմավարութիւնը վտանգի ենթարկէ, Հայաստանին ու Սոսկուային սպառնայ, հարեւան Սուրիոյ դէմ նոյնիսկ չվարանի պատերազմ հռչակելէ՞ Ապտիւլլա Օճալան կոչուող քիւրտ «ահաբեկիչ» մը ձեռք անցընելու համար:

Քաղաքական ասպարէզի հետեւող նոյնիսկ սկսնակ աշակերտի մը համար երբեք դժուար պիտի չըլլար կռահել, որ հետեւանդուածը աւելի խորունկ է, քան «ահաբեկիչ» մը ձեռք ձգելու հարցը:

Արդարեւ, Ապտիւլլա Օճալան բառին լաւ քէ վատ իմաստով ոչ միայն ահաբեկիչ չէ, այլեւ ազգային հերոսէ մը աւելին է: Ան խորհրդանիշն է ՇԱՐԺՈՒՄԻ ՄԸ, ՈՐ ՔԻՒՐՏ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ԿԸ ՏԵՂԱԴՐԷ ԱԶԳԵՐՈՒ ՇԱՐՔԻՆ:

Ահա հոս է ամբողջ խնդրին էութիւնը: Եւ Թուրքիա վերջ տալով Օճալանի կեանքին, կը յուսայ վերջ տալ այդ շարժումին:

Փոքր ծանօթացում մը Ապտիւլլա Օճալանի կեանքին ու գործին, բաւական պիտի ըլլայ համոզուելու, որ Թուրքիոյ ազգային ռազմավարութեան համար կենսական նշանակութիւն ունի, որ Օճալանով ստեղծուած քրտական շարժումը խեղդուի իր սաղմին մէջ իսկ:

Մինչեւ Օճալանի քաղաքական գործունէութիւնը Թուրքիոյ համար քիւրտ գոյութիւն չունէր, այլ կար լեռնցի քուրքը: Թուրքիոյ պաշտօնական այս տեսակէտին կը համակերպէր քաղաքական աշխարհը: Ապա, անոր ծաւալած պայքարին շնորհիւ, ընդունելի դարձաւ, որ այո, քիւրտ կայ, բայց ոչ իբրեւ իւրայատուկ ազգ, այլ իբրեւ ազգային շերտաւորում, ցեղային հաւաքականութիւն: Եթէ ապացուցուէր, որ քիւրտը ազգ է, ապա ուրեմն միջազգային օրէնքով իսկ այդ ազգը բոլորին պէս իրաւունք պիտի ունենար ինքնորոշման եւ սեփական հայրենիքի ստեղծման, ինչ որ պիտի խախտէր ներկայի ռազմաքաղաքական հաւասարակշռութիւնը: Իսկ Թուրքիոյ համար, նաեւ ու մանաւանդ *փաճքուրքիզմի* հեռակայ ծրագիրը:

Այսպէս, հանգոյց առ հանգոյց, շնորհիւ Օճալանի *քարիզմաթիք* անձին ու ծաւալած քարոզչական, քաղաքական ու զինական պայքարին, ՔԻՒՐՏ ԱԶԳԻ գաղափարը հետզհետէ արմատացաւ նախ քիւրտ ժողովուրդին մէջ, ապա նաեւ հանրային կարծիքի մօտ, վտանգաւոր չափերու հասցնելով անոր հետեւանքները:

Չինք վարկաբեկելու համար կասկածի տակ դրուեցաւ անոր «քիւրտ»ութիւնը: Տարածայնուեցաւ, որ ան հայկական ծագում ունի, գործակալն է հայերուն, կը ծառայէ օտար պետութեանց շահերուն: Բայց ապարդիւն: Իր հոմայքը աւելի ամրապնդուեցաւ, որովհետեւ բոլորին ծանօթ էր Օճալանի ծագումը, ուսանողական տարիներու գործունէութիւնն ու բանտարկութիւնները:

1978 թուականի Նոյեմբերին կայացաւ Քրտական Աշխատաւորական Կուսակցութեան հիմնադիր համագումարը, ուր ան ընտրուեցաւ գլխաւոր քարտուղար:

1982ի երկրորդ համագումարին որոշուեցաւ զինեալ պայքարի մարտավարութիւն: 1986ի երրորդ համագումարի որոշումով, կազմուեցաւ ազգային ազատագրական բանակը, որ մինչեւ այսօր հայդուկային պայքար կը մղէ Թուրքիոյ վարչակարգին դէմ քրտական անկախ պետութիւն հիմնելու նպատակով:

Ապտիւլլա Օճալանն է, որ մշակած է կուսակցութեան քաղաքականութիւնը, անոր ռազմավարութիւնն ու մարտավարութիւնը եւ պայքարի նպատակները: Բնորոշած է քիւրտը իբրեւ ԱԶԳ միաժամանակ սահմանելով այդ ազգի յարաբերութիւնները միւս ազգերու եւ դրացի պետութիւններուն հետ:

Ապտիւլլա Օճալանը իբրեւ անվախ ղեկավար, սուր քննադատութեան ենթարկեց նաեւ իր սեփական ազգը, որուն ամէնէն ցաւոտ յատկանիշը, ըստ իրեն, եղած է իրարու հանդէպ դաւաճանութիւնը: Անցեալին, կ'ըսէ ան, քիւրտ ղեկավարներ կաշառուեցան, օսմանեան ապա քեմալական պետութենէն եւ աջակցեցան անոր, որպէսզի իրագործուին հայերու, յոյներու ու ասորիներու ջարդերը, ինչպէս նաեւ ոչ մահմետական քիւրտերու կոտորածները: Ներկայիս, կ'աւելցնէ ան, իրարու դաւաճանելու աւանդութիւնը տակաւին կը շարունակուի: Նոյնիսկ ազգային ազատագրական պայքարի պայմաններու մէջ, Քիւրտ ղեկավարներ կը կաշառուին պետութիւններէ եւ կը դաւաճանեն պայքարին, եւ այդ է պատճառը, որ 20 միլիոն հաշուող քիւրտ ազգը, որ կ'ապրի Թուրքիոյ, Իրաքի, Պարսկաստանի եւ Սուրիոյ սահմանակից տարածութիւններու վրայ, չի կրնար միաւորուիլ ու անկախ պետութիւն ստեղծել:

Ահա նաեւ թէ ինչո՛ւ քիւրտ միւս ղեկավարներն ալ հալածանքի ելած են Ապտիւլլա Օճալանի դէմ, երբեմն նոյնիսկ կ'աջակցին Թուրքիոյ Քրտական Աշխատաւորական Կուսակցութեան դէմ հաշուեյարդարի ենթարկելու անոր արշաւին:

Այնպէս կը թուի, որ Ապտիւլլա Օճալան շատ աւելի ծանր պատիժ կտրեց, քան ինչ որ իրեն վերապահած էին մեծապետական հաշիւները: Եւ այդ է պատճառը, որ լքուած, անցեղուկ ու անպաշտպան՝ իրեն վիճակեցին օտարներու տնօրինումին ենթակայ ներկայի անորոշ ճակատագիրը:

Յայտնօրէն իր քաղաքական ասպարէզը վերջ գտած է այլեւս: Արդեօ՞ք վերջ պիտի գտնէ նաեւ իրմով սկսած շարժումը:

Պատասխանը պիտի տայ քիւրտ ժողովուրդը:

Մինչ այդ, սակայն, կաշիէ երես պէտք է արար աշխարհին առջեւ անամօթաբար յայտարարելու, որ Ապտիւլլա Օճալան մարդասպան-ոճրագործ մըն է, երբ ան իբրեւ *քարիզմաթիք* ղեկավար իր հմայքով եւ գործով շատոնց տիրապետած է մտքերու եւ հոգիներու վրայ եւ խորհրդանիշը դարձած իր ժողովուրդի արդար պայքարին ու ծգտումներուն:

Մ. ՔԻՒՐՏՕՂԼԵԱՆ

«Ազատ Օր»

ԿԱՐԻՆ - ԷՐԶՐՈՒՄ՝ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԷՆԷՆ ԲԱՐԳԱՒԱՃ ՇՐՋԱՆԸ

Պատմական Հայաստանի նահանգներուն եւ քաղաքներուն նուիրուած միջազգային գիտաժողովներուն չորրորդը, կազմակերպութեամբ փրոֆ. Ռիչըրտ Յովհաննէսեանի, տեղի ունեցաւ 14 եւ 15 Նոյեմբեր 1998ին, Միացեալ Նահանգներու Եու. Սի.Էլ.Էյ. համալսարանի «Տիքսըն» սրահին մէջ: Գիտաժողովը նուիրուած էր Կարինի շրջանին եւ կը վայելէր Հայ Կրթական Հիմնարկութեան հայոց արդի պատմութեան ամպիոնին հովանաւորութիւնը, գործակցութեամբ հայոց լեզուի եւ գրականութեան «Նարեկացի» ամպիոնին: Գիտաժողովին իրենց մասնակցութիւնը բերին Հայաստանէն, Եւրոպայէն, եւ Միացեալ Նահանգներէն 17 մասնագէտներ, որոնք 400 ունկնդիրներու ներկայացուցին Էրզրումի շրջանը, անոր պատմական աշխարհագրութիւնը, ազգագրական վիճակը, աւանդութիւնները, տնտեսական եւ քաղաքական զարգացումը, հնագոյն ժամանակներէ մինչեւ քսաներորդ դար:

Գիտաժողովին ներկայացուած զեկուցումները ամփոփ ձեւով լոյս տեսաւ «Ասպարէզ» օրաթերթին մէջ. մեր կարգին զանոնք կը ներկայացնենք ընթերցողին՝ շարունակական ձեւով: Մեր այսօրուան թիւով կու տանք Շաբաթ, 14 Նոյեմբերի զեկուցումները:

Փրոֆ. Ռիչըրտ Յովհաննէսեանի բացման խօսքէն ետք առաջին դասախօսն էր

ՌԱՊԸՐԹ ՀԻՒՍԸՆ, Նիւ Ճըրզիի Ռաթըրն համալսարանէն, որ ներկայացուց Կարնոյ Շրջանի պատմական աշխարհագրութիւնը, 4րդ դարէն մինչեւ 19րդ դար:

Բարձր Հայքը, որ ծանօթ է նաեւ Կարնոյ կողմ անունով, իր հիւսիսը ու հարաւը գրտնուող բարձր լեռներով սահմանուած դաշտավայր մըն է, ուռզուած Եփրատ գետով: Շրջանը, որ կը բաղկանար ինը գաւառներէ առանց վարչական միութեան, միաւորի վերածուեցաւ Դ. դարու վերջաւորութեան, երբ Հայոց թագաւորութիւնը, Արշակի եւ իր եղբօր Խոսրովի միջեւ ստեղծուած հակամարտութեան բերումով եւ Հռոմի ու Պարսկաստանի միջամտութեամբ երկուքի բաժնուեցաւ: Աւելի բաժինը իննակաւ Խոսրովին, որուն թագաւորութիւնը կը մտնէր պարսկական ազդեցութեան տակ, իսկ Բարձր Հայքը, պատմական Հայաստանի մէկ-ուրերորդը դարձաւ առանձին թագաւորութիւն: Արշակի մահէն ետք, Բիւգանդիոնը կարնոյ շրջանը կցեց իր կայսրութեան, գայն վերածելով իր արեւելեան նահանգին, Նորաստեղծ Թէոտոսիոպոլիսը,- հետագային Էրզրում,- ունենալով իրրեւ նահանգային մայրաքաղաք: Բիւգանդացիք իշխած են այս շրջանին մինչեւ արաբական արշաւանքները: Այնուհետեւ կարնոյ կողմ դարձած է կռուախնճոյռ տարածք բիւգանդացիներու եւ արաբներու միջեւ, մինչեւ անոր գրաւումը սելճուքներու կողմէ, ապա մոնկոլներու, ուղեւ կարա-գոյունլու, եամբր աքգոյունլու թրքական ցեղերու կողմէ, վերջապէս 16րդ դարուն դառնալով Օսմանեան կայսրութեան հիւսիս-արեւելեան նահանգը: Էրզրումը իր հիմնումէն ի վեր մնացած է Արեւմտեան Հայաստանի մեծագոյն բերդաքաղաքը:

ՆԻՆԱ ԿԱՐՍՈՅԵԱՆի (Քոլոմպիա համալսարան), որ կամքէ անկախ պատճառներով կը բացակայէր, զեկուցումը՝ «Կարնոյ ծաղումն ու կրօնական դերը», ամփոփ գիծերու մէջ ներկայացուց փրոֆ. Ռիչըրտ Յովհաննէսեան: Մովսէս Խորենացին եւ Փրոքոփիոս Կարնոյ հիմնադրութիւնը կը վերագրեն Թէոտոսիոս Բ. կայսրին, իսկ Նինա Կարսոյեան կը հերքէ երկուքին վկայութիւնը ու պատմական տուեալներով եւ մշկրերումներով կը փաստէ, թէ Կարնոյ հիմնուած է Դ. դարու վերջաւորութեան, Թէոտոսիոս Ա. կայսրի կողմէ, երբ հայկական թագաւորութիւնը անկման կ'ենթարկուէր Բիւգանդական եւ Պարսկական կայսրութեանց ձեռքով:

ՌԱՊԸՐԹ ԹԱՄՍԸՆ (Օքսֆորտ համալսարան, Անգլիա), անդրադարձաւ «Հայկական առաքելական եկեղեցիի բիւզանդական եւ քրմական արշաւանքները» նիւթին: Թամսըն, վկայակոչելով Արիստակէս Լաստիվերտացին, միջանկեալ բաղդատական մը ընելով Մատթէոս Ուրհայեցիի աշխատանքին հետ, հաստատեց որ բիւգանդական յարձակումներու եւ թրքական ներխուժումներու հետեւանքով հայութեան տառապանքը նկարագրելով, պատմագիրին լուն նպատակը քարոզչական բնոյթ ունեցած է, մանաւանդ երբ ան գարգացուցած է այն վարկածը, որ հայ ժողովուրդը կը չարչարուի իր գործած մեղքերուն համար: Թամսըն, Լաստիվերտացիի այս մօտեցումը վերագրեց անոր կրօնական ըլլալու հանգամանքին, որուն ներշնչման աղբիւրը եղած է Աւետարանը:

ԼԻՒՍԻ ՏԷՐ ՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆ (Թաֆթց համալսարան), սահիկներու միջոցով ներկայացուց «Միջնադարեան Կարին-Էրզրում, իր նկարագիրներով, գրքերով, դամբարաններով եւ առուտրական ուղիներով»:

Արեւմտեան Եւրոպան Չինաստանի կապող միջազգային «Մետաքսի ճամբուն» վրայ գրտնուող Կարինը (Էրզրում) կարեւոր դեր խաղացած է իրրեւ առեւտուրի կեդրոն: Նոյնպէս, գտնուելով իրարու դէմ ճակատող պետութիւններու ռազմավարական ճամբուն վրայ, Էրզրումը կենսական դեր ունեցած է միջնադարեան «միջազգային բեմ»ի վրայ: Լիւսի Տէր Մանուէլեան ընդգծեց, որ Մարքս Փոլոյի եւ արար նշանաւոր աշխարհագիր Իպն Հաուքալի ուշադրութեան առարկայ դարձած Էրզրումը, ուր պատմութեան կանոգան հանգրուաններուն, Զաքարեան իշխանները, Գրիգոր Լուսաւորիչ, Գրիգոր Մագիստրոս, Մեսրոպ Մաշտոց գործունէութիւն ունեցած են, հակասական կացութեանց քաղաքմէ եղած է, մերթ բարգաւաճումի պատճառներ հանդիսանալով, իրրեւ առեւտուրի, գորգագործութեան, վանքերու, նշանաւոր դամբարաններու եւ բերդերու կեդրոն, մերթ թատերավայր դառնալով իրարայաջորդ ներխուժումներու, ըրուագաղթի, տարկուածեան եւ ջարդի:

ՏԻԳՐԱՆ ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ (Քալիֆորնիա Պետական Համալսարան, Ֆրեզնօ), ներկայացուց «Կարնոյ անկումն ու վերակազմութիւնը 16րդ-18րդ դարերուն»:

Միջանկեալ վերլուծումներով՝ 1500-1800 թուականներուն Էրզրումի պատմութիւնը եղած է անկումի շրջան մը: Հայաստանի տիրապետութեան համար 1500-1530 թուրք-պարսկական պատերազմի սաստկացումով՝ Էրզրումի շրջանը ամէնէն աւելին տուժած է: Դասախօսը անդրադարձաւ այդ շրջանին Էրզրումի ժողովրդագրական վիճակին, ուր ըրնակչութեան 70%ը եղած է քրիստոնեայ (գրեթէ ամբողջութեամբ հայ) եւ 30% իսլամ:

Այդ ժամանակաշրջանին կարնոյ նահանգր ճամբորդողները, յատկապէս Ֆրանսացիները, իրենց նկարագրութիւններուն մէջ դրական կերպով խօսած են հայերու մասին: Ան հաստատեց, որ 16-18րդ դարերուն Էրզրումի շրջանին մէջ 65 ձեւագիր մատեան գրուած է: Հակառակ թուրք-պարսկական ներխուժումներուն, Էրզրում բերդաքաղաքը շարունակած է բարգաւաճիլ 17րդ եւ 18րդ դարերուն, սակայն, դժբախտաբար Էրզրումը դառն ճակատագիրի ենթարկուած է 1829ին, երբ ռուսական բանակը քաղաքը գրաւած է եւ կարճ ժամանակէ ետք քաշուած է: Այդ կինուրական պարպումի ընթացքին, քաղաքի բնակչութիւնը եւս մեծ համեմատութեամբ պաղթած է դէպի ռուսական տիրապետութեան տակ գտնուող շրջաններ, տնտեսական եւ մշակութային գետնի վրայ մեծ հարուած տալով Էրզրումին:

ԱՇՈՏ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ (Պատմութեան Հիմնարկ, Երեւան), ներկայացուց «Կարին-Էրզրում ժողովրդագրական պատկերը Օսմանեան կայսրութեան շրջանին» նիւթը:

Ան նախ ներկայացուց 16րդ դարուն Էրզրումի վիլայէթին տարածքը, որ կը տատանէր 70-80 հազար քառ. քմ.ի սահմաններուն, ընդգրկելով Էրզրում, Վերին Բասէն, Ստորին կամ Ներքին Բասէն, Խնուս, Քղղի, Դերջան, Երգրնկա, Բարերդ, Սպեր, Թորթում, ինչպէս նաեւ փաշայանիստ Պայազիտի շրջանը իր չորս գաւառներով՝ Պայազիտ, Ալաշկերտ, Տիատին եւ Խամուր: Այս վարչական բաժանումը հիմնականօրէն պահուած է մինչեւ 20րդ դարու սկիզբը:

Խօսելով 17րդ դարու առաջին կէսին Էրզրումի վիլայէթի 38 գաւառներու մէկ տիրող ժողովրդագրական վիճակին մասին, Մելքոնեան ըսաւ, որ ըստ Բարթր Հայքի աշխարհագրութեան քաղաքական ճակատագիրի, անոնց մեծ մասը բնակեցուած են բացառապէս հայերով, գայն դարձներով Հայաստանի էթնիկապէս ամենամիատարր վարչամիաւորումներէն մէկը:

Բանախօսը յայտնեց սակայն, թէ այդ վիճակը երկար չտեւեց, երբ բռնի մահմետականացումով, հարկադիր արտագաղթով, թուրքերու եւ քիւրտերու միտումնաւոր բնակեցման հետեւանքով Էրզրումի նահանգի մէջ որոշակիօրէն աճեցաւ մահմետական բնակչութեան թիւը: Երբեմնի միատարր շրջաններու մէջ ծնունդ առին էթնիկ նոր խումբեր՝ թուրքեր եւ քիւրտեր: Այսպէս, վիճակագրական տուեալներէ մեկնելով Մելքոնեան պարզեց, թէ Էրզրումի տարածքին մէկ դարու ընթացքին հայկական բնակավայրերու թիւը կրճատեցաւ 58%ով, իսկ հայ բնակչութիւնը՝ 60%ով:

Մելքոնեան հայաթափման այս երեւոյթները կարեւոր համարեց իրրեւ ցեղասպանութեան դրսեւորումներ Օսմանեան կայսրութեան մէջ:

ՌԸՊԷՔԱ ՄՈՐԻՍԻ (Միչիկըն համալսարան) նիւթն էր «Հայկական արտագաղթը Էրզրումէն, 1829-1830»: Էրզրումի հայութիւնը, որ առաւելապարար կեդրոնացած էր քաղաքի հիւսիսային բաժինին մէջ, իր ապգային կեանքի տեսակէտէն, վարչականօրէն կապուած էր Պոլսոյ Հայ Պատրիարքութեան: Փաստագրութիւններ ցոյց կու տան, որ այդ օրերուն միջին հայ բնտանիքը կը հաշուէր 5-9 անդամներ:

Թուական տուեալներ քիչ կան ապգարնակչութեան մասին, սակայն հաստատուած է, որ 1877ին, Էրզրումի բնակչութիւնը հաշուած է 68,000 հոգի, 25%ը՝ հայ: Իրրեւ ճարտար արհեստաւորներ եւ առեւտրականներ, հայերը միշտ մեծ նպաստ բերած են շրջանի տնտեսական գարգացումին: Շրջանի բարգաւաճ կեանքը սակայն կանգ առած է շրջանի պատմութեան մէկ ծանօթ «Մեծ Գաղթ»էն ետք: 1829ին, ռուս-թրքական առաջին պատերազմի աւարտին, ռուսական բանակը կարճ ժամանակ մը գրաւած է Էրզրումը, յոյս ներշնչելով հայութեան: Ի վերջոյ յաղթականը «քրիստոնեայ ռուս»ն էր: 1830ին, երբ ռուսական բանակները քաշուելու սկսան, հայութիւնը եւս, տասնեակ հազարներով հետեւեցաւ անոնց եւ հաստատուեցաւ Օսմանեան կայսրութեան սահմաններէն անդին, ռուսական իշխանութեան տակ գտնուող շրջաններու մէջ: Պատմութեան հետագրգրական երեւոյթներէն մէկն է սակայն հայութեան վերարնակեցումը Էրզրումի մէջ, ուր կեանքը, 19րդ դարու կէսին, դարձեալ բարգաւաճած է, չնորհիւ հայ տարրի աշխատանքին: Մեծ Գաղթէն ետք, այլ շրջաններէ հայեր եկած եւ հաստատուած են Էրզրում, ինչպէս նաեւ արտագաղթած բնիկ հայեր, նոյնինքն օսմանեան պետութեան քաջալերանքով վերադարձած են իրենց տուները, փախուստ տալով ռուսական շրջաններու մէջ տիրող սովն եւ կեանքի դաժան պայմաններէն: Օսմանեան պետութիւնը, տնտեսական նկատումներով անչուշտ կը փափաքէր հայութեան վերադարձը, սակայն իրարու պարագաներու տակ, Մեծ Գաղթը իր մնայուն դրոշմը դրած է հետագայ պատմութեան եւ դէպքերու գարգացումին վրայ:

ՃԷՅՄՍ ՌԻՍ (Մփիրոս Վրրիոնիս կեդրոն)«Էրզրում եւ հետեւցի հայերը օսմանեան տիրապետութեան առաջ. 1830-1870» նիւթը գարգացնելով յայտնեց, որ հայերը կարեւոր դեր ունեցած են Էրզրումի Վիլայէթի կեանքին մէջ, 19րդ դարու կէսին: Դասախօսը, վկայագրութիւններ նկատի ունենալով անդրադարձաւ հայութեան կեանքին՝ օսմանեան ծանր լուծին տակ: Հարկային ծանր պայմաններ, յաճախակի խժդժութիւններ, մասնակի ջարդեր, ապատակութիւն, չարաշահում, գրկանք, հայու կեանքը դարձուցած էին անտանելի:

ՃԷՅՄՍ Ռիսէ նկարագրեց որ հայ գիւղացիները, յաճախ պահուրտելով, քարայրներու մէջ ապաստանելով խուսափած են ջարդերէն, յամառօրէն վերաշինած ու վերամշակած են իրենց այրուած տուներն ու պաշտերը, գարմանալի պիմադրականութիւն մը ցուցաբերելով:

ՓԱՄԵԼԱ ՆԱՀԱՊԵՏԵԱՆ ԵԱՆԿ (Միչիկըն համալսարանէն), ներկայացուց «Սանասարեան վարժարանի դերը ազգային կազմաւորման մէջ»: 19րդ դարու վերջին տասնամեակներուն, Էրզրումի եւ շրջակայքի մէջ, հայ կրթական օճախները գպրոցամարձանագրած են եւ դրպրոցաշինութեան թափը շարունակուած է մինչեւ 1915: Ընդհանուր ակնարկ մը նետելէ ետք Էրզրում- Սանճաքի մէջ քսաներորդ դարու սկիզբին ծայր առած կրթական բարեկարգումին վրայ, որուն հետեւանքով Էրզրումի մէջ հայ վարժարաններու թիւը բազմացաւ, դասախօսը կեդրոնացաւ շրջանի եւ հայ տարեգրութեան մէջ ծանօթ Սանասարեան վարժարանին վրայ: Հիմնուած որպէս գերմանական հաստատութիւն, Սանասարեան վարժարան, շնորհիւ հիմնադիրներ Մկրտիչ Սանասարեանի, կարապետ Եգեանցի եւ այլ վաստակաւոր մշակներու, դարձաւ հայ ազգային գիտակցութիւն արթնցնող, ազգային իտէալներ հետապնդող եւ գիտութիւն ջամբող կեդրոն: Հայերէն լեզուի, պատմութեան, կրօնի եւ բազկանութեան առարկաներ, Սանասարեան կը դասաւանդէր նաեւ օտար լեզուներ եւ մշակոյթ, բնդհանուր գարգացում տալով իր աշակերտներուն: Սանասարեանի աւարտականներէն շատեր իրենց բարձրագոյն ուսումը ստացած են Եւրոպայի համալսարաններու մէջ եւ անոնցմէ պատկառելի թիւ մը վերադարձած է Էրզրում, Սանասարեանի կամ գաւառներու դպրոցներու մէջ դասաւանդելու համար: Մեծ եղած է այս ուսուցիչներու դերը շրջանի հասյութեան ազգային գարթօնքին մէջ:

ՌՈՒԲԻՆԱ ՓԻՐՈՒՄԵԱՆ (Նիւ Սի էլ էյ) «Քայլ մը ետին Էրզրումի հայոց յեղափոխի» թեմայով ամբողջական պատկերը տուաւ Էրզրումի ազգային յեղափոխական կեանքին: Երբ ռուսական բանակը գրաւեց Էրզրում, հայութիւնը չփման մէջ մտաւ ռուսական բանակի մէջ ծառայող հայ սպաներուն հետ, որոնք ապատութեան, կեանքի պայմանները բարեյաւելու եւ ազգային իրաւունքներ պաշտպանելու գաղափարներ փոխանցեցին, տեղացիներուն մօտ մտքի նոր հորիզոններ բանալով: Իսկ երբ 1860ական թուականներուն հայկական հարցը միջազգային ատեաններու մէջ կ'արծարծուէր եւ հետագայ դէպքերու գարգացումով հայ ազգային-քաղաքական կեանքը վերիվայրումներ կ'ունենար, Էրզրումի հայութիւնը եւս անմասն չմնաց ճնշուած հայ անհատը յուզող դէպքերու անդրադարձէն: Եւ հետզհետէ հասունցաւ իր ազգային իրաւունքները յեղափոխութեան ճամբով ձեռքբերելու պահանջատիրութեամբ: 1881ին հիմնուած «Հայրենիքի Պաշտպաններ»ու միութեան գործունէութենէն, անոր ղեկավարներու ձերբակալութենէն եւ դատավարութենէն, մինչեւ Խրիմեան Հայրիկի ու Րաֆֆիի գաղափարներու ազդեցութեամբ պահանջատիրութեան գիտակցութիւն, օսմանեան պետութեան եւ քիւրտ աշիրէթներու կատարած բռնութիւններուն դիմադրելու մղումը Էրզրումը դրին հայ յեղափոխութեան ուղիին վրայ: 1895ի ջարդերէն ետք, ժամանակի մը համար մարած յեղափոխական կեանքը վերաշխուժացաւ Սահմանադրութենէն ետք, յատկապէս 1910-1914, երբ Ռոստոմ, իրրեւ Կարնոյ շրջանի դպրոցներու րնդհանուր տեսուչ՝ կը գործէր Էրզրումի մէջ:

Ազգային երթի սակայն վերջնականապէս կանգ առաւ Յեղասպանութենէն ետք: Առաջին Աշխարհամարտի աւարտին Էրզրումը վերջնականապէս պարպուած կր հայութենէ:

ՎԱՐԴԻԹԵՌ ՔՈՋՈՂԼՈՋԵԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ (Քայգրը Փրըմանենդի Մետիքըլ Կրուփ) ներկայացուց «Կարնոյ հայ գիւղական կեանքը» 1915էն առաջ: Մէկ կողմէ երկարատեւ ձմրան ու միւս կողմէ բռնատիրութեան միասնարար դիմադրելու, դիմանալու կամքը պատճառ դարձած կր, որ Էրզրումի դաշտավայրերուն մէջ գիւղացիք համայնքային կեանքի ձեւ որդեգրեն: Հողամշակութեան կողքին, հայ երգն ու պարը հայ գիւղացիին դիմադրականութեան մղիչ ուժն կր: Աւանդապահ եւ նահապետական բնտանիքը հիմնական միաւորն կր հայ գիւղին: Աշխատանքը միակ գրաւականը կեանքի: Այսպէս ապրեցաւ Կարնոյ Դաշտի գիւղացին մինչեւ 19րդ դարու աւարտը, երբ արեւմտեան գաղափարներու ազդեցութեան տակ բնկերային նոր չարժումի մը մասնակից դարձաւ յոյս ունենալով, որ ի վերջոյ իր կեանքը կրնայ բարելաւուիլ արձանագրել: Էրզրումի հայ գիւղացիին կեանքն ալ կանգ առաւ 1915ին: Այսօր Կարնոյ դաշտի գիւղերը տակաւին կր մնան այնպէս, ինչպէս 1915ին, երբեմն մասամբ քանդուած, բայց հայ մշակի երգը այլեւս չի հնչեր:

(Շար. 11)

ՄՈՆԹԵՆԵԿՐՈ ԿԸ ՀԵՌԱՆԱՅ ՊԵԼԿՐԱՏԷՆ

Տասնամեակներու սերտ յարաբերութիւններէ ետք Եուկոսլաւիոյ դաշնակցութեան մնացեալ երկու հանրապետութիւնները տարակարծութիւններու մէջ են ընկերային, քաղաքական եւ տնտեսական հարցերու գծով: Ըստ Մոնթենեկրոյի պաշտօնատարներու, իրենց փոքրիկ երկրին անջատումը անխուսափելի է:

Մոնթենեկրօ արդէն իսկ սառեցուցած է հարկերու եկամուտներուն փոխանցումը դաշնակցային կառավարութեան, որովհետեւ անիկա Մայիսէն ի վեր օրինաւոր հանդիպում չէ ունեցած: Ամրան, Քոսովոյի տագնապին ընթացքին մոնթենեկրոյի պատասխանատուներ բացայայտօրէն դէմ արտայայտուեցան Մոնթենեկրոյի երիտասարդներուն՝ սերպական բանակի մէջ կինոսրագրման: Իսկ վերջին շարաթներուն կառավարութիւնը կրծրագրէ արտաքին աշխարհի մէջ ներկայացուցչական գրասենեակներ բանալ. առնցմէ մէկը Ուաշինկթընի մէջ պիտի բլլայ: կը ծրագրուի նաեւ անկախ դրամանիշ մը որդեգրել:

Նախագահ Միլօ Տիւքանովիչ Եուկոսլաւիոյ նախագահ Սլոպոտան Միլոշեւիչը ամէնէն խիստ քննադատողներէն է, յատկապէս Քոսովոյի անկախութիւնը գլանալու պատճառով: Դէմտերու կողմէ ասիկա ցուցանիշ մրն է, որ Մոնթենեկրօ կրնայ հետեւիլ Քոսովոյի օրինակին. քայլ մը, որ յոյի է պալքանեան նոր պատերազմի մը սերմերով:

Մոնթենեկրոյի 36ամեայ երիտասարդ նորընտիր նախագահը՝ Միլօ Տիւքանովիչ կը վայելէ Միացեալ Նահանգներու եւ եւրոպական երկիրներու կօրակցութիւնը՝ իր նախաձեռնած ժողովրդավարական բարեկարգումներուն համար: Ան կ'ըսէ, որ թէեւ Մոնթենեկրօ չի փութար դուրս գալու Եուկոսլաւիոյ դաշնակցութենէն, սակայն ինչ որ Միլոշեւիչ կ'ընէ, «կ'առաջնորդէ Մոնթենեկրոյի անհետացման», առիթով մը բսած է ան:

Մոնթենեկրոյի տնտեսութիւնը անկումի մէջ է. անիկա կը ջանայ ամէն գնով ընդունիլ Քոսովոյի գաղթականները եւ ձերբազատիլ Եուկոսլաւիոյ դէմ հաստատուած միջազգային պատժամիջոցներէն: Անոր ռազմավարութիւնն է խզել կապերը կեդրոնին հետ այն մարզին մէջ, ուր իրեն վտանգուած կը տեսնէ:

Հակամարտութիւնը երկու հաւասարներու միջեւ չէ: Մոնթենեկրօ ունի 650 հազար բնակչութիւն, ինչ որ Պելկրատի բնակչութեան մէկ երրորդն է, իսկ տարածութիւնը Սերպիոյ տարածութեան մէկ քսաներորդն է:

Մայրաքաղաք Փոտկորիքա արդէն իսկ անկախացման տանող միակողմանի քայլեր առած է. հաստատած է մաքսատուրք, կր մերժէ չհամաձայնարար եւ որոշ չափով խախտելով: Մոնթենեկրօ մամլոյ յատուկ ագատութիւններ կու տայ, ինչ որ արգիլուած է Սերպիոյ մէջ: «Միայն կինուորական եւ ելեւմտական կապը մնացած է, ուրիշ՝ ոչինչ», կ'ըսէ մոնթենեկրոյի պաշտօնատար մը:

Միւս կողմէ, Միլոշեւիչ եւ անոր դրածոյ վարչապետը, որ մոնթենեկրոյի ընդդիմադիր մրն է, Տիւքանովիչը կը նկատէ դաւաճան մը, որ իր պետութեան հետ կրծրագրէ Եուկոսլաւիոյ քայքայումը: Հոկտեմբերին, երբ ՕԹԱՆ Սերպիոյ վրայ յարձակելու նախասեմին կր գտնուէր, Միլոշեւիչ սպառնաց կինուորական արտակարգ դրութիւն հաստատել ամբողջ Եուկոսլաւիոյ մէջ: Նման քայլ մը լրջօրէն կրնար սահմանափել Տիւքանովիչի իշխանութիւնը:

Նկատի ունենալով բազմաթիւ մոնթենեկրոցիներու պատմական կապերը Եուկոսլաւիոյ դաշնակցութեան հետ, Տիւքանովիչ եւ իր կառավարութիւնը կ'առաջադրեն վերակազմեալ Եուկոսլաւիոյ մր յառաջացումը եւ անպայման տարրաղադրումը:

Սերպերուն նման, մոնթենեկրոցիները սլաւ են եւ կր հետեւին նոյն արեւելեան ուղղափառութեան: Մոնթենեկրոյի մէջ գոյութիւն ունի նաեւ իսլամ եւ ալպանացի փոքրամասնութիւն մր:

1990ին տեղի ունեցած հանրաքուէ մր, որուն ընթացքին բազմաթիւ հանրապետութիւններ քուէարկեցին ինքնաստ Եուկոսլաւիայէն անջատման, ցոյց տուաւ, թէ Մոնթենեկրօ կր նախընտրէ միութիւնը: Սակայն վերջերս կատարուած վիճակագրութիւններու արդիւնքը եկաւ ցոյց տալու, որ միութեան կողմնակիցները եւ ընդդիմադիրները յուսանքի վրայ կր գտնուէին, իսկ այժմ իշխանութեան կեդրոնը կր գրաւեն:

Մոնթենեկրոցի խմբագիր մր դիտել կու տայ, թէ քանի մր տարի առաջ Պելկրատի ընդդիմադիրները յուսանքի վրայ կր գտնուէին, իսկ այժմ իշխանութեան կեդրոնը կր գրաւեն:

«ՀԵՐՔԼՏ ԹՐԻՊԻՒՆ»

Մոնթենեկրոյի երիտասարդ նախագահ Միլօ Տիւքանովիչ եւ կինը՝ Լիտիա կը քուէարկեն 1997ի ընտրութեանց ընթացքին: Ան հետզհետէ կը հակադրուի Պելկրատին:

ՆԱԽԿԻՆ ԵՈՒԿՈՍԼԱՒԻՈՅ ՏԱՐԱՆՋԱՏՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔԸ

Նախկին Եուկոսլաւիոյ բաղկացուցիչ հանրապետութիւնները անկախութիւն յայտարարեցին աստիճանաբար. ստորեւ՝ ժամանակագրութիւն մը.

Հանրապետութիւն	Անկախութեան թուական	
Սլովենիա	Յունիս	1991
Խրուաթիա	Յունիս	1991
Մակեդոնիա	Նոյեմբեր	1991
Պոսնիա - Հերցեկովինա	Մարտ	1992

ԵՈՒԿՈՍԼԱՒԱԿԱՆ ՀԱՆԳՈՅՅԻ ԱՇԽԱՐՀԱՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆՆ ԸՍՏ ՍԵՐՊԵՐԻ

Սերպերի աշխարհաքաղաքական հեռանկարը միանշանակօրէն ռուսամէտ է եւ եւրասիական բնոյթ ունի: Կրօնական եւ ազգային ընդհանրութեամբ Սերպիան մերձեցած է Ռուսաստանին՝ լինելով նրա աշխարհաքաղաքական շարունակութիւնը Եւրոպայի հարաւում: Աշխարհաքաղաքական հարթութեան մէջ սերպերի եւ ռուսների հակատագիրը նոյնացած է. եւ որպէսզի սերպերը կարողանան վերադառնալ Եւրոպայում իրենց առաքելութեան ակունքներին, նրանք պէտք է հայեացքն ուղղեն Ռուսաստանին եւ ըմբռնեն ռուսական աշխարհաքաղաքականութեան իմաստն ու նպատակները: Ընդորում, պարզունակ եւ հերկայ պարագայում արդէն արհեստական համապատասխանութիւնը չէ, որ պէտք է ուղղորդի սերպերին: Համապատասխանութեան գործնական սեմինարը հրաշալի կերպով հերկայացրել է ռուս փիլիսոփայ Կոնստանթին Լեոնթեւը: Սերպերի իրական աշխարհաքաղաքական ուղեցոյցատուղը պէտք է լինի ռուսական առանցքով Մեծ Եւրասիայի. ցամաքամասային հոր բիւզանդականութեան գաղափարը: Միայն այս դէպքում է. որ սերպական աշխարհաքաղաքական միտումը կը վերադառնայ իր արմատներին եւ կը դադարի իմաստիկի դեր խաղալ ատլանտիսթական Արեւմուտքի դերիտասարդների ձեռքում, որոնք օգտագործում են սերպերին միայն Միջին Եւրոպայի եւ գերմանական աշխարհի դէմ պայքարելու համար:

Եւրոպայի աշխարհաքաղաքականութեան պատմութեան մէջ կայ մէկ միտում, որը կարող է օգնել հասկանալու, թէ ի՞նչն է դրական Սերպիայի համար: Այդ միտումը հետեւեալն է. Արեւելքի դաշինքը Միջին Եւրոպայի հետ ընդդէմ Արեւմուտքի, միշտ երկկողմանիօրէն օգտաւէտ է, ընդորում, որքանով մայրցամաքային Արեւմուտքին (Ֆրանսա) օգտաւէտ է դաշինքը Միջին Եւրոպայի հետ՝ ընդդէմ կղզիական ու անդրովկիանոսեան Արեւմուտքի (անկլոսաքսոնական աշխարհին): Այլ կերպ ասած, հետեւողական հաւատարմութիւնը Արեւելքին (Միջին Եւրոպան եւս Արեւելք է. համեմատած Ֆրանսայի հետ). գործնականում շահաւէտ է ոչ միայն բուն Արեւելքի. այլեւ դաշինքի արեւմտեան մասնակցի համար: Եւ ընդհակառակը. արեւմտեան միտումով աշխարհաքաղաքական դաշինքները (երբ Ֆրանսան դաշնակցած Մ. Նահանգների եւ Մեծն Բրիտանիայի հետ հանդէս է գալիս ընդդէմ Գերմանիայի, կամ նոյն Ֆրանսան դաշնակցում է Գերմանիայի ընդդէմ Ռուսաստանի), եւրոպական հորհորհ հակամարտութիւնների անլուծելի հանգոյցներ են ստեղծում: Վերը նշուած հանգամանքները հաշուի առնելով, կարելի է ասել, որ սերպերի համար նպատակայարմար կը լիներ հակուել աշխարհաքաղաքականութեան պուլկարական առանդնդի, որ ռուսամէտութիւնը գրեթէ միշտ զուգորդում է գերմանամէտութեամբ. ինչը քաղաքական կայունութեան եւ ներդաշնակութեան դաշտ է ստեղծում Հարաւային Եւրոպայի տարածքում: Նման իրավիճակը կարող է Միջին Եւրոպայի համար ուղղակի հանապարհ բացել դէպի մահմետական հարաւ, ինչը վերջապէս վերջ կը դնի ատլանտիսթական Արեւմուտքի գերակայութեանն այդ շրջանում: Աւելին. Սերպիան պէտք է գիտակցի ժամանակին. այդ թուում նաեւ Որինբրդային Միութեան հետ Եուկոսլաւիայի յարաբերութիւնների լարուածութեան ժամանակ, Արեւմուտքի կողմից իրեն ցոյց տրուած աջակցութեան ողջ երկդիմի էութիւնը. որի գինը յատակ երեւում է մեր օրերում արեւմտեան երկրների նախաձեռնած հակասերպական պատժամիջոցներից:

Մակեդոնիոյ նախագահ Քիրօ Կլիկորով (աջին) կ'ողջունէ ՕԹԱՆի ընդհանուր քարտուղար Խաւիէ Սոլանա Սքոփէի մէջ:

Միայն սերպերի աշխարհաքաղաքական միաւորումը արեւելաեւրոպական այլ ուղղափառ ժողովուրդների հետ (նախեւառաջ Պուլկարիայի), ռուսամէտ, իսկ Միջին Եւրոպային բարեկամականօրէն տրամադրուած դաշինքի մէջ. պալքանեան գօտում կայունութիւն կը լինի եւ գործառութիւնից վերջապէս դուրս կը գայ. այդքան սովորական գարձած ու անպատուաբեր «պալքանացում» եզրը:

Ինչպէսեւ իրաւաբների պարագայում. սերպական ազգ-պետութեան գաղափարն այդ ժողովրդի առջեւ ծառացած հարցերը չի լուծելու. առաւել եւս, եթէ նման պետութիւնը ժառանգի մասնիների կողմից ստեղծուած հակիկին Եուկոսլաւիայի հակագերմանականութիւնն ու պարբերաբար արտայայտուող հակումը արեւմտամէտութեանը:

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱՉՕՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆՆ ԸՍՏ ԵՈՒԿՈՍԼԱՒԻԱՅԻ ՄԱՀՄԵՏԱԿԱՆՆԵՐԻ

Ալպանացիներն ու Պոսնիայի մահմետականները ներկայացնում են իսլամական, «օսմանական» աշխարհաքաղաքական գործօնը Եւրոպայում: Կարեւոր է ընդգծել, որ Թուրքիան, որի ազդեցութիւնն առաւել զգալի է Եուկոսլաւիայի մահմետականների վրայ, Եւրոպայում անկասկած ներկայացնում է ծայրայեղ արեւմտեան, ատլանտիսթական միտումները: Եթէ Արեւելքի (Ռուսաստան) եւ Միջին Եւրոպայի (Գերմանիա) պարագայում Արեւմուտքը միշտ չէ, որ կարողանում է վերջնականապէս ճնշել նրանց ինքնուրոյն աշխարհաքաղաքական դրսեւորումները եւ յաճախ բախում է հակառակ ծաւալման հետ՝ ի դէմս եւրասիական ծաւալման (ռուս-գերմանական դաշինքի միջոցով կամ Վարշաւայի դաշինքի ստեղծմամբ). ապա կեղծ աշխարհիկ եւ կեղծ իսլամական Թուրքիան վստահելի գործիք է դարձել ատլանտիսթ քաղաքական շրջանակների ձեռքին: Ընդհանրապէս պէտք է հաշուի առնել, որ իսլամական աշխարհի վրայ ատլանտիսթների ազդեցութիւնը չափազանց մեծ է: Այդ իսկ պատճառով եուկոսլաւական մահմետականների հակասերպ ելոյթները նախանշում են շատ աւելի ընդհանուր մայրցամաքային հակամարտութիւն Հիւսիսային Եւրասիայի (Ռուսաստանն ու նրա շրջապատը) եւ Հարաւի միջեւ: Ինքնին հասկանալի է. որ նման հակամարտութիւնը չի համապատասխանում բուն Հարաւի շահերին. քանզի այս դէպքում նրանք պարզ միջոց են դառնում ատլանտիսթների համար. նոյնկերպ. ինչպէս եւրասիական Արեւելքն է միջոց դառնում (ի դէմս սերպերի), երբ հանդէս է գալիս ընդդէմ Միջին Եւրոպայի (ի դէմս Աւստրօ-Հունգարիայի ու նրա հերկայացուցիչների՝ իրուաթների):

Պոսնիայի մահմետականների եւ ալպանացիների համար աւելի տրամաբանական կը լիներ, եթէ նրանք շրջբուէին դէպի Իրան, քանզի հերկայ դրութեամբ այդ երկիրն աշխարհաքաղաքական ինքնուրոյն գիծ է վարում, որն ուղղուած է անկախութեան, ինքնիշխանութեան եւ մայրցամաքային հերդաշնակութեան պահպանմանը: Իրանը գործում է իր սեփական տրամաբանութեամբ. հաշուի չնստելով շրջանում ատլանտիսթների շահերի հետ: Կողմնորոշուելով դէպի Իրան, Պոսնիայի մահմետականները կը կարողանան աշխարհաքաղաքական անհրաժեշտ հեռանկար ձեռք բերել. քանզի արմատապէս հակառեւմտական, մայրցամաքային եւ աւանդապաշտական Իրանը. արեւելեան կողմնորոշում ունեցող բոլոր եւրոպական դաշինքների հնարաւոր դաշնակիցն է. լինի դա Ռուսաստան-Եւրասիան. թէ Միջին Եւրոպան: Աւելին. արեւելաեւրոպական Մեծ Տարածութիւնների կողմնորոշումը դէպի Իրան, կտրուկ կը փոխէր իրավիճակը եւ կը թուլացնէր ամերիկեան ազդեցութիւնը ողջ իսլամական աշխարհում: Իսկ դա ձեռնտու է ոչ միայն եւրոպացիներին, այլեւ կ'ազատագրէր մահմետական ժողովուրդներին անկլոսաքսոնական ատլանտիսթների տնտեսական ու ռազմական պարտադրանքից: Միայն վերը նշուած կողմնորոշման դէպքում է, որ Եուկոսլաւիայի մահմետականների աշխարհաքաղաքական հերկայութիւնը Եւրոպայում կը լինի հերդաշնակ, տրամաբանական եւ հակամարտութիւններից զերծ: Պէտք է նկատել, որ սոյն ինդիրը կարող է բաղկացած լինել երեք փուլից: Առաջին փուլ. մահմետականների վերակողմնորոշումը Թուրքիայից դէպի Իրան: Երկրորդ փուլ. աշխարհաքաղաքական դաշինքի ամրապնդում Միջին Եւրոպայի եւ Իրանի, ինչպէս նաեւ ողջ իսլամական աշխարհի հետ: Եւ երրորդ փուլ. Արեւելքի եւրասիական միութիւնը Միջին Եւրոպայի հետ: Ընդորում, նշուած փուլերը կարող են ընթանալ զուգահեռ, իրաքանչիւրն իր հարթութեան վրայ: Այս դէպքում, անչափ կարեւոր է գիտակցել, որ պալքանեան փոքր ժողովրդի աշխարհաքաղաքական հակատագիրը չի կարող լուծուել առանց նրա հակատագրի լուրջ եւ ընդհանուր աշխարհաքաղաքական այլափոխութիւնների: Երբեք պէտք չէ մոռանալ, որ մասշտապներով ոչ մեծ, բայց խորհրդանշական նշանակութեամբ նկարչական, տեղական հակամարտութիւններից են սկսւում բոլոր համաշխարհային պատերազմները:

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆՆ ԸՍՏ ՄԱԿԵԴՈՆԱՑԻՆԵՐԻ

Ժամանակակից Եուկոսլաւիայի մակեդոնեան ինդիրը խարսխուած է նախկինում գոյութիւն ունեցող «Եուկոսլաւիայի» արհեստականութեան վրայ, որը «հարաւային սլաւոնների պետութիւն» էր միայն անուանումով: Մակեդոնացիները, որոնք ուղղափառութիւն են դաւանում եւ ըստ էութեան միջանկեալ են սերպերի եւ պուլկարների միջեւ, պէտք է որ իբրեւ բնական բաղկացուցիչ ընդգրկուած լինէին իրական Եուկոսլաւիայի կազմում՝ Սերպիայի ու Պուլկարիայի անդամակցութեամբ: Բայց Պալքաններում, յակոբինեան բնոյթի երկու սլաւոնական պետութիւնների գոյութիւնը. մէկ՝ դաշնակցային «կայսերական», եւրասիական կողմնորոշմամբ, սլաւոնական պետութեան փոխարէն, յանգեցրեց այն բանին. որ փոքր մակեդոնական ժողովուրդը յայտնուել է երկու քաղաքական շրջանների արանքում, որոնք բաւական տարբեր քաղաքական առանձնայատկութիւն ունեն: Մեր օրերում իրադրութիւնը բարդանում է նաեւ այն պատճառով. որ Պուլկարիայում աճում է յակոբինեան ոճի ազգայնականութիւնը. ինչը արդէն մէկ անգամ չէ. որ միմեանց հետ ընդհարել է պալքանեան երկրներին եւ խոչընդոտել է միակ ճիշդ. նոր բիւզանդականութեան աշխարհաքաղաքականութեան կերտմանը: Իսկզբանէ. պալքանեան գործընթացների միջամտել են ատլանտիսթական *լոժի*ները (ինչպէս կաթոլիկ. այնպէս էլ անգլիական). որոնք. թէեւ ձեւափոխուած. իրենց զգացնել են տալիս նաեւ ժամանակակից Պուլկարիայում: Ըստ էութեան, այս շրջանում. համեմատած դարասկզբի հետ. արեւմտեան երկրների մարտավարութիւն չի փոխուել: Այն ժամանակ. քանդելով Աւստրօ-Հունգարիան. Արեւմուտքը չհանդուրժեց խոշոր սլաւոնական ընդհանրութեան ստեղծումը. խաղարկելով «պալքանեան ազգայնականութեան» խաղաքարտը պուլկարական. սերպական. յունական. ռումանական եւ այլն: Այսօր. Արեւմուտքի նոյն ուժերը կրկին կրկնակի հարուած են հասցնում Միջին Եւրոպային եւ եուկոսլաւական միասնականութեանը միաժամանակ. բորբոքելով իրուաթական անջատողականութիւնը Արեւմուտքում եւ մակեդոնականը՝ Արեւելքում: Մակեդոնիայի պարագայում, ինչպէսեւ միւս պալքանեան հակամարտութիւններում. ելքը կարելի է գտնել միայն եւրոպական Մեծ Տարածութիւնում համարկման գործընթացի միջոցով եւ ոչ թէ ուղղամիտ անջատողականութեան զարգացման եւ թղուկ շինծու պետութիւն ստեղծելու հանապարհով: Հարցի լուծում չէ նաեւ Մակեդոնիայի միացումը Պուլկարիային, այլ ընդամէնը նոր միջսլաւոնական հակամարտութեան նախապատրաստում:

ՏՄԲՈՐԻ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒԻՄԸ...

Շարունակուած՝ Վրդ. Էթլն

Այս բաժինին մէջ փրոֆ. Տատրեան յիշեց ամերիկացի պատմագէտ Պեռնար Լեուիսը, որ առանց փաստեր ներկայացնելու յայտարարութիւններ կը կատարէ եւ կը պաշտպանէ թրքական կողմէն յայտարարուած հերքումները:

Անտեղիտալի փաստերու չորս յատկանիշներու վրայ կանգ առնելով փրոֆ. Տատրեան կը պարզաբանէր այն երեւոյթը, թէ ինչու ան իր աշխատութիւններու ընթացքին զանց կ'առնէ հայկական եւ Թուրքիոյ թշնամի պետութիւններու Ռուսաստանի, Անգլիոյ եւ Ամերիկայի կողմէ հրապարակուած փաստաթուղթերը, վկայութիւնները եւ զեկոյցները. «հակառակ այն բանին, որ այդ արխիւներուն մէջ կան չափազանց կարեւոր եւ արժէքաւոր փաստեր», շեշտեց փրոֆ. Տատրեան:

Իր խօսքերը շարունակելով. փրոֆ. Տատրեան գլխաւորաբար ներկայացուց թրքական աղբիւրներուն մէջ մաքրագործումէ ճողոպրած փաստերէն մի քանի նմուշ: Ապա Թուրքիոյ դաշնակից պետութիւններէ Գերմանիոյ եւ Աւստրիոյ արխիւներուն մէջ առկայ բազմաթիւ զեկոյցներէն ու վկայութիւններէն քանի մը օրինակ տուաւ. ապա ան խօսեցաւ Թուրքիոյ պետութեան հերքումներու անհիմն ըլլալուն եւ անոնցմէ եզրակացութիւններու հասնելու անհեթեթութեան մասին:

Աւարտին, ան անվիճելի եւ անտեղիտալի ու սպառիչ փաստերու մէջբերումով լայնօրէն արտայայտուեցաւ Ցեղասպանութեան կանխամտածուածութեան. տարողութեան. կազմակերպուածութեան եւ գործադրութեան եղանակներուն մասին:

ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ

ՄԻՉՏ ՈՒՀԱՅԱԾ

Մարդիկ կան, որոնք բնաւ չեն յարգեր ժամադրութիւնները: Իրենց մտերիմներուն համար այս մէկը երբեմն իսկապէս անտանելի է, իսկ իրենց համար նեղացուցիչ: Ի՞նչպէս բացատրել անոնց վարելակերպը: Կարելի է գլխաւոր քանի մը բացատրութիւններ տալ:

Ա) ԻՆՔԶԻՆՔ ԱՐԺԵՒՈՐԵԼՈՒ ԱՐՈՒԵՍՏԸ

Սպասել տալ երբեմն կը նշանակէ ինքզինք արժեւորել ուրիշին աչքին: Այս ուշացողները իսկապէս տաղանդը ունին

իրենք զիրենք արժեւորելու (օրինակ այն կիները, որոնք ժամեր կ'անցընեն իրենց արդուզարդի սեղանիկին առջեւ). անոնք նաեւ այնպիսի ձեւով մը «ներողութիւն կը խնդրեն», որ զիրենք սպասողին համար անկարելի կը դառնայ արտայայտել մէջը կուտակուած բարկութիւնը: Առաւել. անոնք անհամբեր անհատներուն զգալ կու տան, թէ իսկապէս անփափկանկատ են:

Այս բաժինին մէջ կ'իյնան նաեւ այն անձերը, որոնք միայն աճապարանօք կացութեան մէջ կրնան աշխատիլ կամ ստեղծագործել: Անոնք ընդհանրապէս այնպիսի մասնագիտութիւններ ընտրած կ'ըլլան. ուր իրենց ինքնասիրութիւնը կ'արժեւորուի (դերասաններ. գրողներ. ծանուցողներ եւ այլն): Այս պարագային. անոնք կրնան «արտադրել միայն երբ «սպասում»ի մը կը պատասխանեն. այսպէս. «վերջին վայրկեանը» գինովութեան պահու մը կը նմանի. այն աշխատանքը, որ գերմարդկային ճիգի կը կարօտէր այնքան ատեն, որ ժամանակ կար. աճապարանքին մէջ յանկարծ դիւրին կը դառնայ եւ մանաւանդ արդիւնաւէտ: Այս պատճառով. «վերջին պահուն» գործ մը աւարտողը ուրախ եւ կարող կը զգայ: «Ուրիշին անմիջական փափաքին արձագանգելով է. որ անհատին մղումը արդիւնք կու տայ». կ'ըսէ հոգեվերլուծող Ճոն Մօճահան:

Բ) «ԵՍ»Ը

Այլ պատճառ մը «գերակայութեան բարդոյթ»ը այսինքն ուշացողը կը փորձէ ցոյց տալ. թէ ինք առաջնահերթ տեղ կը գրաւէ բաղդատած ուրիշի մը: Այս է պարագան որոշ անձնաւորութիւններու (օրինակ աստղ արուեստագէտներ) եւ ընդհանրապէս այն անձերուն. որոնց պաշտօնը կը նպաստէ տիրապետող դիրք գրաւելու (բժիշկներ. փաստաբաններ եւ այլն): «Սպասման սենեակ»ները կը վերածուին հաստատութիւններու. որոնք ցոյց կու տան անհատին արժէքը. «Սպասել տալ. որեւէ իշխանութեան իւրայատկութիւն, եւ մարդկութեան հազարամեայ ժամանց» կ'ըսէր Ռոլան Պարթ: Այս «կարգ»ի ուշացողները անշուշտ բնաւ չեն հանդուրժեր. երբ իրենք են սպասողը:

Գ) ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ ՄԸ ԵՐՋԱՆՑԵԼՈՒ ԱՆԿԱՐԵԼԻՈՒԹԻՒՆԸ

Բոլորովին տարբեր է պարագան այն ենթականերուն. որոնք մանկութեան շըրջանի մաքրութիւն սորվելու հանգրուանէն պահած են սպասել տալու սովորութիւնը: Իրենց մանկութեան առաջին շըրջանին. «անոնք եղած են երեխաներ. որոնք սպասել կու տային իրենց մօրը բաղնիք երթալու համար. որովհետեւ այդ սպասումի աւարտին յաւելեալ գոհունակութիւն կը զգային», կը բացատրէ Ֆրէօյտ: Չափահասութեան տարիքին, անոնք կը շարունակեն սպասել տալ: Յաճախ. այս ուշացողները կը դժուարանան նաեւ դրամ «տալ»ու: Մանկական հանգրուանին կառչած մնալու հոգեվիճակին երբեմն կ'ընկերանան բնաւորութեան այլ գիծեր (ինչպէս չափազանց կոկիկութիւն). որոնք խորքին մէջ տեղադրուած են. որպէսզի ան հատը ամբողջովին յանձնուի մանկական զուարճութիւններուն:

Դ) «ՉԳՁԳՈՂ»ՆԵՐՈՒՆ ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ

Հոգեբոյժ Ժան Քոթրօ կը բացատրէ. «Այս անհատները չեն կրնար առօրեայ կեանքի ամէնէն պարզ առարքները ամբողջացնել, առանց ներքին անվերջանալի հարցադրումներու»: Այս մնայուն կասկածը երբեմն աղէտալի ուշացումներ կը պատճառէ խնդրոյ առարկայ անձին կամ անոր մտերիմներուն համար: «Չգձգելու» սովորութիւնը մտասեւեռումի ջղագարութեան ախտանշաններէն մէկն է: Ան կրնայ արտայայտուիլ փոքր դէպքերու ընթացքին (հագուստ մը զատելու դժուարութիւն) կամ աւելի կարեւոր կացութիւններու մէջ (պսակի թուականի մը անվերջ յետաձգում), եւ ձախողութիւններու շարք մը պատճառել: Ըստ Ժան Քոթրոյի. «բուն հարցը պատասխանատուութիւններ ստանձնելու վախն է»: Ֆրէօյտի դպրոցին հետեւորդները այս ախտանշանը կը բացատրեն զգացումներու եւ մտադրութիւններու միջեւ գոյութիւն ունեցող հակասութիւններով (սէր եւ ատելութիւն նոյն անձին հանդէպ, ենթարկուելու եւ ապստամբելու մղում...): Նշենք ամէնէն նշանաւոր «ձգձգող»ներէն երկուքը. Ֆերենզին. Ֆրէօյտի բարեկամը, որ տասը տարի շարունակ յետաձգեց իր պսակին թուականը: Համլէթը. Շէյքսփիրի հերոսը. որ հակառակ թատերախաղին սկիզբէն սպանըւած հօր վրէժը լուծել որոշած ըլլալուն. որոշումը կը գործադրէ միայն շարք մը փորձանքներէ եւ ողբերգութիւններէ ետք (որոնց կարգին իր սիրած աղջկան մահը), որովհետեւ կը տատանի վրէժի զգացումին եւ իր խորթ հօր նմանելու փափաքին միջեւ:

Երբ անհատը վերջապէս կ'ընտրէ իր մէջ պատերազմող զգացումներէն մէկը (կամ երբ իրականութիւնը զինք կը ստիպէ ընտրելու), հազուադէպ չէ, որ «անտեսուած» զգացումը փոթորկի եւ ենթական հիւանդանայ:

ԻՆՉ ԵՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐԸ

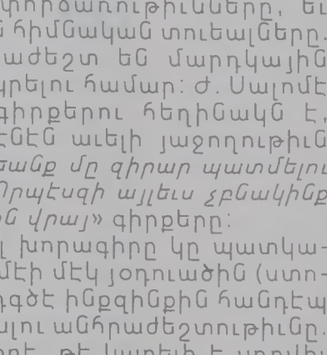

Նախ կարծիք առնել: Այլ մասնագէտի մը կարծիքը, եթէ ձեր բժիշկը կամ փաստաբանը կը սիրէ «աստղ»ի դեր խաղալ: Ձեր տրամաբանութեան կամ սրտին կարծիքը, եթէ ձեր սիրած անձը ձեր կեանքին հետ կը խաղայ: Մի մոռնաք, որ եթէ ստիպուած կ'ըլլաք սպասելու. դուք նաեւ խաղին մասնակից կը դառնաք. ոչ անպայմանօրէն խզումի երթալով. սակայն գտէք քայլ մը. որ կրնայ քանդել կախեալութեան դրութիւնը. որ կը ստեղծուի միշտ ուշացողին կողմէ: Իսկ եթէ դուք էք միշտ ուշացողը. նախ սովորութիւն դարձուցէք ձեր ժամացոյցը գործածել: Ապա փորձեցէք բառերով բնորոշել ձեր ուշացումները եւ ոչ թէ միայն պատրուակները եւ պատճառները. ո՞ր պարագաներուն կ'ուշանաք. ի՞նչ են ձեր իսկական զգացումները, ե՞րբ սպասել կու տաք. ի՞նչ կ'ուզէք արթնցնել ուրիշին մօտ. եւ այլն: Իսկ եթէ կը կարծէք, թէ ուշանալու ձեր սովորութիւնը շատ մեծ տարողութիւններու հասած է, մի վարանիք մասնագէտի մը դիմելու: Ուշանալու անշրջանցելի մղումը այլ վախեր կը պահէ, եւ զանոնք յայտնաբերելը կրկնակի օգտակարութիւն կրնայ ունենալ:

ԻՆՉՊԷՍ ԻՆՔԶԻՆՔ ՅԱՐԳԵԼ ՍՈՐՎԻԼ

Ժաք Սալոմէի մասին նախապէս անդրադարձած էինք: Ցիշեցում մը կատարելու համար ըսենք, թէ ան տասնեակ տարիներէ ի վեր կ'ուսումնասիրէ մարդկային յարաբերութիւնները. ինչպէս նաեւ իր անձնական փորձառութիւնները, եւ կ'ընդգծէ այն հիմնական տուեալները. որոնք անհրաժեշտ են մարդկային կեանք մը ապրելու համար: Ժ. Սալոմէ բազմաթիւ գիրքերու հեղինակն է, որոնցմէ ամէնէն աւելի յաջողութիւն գտած են «*Կեանք մը գիրար պատմելու համար*» եւ «*Որպէսզի այլեւս չբնակինք լռել մոլորակին վրայ*» գիրքերը:

Վերոնշեալ խորագիրը կը պատկանի Ժաք Սալոմէի մէկ յօդուածին (ստորեւ), որ կ'ընդգծէ ինքզինքին հանդէպ յարգանք զգալու անհրաժեշտութիւնը. եւ կը բացատրէ, թէ կարելի է սորվիլ այդ զգացումը:

Այսօրուան աշխարհին մէջ, ժամանակակից ապրելակերպով, ինքզինք յարգելը մեծ ճիգի կը կարօտի, մանաւանդ որ մենք կը ծնինք հիմնական թերիով մը: Արդարեւ, մեր մեծամասնութիւնը, չատ կանուխ տարիքին, կրնորոշուի իր ծնողքին վախերով եւ փափաքներով, կը պայմանաւորուի իր միջավայրին արժէքներով, հաւատալիքներով եւ ճնշումներով, ենթակայ կը դառնայ քաղաքական եւ տնտեսական հոսանքներու, որոնց դիմաց ընտրանքի եւ ապրելութեան ապատութիւնը կրտկարանայ, եւ երբեմն կ'ոչնչանայ:

Ինքզինք յարգել կ'ենթադրէ ինքզինք բնորոշելու ռիսքը առնել, դիրքորոշուիլ, ինքզինք հաստատել, եւ երբեմն ընդունիլ ուժի յարաբերութիւններ, որոնք միշտ ալ մեզի ի նպաստ չեն ըլլար: «*Որքան որ կը յիշեմ, միշտ վախցած եմ անհաճոյ ըլլալէ, այլեւս չսիրուելէ, լքուելէ, հետեւաբար ոեւէ մէկուն չէի հակառակեր, կը յարմարէի սիրած անձերուս կարծիքներուն եւ ինքզինքս չէի սիրեր: Ջափագանց ժխտական կարծիք ունէի ինքզինքիս մասին*»: «*Ցաջողեցայ ինքզինքս յարգել այն օրը, երբ բոլոր ուժերս հաւաքելով ըսի մօրս, որ չէի ուզեր ընտանեկան հաստատութեան մէկ ինծի յանձնուող պաշտօներ ստանձնել*»:

Ինքզինք յարգելու զգացումը յաճախ տագնապով մը կը սկսի, *ներանհատական տագնապ մը, որ հարագատի մը հետ բախումի միջոցով կ'արտայայտուի*: «*Երբ իմացայ, որ ամուսինս ինծի կը դաւաճանէր, տարիներ շարունակ գինք մեղադրեցի, աւելի ուշ միայն սկսայ անդրադառնալ, թէ այդ կացութիւնը ինչ կ'արթնցնէ իմ մէջս, եւ կրցայ որոշում տալ՝ չշարունակել յարաբերութիւն մը, որ հին ցաւեր կը վերանորոգէ*»:

Ինքզինք յարգել կ'ենթադրէ «ոչ» ըսելու կարողութիւն ունենալ. *եւ հետեւարար, համարձակիլ ցաւ պատճառել հարագատներու, մեր կեանքին մէջ կարեւոր անհատներու*: «*Երբ առաջին անգամ բլլալով յաջողեցայ «ոչ» ըսել հօրս, կարծեցի որ պիտի սպաննէ գիս: Ան ինծի նայեցաւ պահ մը, ապա առանց բառ մը արտասանելու դուրս ելաւ*»:

Ինքզինք յարգելու համար, հարկ է ընդունիլ այն հաւանական ենթադրութիւնը, *որ մեզ չյաջապատողները կրնան գոհ, երբ հաստատենք, որ տարբեր ենք*: «*Կը հասկնամ դիտանկիւնդ, սակայն իմ մօտեցումս, տարբեր է, եւ կ'ուզեմ գոյն արտայայտել ոչ թէ ընդդիմանալու համար, այլ ամբողջացնելու համար*»:

Ինքզինք յարգելը սիրոյ քայլ մըն է՝ *ինքզինքին հանդէպ, իւրաքանչիւր անգամ, որ կ'ըսենք կամ կ'ընենք բան մը որ ներդաշնակ է մեր գոհացումին*: «*Բնաւ չէի համարձակեր իրեն ըսել, որ մեր գաղտնի յարաբերութիւնը չեմ ուզեր շարունակել, երբ յաջողեցայ գոհացումս արտայայտել, ինքզինքս աւելի հեթեւ, կենդանի գոհացի*»:

Ինքզինք յարգելը նաեւ արկածի դաւնդալ գործընթաց մըն է, *որ միայն կամքէ կախեալ չէ, այլ առօրեայ պայքար մըն է: Այս պայքարը կրնայ առանձնութեան տանիլ, որովհետեւ նոր անձի մը ծնունդին կամ բացայայտումին վկայ չրջապատը կրնայ չհասկնալ եւ կասկածիլ: Որովհետեւ այս նոր անձը, իր դիրքորոշումով, փոփոխութեան կ'ենթարկէ իր չրջապատին սովորութիւններն ու ընտրանքները*

«Իւրաքանչիւր անգամ, որ գիս սիրող անձերը ինծի կեցուածք մը կը թելադրէին յաւ մտադրութեամբ եւ անկեղծութեամբ, ինքզինքս յարգուած չէի գոհ»:

«Կեանքիս մեծ մասը անցուցած եմ գոհալով, որ ամէն բան նախապէս որոշուած կր, որ իմ ընտրանքներս ակամայ կր յարմարէին չրջապատիս կարծիքներուն: Միայն իսկական ապստամբութեան մր չնորհիւ յաջողեցայ ինքզինքս հաստատել: Այդ ապստամբութիւնը սկիզբ դրաւ ինքզինքիս հանդէպ յարգանքի գոհացումիս...»:

Ինքզինք յարգելու հասնիլը, ըստ ինծի, ամէնէն մեծ նուէրն է, որ կրնանք պարգեւել մեր կեանքին:

ՀԱՄԲԻԿ ՍԱՍՈՒՆԵԱՆԻ ՀԱՍՑԷՆ
HAMPIG SASSOUNIAN
C 88440
CA STATE PRISON
D4– 240
44750 60TH STR.
WEST PLANCASTER CA 93536

ՄԱՆԳԻՏԱԿԻՑ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄՆԵՐ

Միացեալ Նահանգներու Ուաշինկթըն եւ Եէյլ համալսարաններու ուսումնասիրողներ նոր *թեսթ*ը պատրաստած են, չափելու համար մարդոց «անգիտակից նախապաշարումները»: Անոնք կ'ըսեն, թէ այս *թեսթին* արդիւնքները կրնան մեծ փոփոխութիւններ յառաջացընել մանաւանդ այն մարդոց մօտ, որոնք կը կարծեն, թէ իրենք նախապաշարումներ չունին:

Ուսումնասիրողները (Ուաշինկթըն համալսարանի հոգեբանութեան դասախօս Էնթընի Կրինուոլտ եւ Եէյլ համալսարանէն Մահզարին Պանաժի) վերջերս *Ինթըրնէթի* վրայ դրին այս *թեսթը*. որպէսզի մարդիկ կարենան չափել իրենց նախապաշարումներուն համեմատութիւնը:

Հիմնական նախապաշարումները. ըստ Պանաժիի, կապուած են ամբողջ կեանքի ընթացքին «տրուած» մշակութային արժէքներու: Կրինուոլտ կ'ըսէ, թէ ինք նաեւ անակընկալի եկած է, որովհետեւ *թեսթը* յայտնաբերած է նաեւ իր նախապաշարումները: «Կարելի է ըսել, թէ մարդիկ կան, որոնք իսկապէս նախապաշարուած չեն, սակայն իրենց մէջ կը կրեն նախապաշարումի անգիտակից հիմքը», կ'ըսէ ան:

Պանաժի եւ Կրինուոլտ կ'ըսեն, թէ մարդիկ յաճախ իրենց «քացայայտ» կարծիքներուն նկատմամբ կեցուածքներ կ'ունենան. որովհետեւ չեն գիտակցիր իրենց մէջ գործող կանխատրամադրութիւններուն:

Ինթըրնէթի վրայ գտնուող *թեսթը* չորս բաժիններ ունի՝ ցեղային իտրականութեան, սեռային իտրականութեան, սերունդներու տարբերութեան եւ ինքնագործունէութեան վերաբերեալ:

Նորաստեղծ *թեսթը* այս տարի հրատարակուեցաւ Ընկերային Հոգեբանութեան եւ Անհատականութեան Ամսաթերթին մէջ. ան ակսած է օգտագործուիլ այլ ուսումնասիրութիւններու համար: Ինչ կը վերաբերի *Ինթըրնէթի* բաժիններուն, Պաժանի եւ Կրինուոլտ կ'ըսեն, թէ ան ուր ընդհատակը ուսումնասիրութիւն կատարել չէ, այլ մարդոց մօտ զարգացնել ինքնագիտակցութիւնը: «Ներկայիս, *Ուէպ*-սայթը կ'ուզենք գործածել մարդոց դաստիարակելու նպատակով». կ'ըսէ Պանաժի. իսկ Կրինուոլտ կ'աւելցնէ. «Հին բառը կայ՝ գիտակցութեան զարգացում»:

ԾԱՆՈՒՑՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

«Ազդակ»ի մէջ գոյացին կամ առեւտրական ծանուցումներ հրատարակել փափաքողներէն կը խնդրուի ծանուցումին բնագիրը ընթեռնելի գիրով (ճաստատութեանց պարագային՝ նախընտրաբար պաշտօնական թուղթի վրայ, եւ՝ ճաստատուած) ներկայացնել «Ազդակ»ի ծանուցումներու գրասենեակը:

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՄԷՋ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազդակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը իմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուազն օր մը առաջ, ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 5:

ՄԱՀԱՋԴԱՆԵՐԸ բացառութիւն են: Մահապդ կ'ընդունուի մինչեւ ուշ գիշեր, այնքան ատեն որ կայն հրատարակելու հնարաւորութիւն կայ:

ՕՐԱՏԵՍՐ

ՀԵՌԱՏԵՍԻԼ

ՇԱՐԺԱՊԱՏԿԵՐ

◆ *ՄՈՒԼԱՆ* (Փլաներէ/ Ապրաժ. Ջուք. Թրիփոլի. Փլազա. Քոնքորտ. Վանտոմ. Ֆրիուլ).- Ուոլթ Տիզնի դարձեալ գործի վրայ է, այս անգամ չինական պատմութիւն մը փիլմի վերածելով: Չինացի աղջիկ մը՝ Մուլան, ճօրը պատիւը փրկելու համար կը ծպտուի իբրեւ տղայ եւ կը գինուորագրուի բանակին՝ հայրենիքը պաշտպանելու համար բարբարոս ցեղերու յարձակումներուն դէմ:

◆ *ԱՌԻԹԱՖ ՍԱՅԹ* (Փլաներէ/Ապրաժ. Քասիք. Թրիփոլի. Քոնքորտ. Սաժէս).- Ճէք (Ճորճ Քլունի) վարպետ գող մը, իր պարտականութեան ընթացքին կը ձերբակալուի եւ կը բանտարկուի: Հանտէն փախուստի միչոցին դէմ յանդիման կու գայ Էֆ. Պի. Այ.ի գործիչ՝ Քարքէրընի (Մենիֆըլ Լոփէզ): Արկածախնդրական փիլմ մը, երգիծական եւ *ոռմանթիք* տեսարաններով:

◆ *ՍԻԹԻ ԱՖ ԷՆՃԼԶ* (Փլաներէ/Ապրաժ. Թրիփոլի. Փլազա. Քոնքորտ. Ասպասատ. Ֆրիուլ. Սթար Կէյթ).- Հրեշտակ- Նիքըլըս Քէյճի պարտականութիւնն է՝ պատրաստել մարդ արարածները Արարիչին հետ հանդիպումին: Սակայն, իր այս առաքելութեան ընթացքին «Հրեշտակ»ը նկատի չէր առած, որ պիտի հանդիպի Մակիին (Մէկ Ռայըն)...

◆ *ՏԸ ՊԻԿ ԼԻՊՎՍՔԻ* (Ասփիր/Սոֆիլ. Սոտիքօ. Լաս Սալինաս).- Անդամալոյծ միլիոնատէր մը սպառնալիքներ կը դիմագրաւէ: Միակ ճարը՝ դիմել Վիեթնամի պատերազմին մասնակցած իր ընկերոջ: Դերասանութիւն՝ ճէֆ Պրիճըս եւ Մոն Կուտմեն:

◆ *ԸՐՂԸՆ ԼԷՃԸՆՏ* (Ասփիր/Սոֆիլ. Տիւն. Սոտեքօ. Էսփաս. Սէնթ Էլի. Աթլանթիս. Լաս Սալինաս).- Հանմալսարանի մը մէջ ոճիրներ կը գործուին: Ուսանողուհի Ալիսիա Ուիթ եւ լրագրող Ճէրըտ Լէթօ պիտի փորձեն այս թճճուկը քակել...

◆ *ՏԸ ՀՈՐՍ ՈՒԻՍՔԸՐԸՐ* (Փլաներէ. Ապրաժ. Ջուք. Թրիփոլի. Քոնքորտ. Վանտոմ եւ Ֆրիուլ).- Ռոպըրթ Ռետֆորտի բեմադրութեամբ՝ գեղեցիկ տեսարաններով եւ տպաւորիչ եղանակով, «ւեսթըռնական» գիւղական կեանքի նկարագրութիւնը, որմէ հրաժեշտ առած են «արդիականացած» ամերիկացիները:

◆ *ԱՆՏԸՐ ՓՐԵՃԸՐ* (Սաժէս. Միրաժ եւ Պիքֆայա).- Համեստ եւ ծառայող հրշէջ մը կը սկսի հետզհետէ կորսնցնել իր հաւասարակշռութիւնը, մինչեւ իսկ դիմելով ոճրագործութեան: Դերասանութիւն՝ Ջարլի Շինի:

◆ *ՏԻ ԱՎԵՆՃԸՐՋ* (Ամպասատ).- Շոն Քոնըրի մտադրած է երկրագունդը ցնցել՝ կլիման փոփոխութեան ենթարկելով: Պատկերասփիւռի յայտագիր մը, երկար ժապաւէնի վերածուած:

◆ *ՏԸ ԹՐՈՒՄԱՆ ՇՕ* (Փլաներէ/Քասիք/Ապրաժ. Սաժէս. Քոնքորտ եւ Ֆրիուլ).- Հեռատեսիլի յայտագիր մը կը պատրաստէ Թրումըն Պըրպենի, որ սկսած է հալածախտէ տառապիլ, մետիայի այդ սարսափելի սթնոլորտին մէջ: Բեմադրութիւն՝ Փիթըր Ուէրի:

◆ *ՏԻ ԷՔՍ ՖԱՅԼՋ* (Ասփիր. Տիւն եւ Սոտեքօ. Էսփաս).- Տալասի մէջ շէնք մը փուլ եկած է: Ջոհերու կողքին կը գտնուի սանուկ մը: Կը կարծուի, թէ այլ մնոլորակէ եկած անձեր կատարած են այս արարքը:

◆ *ՍՄՈԼ ՍՈԼՃԸՐՋ* (Փլաներէ/ Քասիք. Ապրաժ. Սաժէս եւ Քոնքորտ).- Օճայոյի մէկ փոքր քաղաքին մէջ, փոքր խաղալիքներ իրարու դէմ պատերազմ կը սղեն: Պատանիներ կը փորձեն կացութեան տէրը դառնալ:

◆ *ՍԻՔՍՏԷՅԶԷՆՏՍԵՎԸՆ ՆԱՅՆ* (Փլաներէ/Ջուք/Ապրաժ. Ֆրիուլ եւ Քոնքորտ).- Լրագրող մը արձակուրդի մը ընթացքին օդանաւային արկած մը կ'ունենայ: Անհաւասիկ օդաչուն եւ լրագրողը Խաղաղականի մէկ անծանօթ կղզիին մէջ...

◆ *ՈՒՐՔՍԻ ՊԷՅՐՈՒԻ* (Էսփաս/ Ասփիր. Սոտեքօ. Տիւն. Լաս Սալինաս. Էլիթ եւ Սէնթ Էլի).- Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմը հմուտ կերպով բեմադրուած երիտասարդ բեմադրիչ Ջիամ Տուէյրիի կողմէ, որ մեծ յաջողութիւն գտաւ Քաննի փառատօնին:

◆ *ՍԷՅՎԻՆՆ ՓՐԱՅՎԷՅԹ ՌԱՅԶԸՆ* (Փլաներէ/ Ապրաժ. Քասիք եւ Սաժէս. Միրաժ).- Սթիվըն Սփիլպըրկ կը նկարագրէ Բ. Համաշխարհային Պատերազմը... Թոմ Հենքս եւ քանի մը գինուորներ գործուղուած են ճակատ, պարզապէս փնտռելու Ռայըն անունով գինուոր մը: Իր երեք եղբայրները մահացած ըլլալով, Ռայըն պէտք է որ Միացեալ Նահանգներ վերադառնայ:

◆ *ԱՐՄԱԿԵՏԸՆ* (Փլաներէ/ Ապրաժ. Ջուք).- Երկրագունդը վտանգի տակ է: Հսկայ գունդ մը կը սուրայ դէպի Աշխարհ: Ամերիկեան կառավարութիւնը գործի լծուած է այս վտանգը հեռացնելու համար: Դերասաններ են՝ Պրուս Ուիլիս եւ Լիվ Թայլըր:

◆ *ՏԸ ՄԱՍՔ ԱՖ ԶՈՐՕ* (Էսփաս. Ասփիր - Սոտեքօ. Էլիզէ. Էլիթ. Սէնթ Էլի. Լաս Սալինաս եւ Քոլիզէ).- Միեւնոյն գիւթը միշտ ալ որոշ փոփոխութիւն մը կրած, շարունակ կը բեմադրուի: Մեր Զորոյ՝ Էնթրընի Հոփքինզ կը փորձէ զինք փոխարինող մը գտնել, յանձին Անթոնիօ Պանտէրասի:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՀԵՌՈՒԽՈՍԻ ԹԻԹԵՂՆԵՐՈՒ ՓՈՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ԵՆԹԱՐԿԵԼՈՎ: Քոնքորտ.- 292192 - Փլաներ/Ապրաժ.- 9125034. Ամպասատ.- 2174901/Լիթ.- 340256 - Ասփիր / Սոտեքօ.- 6167067 - Ֆրիուլ.- 455590- Քոլիզէ.- 342962- Էսփաս.- 212526- Վանտոմ.- 443992- Սէնթ Էլի.- 406706- Ասփիր / Տիւն.- 7921234- Ասփիր / Սոֆիլ.- 204050- Սաուէ.- 562006/7:

ԹԷԼ. ԷԼ.

7:30.- *Արաբերէն լուրեր*
8:00.- *Ֆրանս Շի լուրեր*
8:30 - *Պարիս Վանատի*
9:00.- *Սուպիւէ*
11:00.- *Ալ Տահիյյա*
12:00 - *Ջրաս Եալլա Ջրաս*
12:30 - *Ալամ Ուա Նաս*
14:40 - *Արաբերէն լուրեր*
15:00 - *Ալ Սոհա*
16:00.- *Էէ պ'Ալնֆան Նու Ռըկարտ*
17:00 - *Կենդանի գծանկար՝ «Սիքրէթ աֆ Սանթա Քլոզ»*
17:30.- *Օթօ Քլասիքա*
18:00.- *Քիֆ Սահթաք*
18:30.- *Տը Պոլտ Էնտ Տը Պիւութիֆուլ*
19:30 - *Արաբերէն լուրեր*
20:00.- *Պարիս Վանատի*
20:30 - *Նիւա Ֆիլ Ալաֆա*
21:30.- *Ըրպան Պի Նըսըլ Ժուսաա*
23:00.- *Եգիպտական երկար ժապաւէն՝ «Ալ Իրհապի»*

ԷՄ. ԹԻ. ՎԻ.

7:30.- *Թէլէ Սաթէն*
9:00.- *Քլիփս*
9:30 - *Թալասա*
10:30 - *Սալուար Փլիւս Սանթէ*
11:45.- *Ռ'ա Թրնսա*
12:30.- *Քի Է Քի*
13:15 - *Տէ Շիֆր Է Տէ Լեթր*
14:00 - *Թէ Էֆ Ի լուրեր*
14:45.- *Մարիսոլ*
15:45 - *Ալղանի Ալղանի*
16:45.- *Կենդանի գծանկար*
17:15.- *Մինի Սթուտիօ*
18:15.- *Էմ. Թի. Վի. Սփորց*
18:30 - *Ռ'ա Թրնսա*
19:15.- *Քըլ Մէյլէ Ալլէ*
20:00.- *Արաբերէն Լուրեր*
20:30.- *Ֆրենտս*
21:30.- *Ամերիկեան երկար ժապաւէն՝ «Մըրտըր ին տը Ֆըրսթ»*
23:30.- *Էմ. Թի. Վի. Սփորց*
23:45.- *Պէպէ Պուտ*

ԷԼ. ՊԻ. ՍԻ.

7:00.- *Սի. Էն. Էն.ի լուրեր*
7:30.- *Ֆրանս Շի լուրեր*
8:25.- *Սա Ըլաք Իլլա Հայֆա*
9:00 - *Հաուայի Ֆայվ Օ*
10:00.- *Ուորլտ Պիւնըս Տիս Ուիք*
10:30.- *Նահարքում Սալիտ*
13:30.- *Սի. Էն. Էն.ի լուրեր*
14:00 - *Ֆրանս Շի լուրեր*
14:40 - *Վիտէօ Քլիփս*
15:00.- *Արաբերէն Լուրեր*
15:15.- *Ալ Մալիքա*
16:30.- *Քեսթիոն Փուր Էօն Շաուիթիոն*
17:00.- *Քիֆ ու Լէյճ*
18:00 - *Ժէօ Ա'ն Տիրէքթ*
19:00.- *Նաուրաս*
20:00.- *Արաբերէն լուրեր*
20:30.- *Սանապէլ Ալ Հուպ*
21:45.- *Պաքեթպոլ՝ բաժակի քառորդ աւարտականո*
23:00.- *Պաքեթպոլ՝ բաժակի քառորդ աւարտական*

ՍԱՒ-ԹՕ ԱՔՏԱՆ

7:00.- *Ալամ Ալ Սապահ*
13:00 - *Ֆլէշ Ինֆօ*
13:15.- *Տալաս*
14:00.- *Քասանտրա՝ մեքսիքական յայտագիր*
15:00.- *Արաբերէն լուրեր*
15:15.- *Տաիր Ալպա Հըքմէ*
16:30.- *Կենդանի գծանկար՝ «Տէքթըրվ Լէվ»*
17:00.- *Ըղդար ու Ըքսար*
17:30.- *Ֆրանսերէն լուրեր*
17:45.- *Անգլերէն լուրեր*
18:00.- *Ֆէյմ*
19:00.- *Պրաւօ*
20:00.- *Արաբերէն լուրեր*
20:30.- *Էֆ Էքս.*
21:30 - *Ուաժիաթ Նայար*
23:30 - *Ամերիկեան երկար ժապաւէն՝ «Տը Սթրէյնճըրվ»*

ԷՆ. ՊԻ. ԷՆ.

14:00 - *Վիտէօ Քլիփս*
15:00 - *Կենդանի գծանկար*
16:00.- *Ահմ Լերըր*
17:00.- *Վիքայաթ Ալ Սուտուն Ալ Սալաս*
18:00.- *Ալ Շայթան Ուալ Հուպ*
19:00.- *Ֆէթ Տէ Պէպի*
19:30.- *Սընա ու Ֆինա*
20:30.- *Տը Թոմ Շօ*
21:00.- *Արաբերէն լուրեր*
21:30.- *Պալա Հարաժ*
23:30 - *Ալանիս Մորիսէթ*

* Վերոյիշեալ յայտագիրները ենթակայ կրնան ըլլալ որոշ փոփոխութիւններու:

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ ՄՈՒՏՔԻ ՆԻՒԹԱԿԱՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆԵՐԷՆ ՁԵՐԲԱԶԱՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՖՀԻԼի մօտ

- ՆՈՒԱԶԱԳՈՅՆ սակերով
- ԱՌՈՒԵՒԱԳՈՅՆ խնամք
- Վճարման դիւրութիւններ

Հասցէ.- Ազգային Խորհուրդի շէնք, ԱՖԷՏի կից,
Հեռ. 248238, 262221:

ՎԱՐՉՈՒ ՏՈՒՆ

- Պուրճ Համուտի մէջ

Հեռ. 03-304943:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

- SEMERJIAN OPTICի համար, 18էն 25 տարեկան երիտասարդ մը: Ինքնել՝ անձամբ Պուրճ Համուտի Քաղաքապետարանի մօտ. «Արմենիա» պողոտայ:

ԾԱԽՈՒ ԽԱՆՈՒԹ *(ԽԼՈՒՅՈՎ)*

- Արաքս թաղի մէջ, 16 քառ. մեթր: Հեռ. 03-326033:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԿՈՄԻՏԱՍ ՄԱՆՆԱԼՅԻՒ - ՊԻՅՐՈՒԹ

ԴՐԱՒՈՒԱՆՔ ՕՐ՝

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, 24 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1998
ԱՄԱՆՈՐԻ ԱԻԱՆԴԱԿԱՆ ԽՐԱԽՃԱՆՔ

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

- Մանի վրայ աշխատող վարպետ օրիորդ մը: Լաւ վճարում: Հեռ. 03-709196:

ՄԱԽՈՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ *(ԽԼՈՒՅՈՎ)*

- Արաքս թաղի մէջ, Ա. յարկ. 170 քառ. մեթր: Հեռ. 03-326044:

Studio Lantern

- Կը ստանձնէ ուրախ առիթներու video նկարահանումներ

Հեռ. 01-266866 եւ 03-268852

MEGA TRADING S.A.R.L.

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԱՐԴԻ ԵՒ ԳԵՂԵՑԻԿ ԽՈՀԱՆՈՑՆԵՐ

- *MEGA TRADING խոհանոցի բարձրորակ այս պահարաններուն հետ կը տրամադրէ stainless լուացարան մը՝ ծորակով միասին:*
- *Պահարաններու եւ լուացարանի փոխադրումն ու զետեղումը.*

750 ՏՈԼԱՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

- *Մասնավճարի դրութիւն:*

Հասցէ. MEGA TRADING, Պուրճ Համուտ. MASTER MALL, Հարպոյեան Թրէյտ Սանթըր, Հեռ. 264590 եւ 03-680716:

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԱՍՏՂԵՐԸ

ԽՈՒՅ (21 *Մարտէն 20 Ապրիլ*)

Դարձեալ պրամական հարցեր ձեզ կը մասնագին: Յանձնառու եղէք բանտին, որ կրնայ ձեզի օգնել ու փարատել ձեր մղձաւանջը: Շատ մի՛ մասնագուիք:

ՑՈՒԼ (21 *Ապրիլէն 21 Մայիս*)

Օգտուեցէք օրուան առեղծած բարիներէն, ինչ կը վերաբերի ձեր ծրագիրներուն իրագործման: Երբ ունեցող անձնաւորութիւններ պիտի համակերպին ձեր ծրագիրին եւ դուք յաջողութիւն պիտի գտնէք:

ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (22 *Մայիսէն 21 Յունիս*)

Նուազ ջղային եւ համբերատար արամադրութեամբ պիտի կարենաք լուծել օրուան հարցերը: Նպատակաուղղ պայմանները օգտագործել գիտցէք:

ԽԵՑԳԵՏԻՆ (22 *Յունիսէն 23 Յուլիս*)

Զմեռնային եղանակը չէ սիրեր, բայց եղէք պատրաստ ցուրտին դիմաց՝ անպատեհութիւններու առաջքը առնելու համար: Օրը խոհեմութիւն կը բերպռէ:

ԱՌԻՒԾ (24 *Յուլիսէն 23 Օգոստոս*)

Յառաջացէք անվախ, որովհետեւ ասպղերը կը պաշտպանեն ձեզ, պիտի կարենաք որոշումներ առնել՝ մանաւանդ սիրային ձեր կեանքը պիտի բերանայ հեզասահ:

ԿՈՅՍ (24 *Օգոստոսէն 23 Սեպտեմբեր*)

Ձեր դիմաց հակասակորդներ պիտի ունենաք, որոնք պիտի պարտուին ձեր օրը, բայց դուք մնացէք հանգարտ, առանց ազդուելու ոտնձգութիւններէ: Տարեվերջը ինչ մը փոփոխութիւն կ'ըլլայ, բայց պիտի կարենաք հարթել խոչընդոտները:

ԿՇԻՌԱ (24 *Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր*)

Ինչ մը պակսած կ'ըլլայ, եթէ դիտողութիւն չընէք: Եղէք հանգարտ, կարեւորութիւն մի՛ տաք բան-բան չարաբաստիկ ձեր գործերը: Ձեր տարեվերջը պիտի ըլլայ հանգստի եւ աշխուժ գործունէութեամբ լեցուն:

ԿԱՐԻՃ (24 *Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր*)

Համբերատարութիւն... ասնական արեւը հետու չեն, պիտի չմոռնան յոգնութիւն եւ ձախողութիւն: Ուրախութեամբ կատարեցէք ձեր աշխատանքները եւ ժպտեցէք ձեր հակառակորդներուն:

ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ (24 *Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր*)

Զսպեցէք ամէն գնով ամէն ինչ ունենալու ձեր փափաքը: «Ասաղ» մը երեւնալու ձեր մարմաջը հանելի չի թուիր ձեր շրջապատին, հետեւաբար եղէք համեստ: Տարուան այս վերջին ամիսով կրնան փարատիլ բոլոր ամպերը, կամ՝ գրեթէ...

ԱՅԾԵԼՂԻՒՐ (22 *Դեկտեմբերէն 20 Յունուար*)

Ձեր շրջապատը ձեզի հանդէպ պիտի ունենայ ուշադիր կեցուածք, ինչ որ պիտի ուրախացնէ ձեզ: Դեկտեմբեր ամիսը բնականաբար լաւ պիտի բերանայ:

ԾՈՎԱՆՈՑՇ (21 *Յունուարէն 19 Փետրուար*)

Միշտ բնաւորական մթնոլորտին մէջ, կրնաք գործել մեծ սխալ: Հեռու մնացէք անխոհեմ բերուածքէ, եղէք յամառկամ եւ յանձնառու:

ՁՈՒԿ (20 *Փետրուարէն 20 Մարտ*)

Դեկտեմբեր ամիսը բնականաբար կը յուզուի, կը արբամիւ: Աչքօթուքով սկսեալ դուրս եղէք պատյան՝ փոխելու համար ձեր արամադրութիւնը:

ԱՇՃԵԱՆ ԹՈՒՐՉԻ ՇՐՋԱՊՏՈՅՏՆԵՐ

1.- Նոր Տարուան առիթով, բացառիկ յայտագիրով շրջապտոյտ դէպի Կիպրոս, Լիմասոլ Apollonia Beach 5 աստղանի պանդոկը: Զբօսանաւով պտոյտ: Այս Նափայի ծովեզերքը, կենդանաբանական պարտէզ, Թրոոտոս լեռները, անակնկալներ, գին փոխան 625$ի միայն 275$:

2.- 8օրեայ շրջապտոյտ դէպի Ուքրանիա, 620$:

3.- 15 Փետրուարին, միայն այցելուներուն, 21 օր Լոս Անճելըս, Սան Ֆրանսիսքօ, Լաս Վեկաս, լման յայտագիրով, Հռոմի ճամբով, գին 2800$ ներառեալ *վիզա*ները եւ օդակայաններու տուրքերը:

4.- Ամէն Կիրակի *օթոքար*ով միօրեայ պտոյտ դէպի Դամասկոս, Սէտնայա միայն 15$, իսկ ամէն Շաբաթ - Կիրակի երկօրեայ պտոյտ Հոմս, Հալէպ, Դամասկոս, deluxe պանդոկով, միայն 40 $:

5.- Կը վաճառենք օդանաւի տոմսակներ Պէյրութ-Փարիզ-Ֆրանքֆորթ երթուդարձ՝ 270 $:

6.- Մօտ օրէն դէպի Հայաստան *(Էնքայրով)* երթուդարձի տոմսակ 278 $, խումբերու համար մասնաւոր գին:

Արձանագրութեան եւ մանրամասնութեանց համար դիմել ԱՇՃԵԱՆ ԹՈՒՐՉԻ, Պուրճ Համուտ: Հեռ. 01/240654, 03/233978, 01-261177, 01-265068, 01-240654, 03-233978 եւ երեկոները՝ 01-258887 թիւերուն:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆ GOLDEN BEACH

ՁԵՐ ԽՕԱԽՃԱՆՔՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐՈՒՆ ԻՏԷԱԼ ՃԱՇԱՐԱՆԸ

ՃՈՒՇ ՅԱՅՏԱԳԻՐ
Ելոյթ կ'ունենան
ԼԻԲԱՆԱՆԱՀԱՅ ԵՐԳԻՉՆԵՐ

ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ՝
ԽԱՉԻԿ ՄԱԼԽԱՍԵԱՆԻ
ԵՒ ԻՐ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԻՆ

ՍԱԿ՝ 15 ՏՈԼԱՐ

Մանրամասնութեանց համար դիմել Սթիւտիօ Խաչիկ Մալխասեան, Սանթըր Գերմանիկ, հեռ. 266118 եւ 03-261061, իսկ երեկոյեան՝ ճաշարան Կոլտըն Պիչ, հեռ. 402559, 407371 / 2, 3, 4, 5:

ԹԱՂԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԸՆԹՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Յառաջիկայ Կիրակի, 6 Դեկտեմբերին, Լիբանանի թեմի ծխային բոլոր շրջաններէն ներս տեղի պիտի ունենան թաղականութեանց ընտրութիւններ: Ազգային Սահմանադրութեան համաձայն, թաղականութիւնները կ'ընտրուին չորս տարուան շրջանի մը համար եւ վերընտրելի են:

Քուէարկութիւնը տեղի պիտի ունենայ Լիբանանի թեմի եկեղեցիներուն շրջափակէն ներս յատուկ յանձնախումբերու հսկողութեան ներքեւ: Քուէատուփերը բաց պիտի ըլլան առաւօտեան ժամը 9էն մինչեւ կէսօրէ ետք ժամը 5: Քուէարկութեանց կրնան մասնակցիլ 20 տարեկանէն վեր եղող բոլոր ազգայինները:

Կոչ կ'ուղղենք 20 տարիքէն վեր գտնուող մեր եկեղեցւոյ բոլոր զաւակներուն՝ կատարելու իրենց ազգային պարտականութիւնը:

ԴԻՒԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

MODERN DENTISTERY CO.

Modern Dentistery Co. ապահովագրական յատուկ ընկերութիւն մը, որ կ'ապահովագրէ ձեր ատամները:

- Մինչեւ 16 տարեկան 150 տոլար:
- 17 տարեկանէն վեր 200 տոլար:

MODERN DENTISTERY ընկերութեան մօտ ապահովագրուելով կրնաք օգտուիլ հետեւեալ պարագաներէն.-

Քաշել, ատամներու մաքրութիւն, ՍԵՐԱՄԻՔ, բորբոքումի դարմանում, կամուրջ, ատամնաշար եւ այլ կարեւոր պարագաներ:

ՍԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՄԱՐ ՀԵՌԱՁԱՅՆԵԼ 01-252746 եւ 03-625375

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՀՕԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ԱՒԵՏԻՍ ՊՕԱՔՃԵԱՆի մահուան քառասունքին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 13 Դեկտեմբեր 1998, Հալէպի Ս. Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ-ԱՇԽԱՐՀ

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ. ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱՂՋԿԱՆՑ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՍՕՐ՝ ՇԱՊԱՊ ՌԻԱՏԻ - Հ. Մ. Ը. Մ.

Այսօր, երեկոյեան ժամը 20:00ին, Անդրանիկի դաշտին վրայ (Տեմիրճեան կեդրոն, Անթիլիաս), Լիբանանի աղջկանց ախոյեանութեան Սրբ եւ երթի նախավերջին հանդրուանին, տիտղոսին գլխաւոր թեկնածուներէն՝ Հ. Մ. Ը. Մ-ի ներկայացուցչական կազմը պիտի հիւրը՝ Շապապ Ռիատիի Հ. Մ. Ը. Մ-ի հնգեակը, որ ցարդ կը գտնուի դասաւորման պարագլուխի դիրքին վրայ, այսօր եւս պիտի չարունակէ իր յաղթական երթը, ամրապնդելու համար իր դիրքը, մանաւանդ որ յաջորդ հանդրուանին, անիկա պիտի մրցի տիտղոսին գծով իր գլխաւոր մրցակիցին՝ ախոյեան Անդրանիկի դէմ, Շաբաթ 12 Դեկտեմբերին, կէսօրէ ետք ժամը 16:00ին, Քահրապայի դաշտին վրայ:

Նշենք, որ տղոց ախոյեանութիւնը պիտի աւնէ չուրջ ամսուան մը պատարեւ Սրբ հանդրուանը պիտի սկսի 23 Դեկտեմբերին: Հ. Մ. Ը. Մ-ի տղոց հնգեակը Շաբաթ 26 Դեկտեմբերին, երեկոյեան ժամը 6ին Քահրապայի դաշտին վրայ պիտի մրցի Միգիարայի դէմ:

ՖՈՐՄԻՒԼԱ 1

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ ԵՒՍ Կ'ՈՒԶԵՆ *ԿՐԱՆ ՓՐԻ* ՄԸ ՈՒՆԵՆԱԼ

Փորմիւլա 1ի միջազգային ֆետերասիոնին նախագահ՝ Պերնի Էքլէսթոն երէկ հանդիպում մը ունեցաւ Ինտիանափոլիսի իւնիքարի նախագահ Թոնի Ճորճի հետ, որուն ընթացքին ամերիկացին առաջարկած է, որ 2000ի Փորմիւլա 1ի աշխարհի ախոյեանութեան Միացեալ Նահանգներ եւս ունենան հանդրուան մը, այլ խօսքով կրաւ փրի մը, յայտնելով, որ արդէն իրենք ունին պատրաստ փիւթ մը՝ Ինտիանափոլիսի մէջ, ուր տեղի կ'ունենան իւնիքարի մեծագոյն մրցումներն ու աշխարհի ախոյեանութիւնը:

Ցարդ, Փորմիւլա 1ի կրաւ փրի ունեցող հիւսիսային ամերիկեան միակ երկիրը Քանատան է:

Թոնի Ճորճ կ'ըսէ նաեւ, որ եթէ Միացեալ Նահանգներու իրաւունք տրուի մասնակցելու Փորմիւլա 1ին, Ինտիանափոլիսն անկախ իր թեկնածութիւնը դրած է նաեւ Սան Ֆրանսիսքոն, որ պատրաստ է մինչեւ 2000 անմիջապէս կառուցել փիւթ մը, հագիւ կանաչ լոյս ստացած...

Նշենք, որ Փորմիւլա 1ի աշխարհի ախոյեանութեան իրրեւ հանդրուան կամ կրաւ փրի ցարդ միակ ցամաքամասը Ափրիկէն է, ուր տեղի չ'ունենար մրցում, սակայն Հարաւային Ափրիկէն արդէն դրած էր իր թեկնածութիւնը եւ հրնայ ըլլայ, որ 2000 թուականին առաջին անգամ ըլլայով անիկա նաեւ Նկատի առնուի աշխարհի ախոյեանութեան գանկին մէջ: Նման պարագայի մը, աշխարհահռչակ Փորմիւլա 1ի կրկրպառնայ իրապէս միջազգամաքամասային իրապարձութիւն մը, իր հիասքանչ ինքնաշարժներուն ահաւոր «որոտումը» արձագանգելով աշխարհի չորս ծագերուն...

ՄՈՒՍԹԱՖԱ ՀԱՃԻ՝ ԱՓՐԻԿԷԻ ՏԱՐՕՒԱՆ ՖՈՒԹՊՈԼԻՍՏԸ

Մարոքցի միջնապահ Մուսթաֆա Հաճի երէկ ընտրուեցաւ Ափրիկէի տարուան լաւագոյն ֆութպոլիստը, Ափրիկէի ֆութպոլի ֆետերասիոնին կողմէ:

Եգիպտոսի մէջ կայացած ընտրութեան ընթացքին, Տեփորթիւօ Քորունայի միջնապահը աւելի կէտ ապահովեց, քան ամէնէն մօտիկ մրցակիցը՝ նիճերիացի Օկիւաթէն Օքոշան, Մոնտիալին իր ունեցած լաւ խաղարկութեան համար: Հաճի ստացաւ 76 կէտ, իսկ Օքոշա՝ 74:

27 տարեկան Հաճի այսպիսով կը դառնայ չորրորդ մարոքցին որ կը հանդիսանայ լաւագոյն ափրիկեցին. առաջին մարոքցին հանդիսացած էր բերդապահ Պասու Էվաքի, որ 1986ին ընտրուած էր Ափրիկէի տարուան լաւագոյն ֆութպոլիստը:

Հաճի ֆութպոլիստի իր ասպարէզը ակսած է Ֆրանսայի Բ. դասակարգի Նանսիին հետ, ապա 1986ին փոխանցուած՝ Սփորթինկ Լիսպոնի: Հաճի Մարոքի ֆութպոլի ազգային խումբին շապիկը կրած է 38 անգամ եւ նշանակած է 9 կոլ:

Անցեալ տարի Ափրիկէի լաւագոյն մարզիկի տիտղոսին տիրացած նիճերիացի Վիքթոր Իքփեպա (Մոնաքօ) այս տարի ոչ մէկ «քուէ» ստացաւ, մինչ եգիպտացի վեթերան յառաջապահ Հասան Հուսամ հանդիսացաւ չորրորդ, իսկ հարաւային ափրիկեցի Պենի Մաքարթի՝ հինգերորդ:

Ստորեւ՝ Ափրիկէի ֆութպոլի ֆետերասիոնին կողմէ հրապարակուած ցանկը.

1.- Մուսթաֆա Հաճի (Տեփորթիւօ Քորունա եւ Մարոք) 76 կէտ
2.- Օկիւաթէն Օքոշա (Փարիզ Սէն Ժերմէն եւ Նիճերիա) 74 կէտ
3.- Սանտէյ Օլիսեհ (Այաքս Ամսթերտամ եւ Նիճերիա) 58 կէտ
4.- Հուսամ Հասան (Ալ Ահլի եւ Եգիպտոս) 34 կէտ
5.- Պենետիքթ Մաքարթի (Այաքս Ամսթերտամ եւ Հարաւային Ափրիկէ) 24 կէտ
6.- Չիրեատա Կուէլ (ԱՍԷՔ Ասիճան եւ Զողոսկըրեայ Ափունք) 16 կէտ
7.- Չարլզ Աքունոր (Վոլֆսպուրկ եւ Ղանա) 12 կէտ
8.- Մարք-Վիվիէն Ֆոյէ (Լանս եւ Քամերուն) 10 կէտ
9.- Ֆինիտի Ճորճ (Ռէալ Պեթիս եւ Նիճերիա) 8 կէտ
10.- Ռիկոպեր Սոնկ (Սալերնիթանա եւ Քամերուն) 6 կէտ:

ՉԵՄՓԻԼԸՆՋ ԼԻԿ

ԱՅՍՕՐ՝ ԿԱԼԱԹԱՍԱՐԱՅ – ԵՈՒՎԵՆԹՈՒՍ «ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏ»...

«Չեմփիլընջ Լիկ»ի Բ. խմբակին յետաձգուած ճակատումը՝ Թջուրքիոյ Կալաթասարային եւ Իտալիոյ Եուվենթուսին միջեւ տեղի պիտի ունենայ այսօր՝ Պոլսոյ մէջ, քաղաքական լարուած ու պրկուած մթնոլորտի մը մէջ: Աշխարհը այսօր պիտի հետեւի ոչ թէ ֆութպոլի ճակատումի մը, այլ քաղաքական «ճակատամարտ»ի մը՝ Թուրքիոյ եւ Իտալիոյ միջեւ...

Քլիկի ղեկավար Ապտիւլլա Օճալանի հարցով իտալեթրքական քաղաքական լարուածութիւնը այսօր պիտի շարունակուի նաեւ ֆութպոլի դաշտին վրայ՝ Կալաթասարայի եւ Եուվենթուսի միջեւ, նոյնիսկ եթէ երկու ակումբներուն պատասխանատուները թէ Եու. Է. Էֆ. Ա.ն կը փորձեն հակառակը պնդել եւ հարցը կ'ուզեն դիտել տալ մարզական դիտանկիւնէն...

Անցեալ Չորեքշաբթի կայանալիք այս ճակատումը յետաձգուած էր՝ Եուվէի պահանջով: Իտալացիք նոյնիսկ կը պահանջէին, որ մրցումին վայրը փոխադրուի չէկոք դաշտի մը վրայ, սակայն Եու.Է. Էֆ. Ա.ն որոշած էր միայն յետաձգել մրցումը եւ 2 Դեկտեմբերը ներկայացուցած էր ճակատումի իբրեւ նոր թուական:

Այսօրուան «ճակատամարտը» տեղի պիտի ունենայ ապահովական անուսախնդութեան միջոցառումներու ներքեւ: Թրքական ոստիկանութիւնը եւ բանակը արդէն իսկ երկու օրէ ի վեր ահազանգի մատնուած են եւ մտահոգ են, թէ ինչպէ՞ս պիտի պրպտեն իրենց գալանացած համակիրները, նոյնիսկ եթէ երկրին պաշտօնական անձնաւորութիւնները կը վստահեցնեն, որ ոչինչ պիտի պատահի եւ մրցումը պիտի աւարտի «խաղաղութեամբ»...

Իտալիոյ մարմնամարզի նախարարը՝ Ճիովանա Մելանտրի եւ արտաքին գործոց փոխ նախարարը՝ Փիէրօ Ֆասինօ եւս մեկնած են Պոլիս, ընկերակցելով իրենց ախոյեանին՝ Եուվենթուսի կապմին, որ այս բոլոր տակնուվրայութեան մէջ պիտի փորձէ բարձր մակարդակի ֆութպոլ կիրարկել, մանաւանդ որ եթէ պահ մը մոռնանք Օճալանն ու քաղաքականութիւնը եւ վերադառնանք մարզաշխարհ, Եուվէ այսօր անպայման կարիքը ունի 3 կէտով վերադառնալու Իտալիա, այլապէս անիկա դուրս կը մնայ «Չեմփիըընջ Լիկ»էն, մինչ թրքական կապմը 10 կէտով կը վերագրաւէ խմբակին դասաւորման պարագլուխի դիրքը Ռոզընպորկի առջեւ: Նորվեկիական կապմը ունի 8 կէտ, Կալաթասարայ՝ 7, իսկ Եուվէ՝ 4: Հետեւաբար, այսօր Եուվէի տղոց ուսերուն դրուած է կրկնակի պատասխանատուութիւն: Առաջին՝ քաղաքական իմաստով անոնք պիտի «մարտընչին» ի խնդիր իրենց երկրին արժանապատուութեան, երկրորդ եւ ամէնէն կարեւորը՝ ի խնդիր ֆութպոլի իրենց փառքին ու առաքելութեան...

ԿԼՈՐ ԳՆԴԱԿԻ ԱՇԽԱՐՀԷՆ...

●ՊՈԱԻԻՍԹԱՅԻ միջնապահ Հէյտէր Պապթիսթա չարաթասկիգրին յայտնեց, թէ չատ հաւանարար միանայ Փարիզ Սէն Ժերմէնին:

26 տարեկան Հէյտէր չորս տարուան պայմանագրութիւն մը կրնայ ստորագրել Ֆրանսական ակումբին հետ:

Հակառակ անոր որ միջնապահին պայմանագրութիւնը փորձուպայական ակումբին հետ կ'աւարտի այս եղանակի աւարտին, սակայն Փարիզ Սէ-Ժ. Պոզիսթայի պիտի վճարէ չուրջ երկու միլիոն տոլար, կը յայտնեն փորձուգայեան լրատու գործակալութիւնները:

●ԷՎԸՐԹընի պատասխանատուները յայտնեցին, որ ակումբին նախագահ՝ փիթըր Ճոնսըն հրաժարած է, չորս տարի իր պաշտօնին վրայ մնալէ ետք:

Շաբաթ ասկիգրին, ակումբին պատասխանատուները մարկիզ Ուոլթըր Սմիթին բացատրութիւն պահանջած էին, թէ ինչպէ՞ս կրնար պատահի, որ յառաջապահ Տանքըն Ֆերկրսըն «կը ծախուի» Նիւքէսըլի, փոխան 13 միլիոն տոլարի:

Զարմացած այս մկկէն, Սմիթ յայտնած էր, լսելով, որ ընաւ տեղեկութիւն չունի Ֆերկրսընի Նիւքէսըլ փոխանցումէն: Ճոնսընի երբ հարց տրուած էր ասոր համար, ան ըսած էր, որ ինքն է պատասխանատուն այդ փոխանցման:

Անցեալ եղանակին Էվըրթըն հագիւ փրկուած էր Ա. դասակարգ փոխադրուելէ եւ չատեր այն կարծիքը ունեցած էին, որ խումբին անյաջողութեան պատճառ եղած էր Ճոնսըն:

Հակառակ Ֆերկրսընի մեկնումին, սակայն, Էվըրթըն յաջողեցաւ պարտութեան մատնել Զարլթընը (2-1), մինչ Ֆերկրսըն, որ առաջին անգամ ըլլալով կը կրկր Նիւքէսըլի չապիկը, յաջողեցաւ երկու կոլ նշանակել Ուիմպըլտընի դէմ մրցումին:

●ՍՊԱՐՏԱԿ ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ պատասխանատուները կը յայտնեն, թէ այսօր ֆութպոլի բարեկամական մրցում մը պիտի կատարեն Վիարէալի դէմ, առ ի պատրաստութիւն՝ յառաջիկայ Դեկտեմբեր 9ին տեղի ունենալիք Ռէալ Մատրիտի դէմ մրցումին («Չէմփիընջ Լիկ»ին) գծով:

Նկատի ունենալով որ Հոկտեմբեր 30ին աւարտեցաւ Ռուսիոյ ախոյեանութիւնը, ախոյեան Սպարտակ Մոսկուայի համար վաղ տեղի ունենալիք մրցումը պիտի ըլլայ կարեւոր, որովհետեւ անոնք կատարած են դաշտ վերադարձ, ամսուան մը հանգիստն ու «անգործութիւնը» ետք...

●ՍՓՈՐԹԻՆԿ ԼԻՋՊՈՆի պատասխանատուները յայտնեցին, թէ պրազիլցի յառաջապահ Հէանտրօ Մաշատօ փոխ տրուեցաւ Թեներիֆէի:

Հէանտրօ, որ 1996-97 եղանակին մաս կազմած է Վալենսիայի, մինչեւ այս եղանակի աւարտը մաս պիտի կազմէ սպանական ակումբին:

●ՖՎԸՐԹընի պատասխանատուները յայտնեցին, որ ակումբին նախագահ՝ փիթըր Ճոնսըն հրաժարած է, չորս տարի իր պաշտօնին վրայ մնալէ ետք:

Շաբաթ ասկիգրին, ակումբին պատասխանատուները մարկիզ Ուոլթըր Սմիթին բացատրութիւն պահանջած էին, թէ ինչպէ՞ս կրնար պատահի, որ յառաջապահ Տանքըն Ֆերկրսըն «կը ծախուի» Նիւքէսըլի, փոխան 13 միլիոն տոլարի:

Զարմացած այս մկկէն, Սմիթ յայտնած էր, լսելով, որ ընաւ տեղեկութիւն չունի Ֆերկրսընի Նիւքէսըլ փոխանցումէն: Ճոնսընի երբ հարց տրուած էր ասոր համար, ան ըսած էր, որ ինքն է պատասխանատուն այդ փոխանցման:

Անցեալ եղանակին Էվըրթըն հագիւ փրկուած էր Ա. դասակարգ փոխադրուելէ եւ չատեր այն կարծիքը ունեցած էին, որ խումբին անյաջողութեան պատճառ եղած էր Ճոնսըն:

Հակառակ Ֆերկրսընի մեկնումին, սակայն, Էվըրթըն յաջողեցաւ պարտութեան մատնել Զարլթընը (2-1), մինչ Ֆերկրսըն, որ առաջին անգամ ըլլալով կը կրկր Նիւքէսըլի չապիկը, յաջողեցաւ երկու կոլ նշանակել Ուիմպըլտընի դէմ մրցումին:

●ՍՊԱՐՏԱԿ ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ պատասխանատուները կը յայտնեն, թէ այսօր ֆութպոլի բարեկամական մրցում մը պիտի կատարեն Վիարէալի դէմ, առ ի պատրաստութիւն՝ յառաջիկայ Դեկտեմբեր 9ին տեղի ունենալիք Ռէալ Մատրիտի դէմ մրցումին («Չէմփիընջ Լիկ»ին) գծով:

Նկատի ունենալով որ Հոկտեմբեր 30ին աւարտեցաւ Ռուսիոյ ախոյեանութիւնը, ախոյեան Սպարտակ Մոսկուայի համար վաղ տեղի ունենալիք մրցումը պիտի ըլլայ կարեւոր, որովհետեւ անոնք կատարած են դաշտ վերադարձ, ամսուան մը հանգիստն ու «անգործութիւնը» ետք...

●ՍՓՈՐԹԻՆԿ ԼԻՋՊՈՆի պատասխանատուները յայտնեցին, թէ պրազիլցի յառաջապահ Հէանտրօ Մաշատօ փոխ տրուեցաւ Թեներիֆէի:

Հէանտրօ, որ 1996-97 եղանակին մաս կազմած է Վալենսիայի, մինչեւ այս եղանակի աւարտը մաս պիտի կազմէ սպանական ակումբին:

●ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ֆութպոլի ֆետերասիոնը չարաթասկիգրին Շթութկարթի միջնապահ Քրասիմիր Պալաքովն բացատրութիւն պահանջեց, անցեալ շարաթ իր կատարած կոչտ խաղարկութեան համար:

Ֆրայպուրկի դէմ մրցումին, պուլկարացի փլէյմէյքըր Պալաքով ծունկով գօրաւոր հարուած մը տուած էր թուրքական միջազգային մարզիկ Զուպայէր Պայայի մարմնին «կպայուն» մասին, երբ ան կը փորձէր վերագանգել Քրասիմիրը:

Օրուան իրաւարարը յայտնեց, լսելով, որ մրցումին 17րդ վայրկեանին տեղի ունեցած այդ պատահարը չէր տեսած, որովհետեւ անիկա կատարուած էր իրմէ բաւական հեռու:

Գերմանական ամէնէն տարածուն օրաթերթը՝ «Պիլտ», անդրադառնալով այս դէպքին, խորագիրով մը կը գրէ «Պատժեցէ՛ք Պալաքովը», իսկ ներքին էջին մէջ լսդուածով մը գրած էր, թէ «Պունտսլիգային մէջ այս մկկը ամէնէն կոչտ փաուլերէն մէկն է, հետեւաբար ան պէտք է կախակայուի, այլապէս Գերմանիոյ ֆութպոլը րնդմիշտ պիտի չարունակ տպեղ մարգական երեւոյթներ ապրիլ»:

●ՆԻՃԵՐԻԱՅԻ երիտասարդ յառաջապահ Հարունա Պապանկիտա, որ անցեալ Շաբաթ օր Պարսելոնայի երկրորդ կապմին հետ առաջին անգամ ըլլալով դաշտ ներկայացաւ իրրեւ արհեստավարժ մարզիկ, փայլուն ապագայ կը խոստանայ Պարսելոնայի համար:

16 տարեկան միջնապահ Հարունա, որ եղբայրն է Այաքս Ամսթերտամի մաս կազմող Թիճանիի, Օսասունայի դէմ մրցումին (4-0) նշանակեց իր կապմին երկու կոյերը եւ «պատրաստեց» մնացեալ երկուքը:

Պարսայի կապմը, որ Բ. դասակարգի ախոյեանութեան մէջ յաջորդական հինգ պարտութիւն կրելէ ետք գրաւած էր րնդհանուր դասաւորման վերջին դիրքը, Հարունայի ներկայութեամբ տարբեր վիճակ մը կր պարգէր:

●ԱՆԳԼԻՈՅ եւ Աւստրալիոյ ազգային խումբերուն նախկին մարգիչ Թերրի Վենրպրիգ կ'ակնկալէ, որ մօտիկ ապագային դարձեալ վերադառնայ միջազգային ասպարէզ:

«Սան» օրաթերթին հետ իր կատարած մէկ հարցազրոյցին րնթացքին Քրիսթըլ Փալասի (Ա. դասակարգ) մարգիչ Վենրպրիգ յայտնեց. «Մարգիչի պաշտօնս ակումբներու մակարդակով կատարելէ ետք, քանի մը տարիէն դարձեալ պիտի վերադառնամ ստանձնելու համար ազգային խումբ մը»:

Ան երեք տարուան պայմանագրութիւն մը ստորագրեց Փալասի հետ վեց ամիս առաջ, լքելէ ետք Փորթսմուճը:

Անցեալ ամառ Վենրպրիգ Աւստրալիոյ ֆութպոլի ազգային խումբին մարգիչն էր, նախքան Փորթսմուճի միացումը:

Բրիտանիոյ ոստիկանութիւնը անցեալ չարաթ րսած էր, թէ պիտի քննարկէ աւստրալիացի մարգիկներու Փորթսմուճ փոխանցումին թղթածրարները, անոնք Վենրպրիգի օրերուն միացած էին անգլիական ակումբին:

●ՄԵՔՍԻՔԱՅԻ մեծագոյն ակումբներէն՝ Ամերիքա, տասնամեակի մրրնթացքին իր 14րդ մարգիչը նշանակեց պաշտօնանկ րնելէ ետք չիլիցի Քարլոս Ռէյնոսոն, որ հինգ ամիս միայն մնացած էր իր պաշտօնին վրայ: Փարակուէյցի Քարլոս Քիեսէ նշանակուեցաւ նոր մարգիչ:

Նախքան անոր մարգիչ նշանակումը, Եոհան Քրույֆի, Այֆիս Պասիլիեւ Տանիէլ Փասարելլայի անուններն նկատի առնուած էին մարգիչներու գանկին վրայ:

ՌԷԱԼ ՄԱՏՐԻՏ՝ ԱՇԽԱՐՀԻ ԱԽՈՅԵԱՆ

Երէկ Ճափոնի մայրաքաղաք Թոքիոյի մէջ տեղի ունեցաւ ֆութպոլի ակումբներու աշխարհի ախոյեանութեան ճակատումը՝ Եւրոպայի ախոյեան Ռէալ Մատրիտի եւ Լատին Ամերիկայի ախոյեան Վասքօ Տա Կաման միջեւ եւ աւարտեցաւ ապահական կապմին յաղթանակով՝ 2-1 արդիւնքով:

Մրցումին րնթացքին երկու կապմերը կիրարկեցին վրտ յարձակողական գեղեցիկ խաղարկութիւն, սակայն ապահացիք առաւելաբար տիրապետեցին պրապիլցի իրենց մրցակիցներուն վրայ:

Ա. կիսախաղին, Ռէալի պրազիլցի յետապահ Ռոպերթօ Քարլոսի մէկ օվերին վրայ, Նապա 26րդ վայրկեանին սխալմամբ գնդակը գլխով կեռեղեց ինքն իր բերդին ներս:

Բ. կիսախաղին, Վասքօ Տա Կաման եւ Պրապիլի ազգային խումբի աստղերէն Ժունինիօ 57րդ վայրկեանին նշանակեց պրապիլական կապմին հաւասարութեան կոլը: Այնուհետեւ Ռէալ Մատրիտ փորձեց ամէն գնով նշանակել յաղթանակի կոլ մը եւ 83րդ վայրկեանին յաջողեցաւ իր առաքելութեան մէջ, շնորհիւ Ռաուլ Կոնսալէսի նշանակած կոլին:

Ռէալ Մատրիտ այսպիսով 38 տարի ետք երկրորդ անգամ ըլլալով շահեցաւ այս բաժակը, մինչ Վասքօ Տա Կաման ցարդ չէ տիրացած այս տիտղոսին, ոչ ալ նախապէս ճակատած է այս բաժակին գծով: Ռէալ Մատրիտ առաջին անգամ 1960ին շահած էր բաժակը, 5-1 արդիւնքով պարտութեան մատնելէ ետք Փենարոլը:

Աշխարհի այս բաժակը, որուն համար ամէն տարի կը մրցին Եւրոպայի ախոյեանն ու Լատին Ամերիկայի ախոյեանը, 17 անգամ վիճակուած է եւրոպացիներուն, իսկ 20 անգամ՝ հարաւամերիկացիներուն: 1975ին եւ 1977ին ճակատում տեղի չէ ունեցած: Նշենք, որ 1980էն առաջ այս ճակատումը տեղի կ'ունենար երթ ու դարձի դրութեամբ, սակայն ՖԻՖԱն այդ օրէնքը վերատեսութեան ենթարկեց եւ այնուհետեւ ճակատումը տեղի կ'ունենայ մէկ անգամ՝ Ճափոնի մէջ, իբրեւ օտար դաշտ եւ օտար ցանաքամաս (Ասիա):

Ստորեւ՝ 1960էն ի վեր աշխարհի ախոյեանները.

1960 - Ռէալ Մատրիտ (Սպանիա)
1961 - Փեննարոլ (Ուրուկուէյ)
1962 - Սանթոս (Պրազիլ)
1963 - Սանթոս (Պրազիլ)
1964 - Ինթըր Միլան (Իտալիա)
1965 - Ինթըր Միլան (Իտալիա)
1966 - Փեննարոլ (Ուրուկուէյ)
1967 - Ռասինկ (Արժանթին)
1968 - Էսթուդիանթիսթա (Արժանթին)
1969 - Ա. Սէ. Միլան (Իտալիա)
1970 - Ֆէյէնուրտ Ռոթերտամ (Հոլանտա)
1971 - Նասիոնալ (Ուրուկուէյ)
1972 - Այաքս Ամսթերտամ (Հոլանտա)
1973 - Ինթերնասիոնալ (Արժանթին)
1974 - Պայերնը Մարդիխ (Գերմանիա)
1975 - Տեղի չէ ունեցած
1976 - Պայէրն Միւնիխ (Գերմանիա)
1977 - Տեղի չէ ունեցած
1978 - Պոքա Ժունիորզ (Արժանթին)
1979 - Օլիմփիա (Փարակուէյ)
1980 - Նասիոնալ (Ուրուկուէյ)
1981 - Ֆլամենկօ (Պրազիլ)
1982 - Փեննարոլ (Ուրուկուէյ)
1983 - Կրեմիո (Պրազիլ)
1984 - Ինթերնասիոնալ (Արժանթին)
1985 - Եուվենթուս (Իտալիա)
1986 - Ռիվըր Փլէյթ (Արժանթին)
1987 - Փորթօ (Փորթուգալ)
1988 - Նասիոնալ (Ուրուկուէյ)
1989 - Ա. Սէ. Միլան (Իտալիա)
1990 - Ա. Սէ. Միլան (Իտալիա)
1991 - «Կարմիր Աստղ» Պելկրատ (Եուկոսլաւիա)
1992 - Սաօ Փաուլօ (Պրազիլ)
1993 - Սաօ Փաուլօ (Պրազիլ)
1994 - Վելէս Սարսֆիլտ (Արժանթին)
1995 - Այաքս Ամսթերտամ (Հոլանտա)
1996 - Եուվենթուս (Իտալիա)
1997 - Պորուսիա Տորթմունտ (Գերմանիա)
1998 - Ռէալ Մատրիտ (Սպանիա)

ՊԼԷԹԸՐ ՀԱՍԱՒ ՃԱՓՈՆ

ՖԻՖԱի նախագահ Սէփ Պլէթըր, որ իրրեւ նախագահ իր առաջին այցելութիւնը կու տար Ճափոն, յայտնեց, թէ 2002ի Մոնտիալը, որ տեղի պիտի ունենայ Ճափոնի եւ Հարաւային Քորէայի մէջ, պիտի երկարի երեսուն օրուան վրայ, փոխան 33ի:

Նախքան Ճափոն ժամանելը, ան կր գտնուէր Հարաւային Քորէա, ուր յայտարարած էր, թէ 2002ի Մոնտիալը տեղի պիտի ունենայ Մայիսէն Յունիսի միջեւ, այլ սինքն ամիսով մր պիտի յառաջագրւի: Ան Ճափոնէն եւս այս նոյն յայտարարութիւնը կատարեց, չեչտելով որ 2002ի Մոնտիալը հիւրընկալող երկու երկիրները յայտնապէս չպիտի յաջողութեամբ պիտի աւարտեն այս մրցաշարքը, հակառակ անոր, որ Մոնտիալի պատմութեան մէջ առաջին անգամ ըլլալով է, որ երկու երկիրներ միասնարար կր հիւրընկալեն Մոնտիալը: Առաջին անգամն է նաեւ, որ Մոնտիալը տեղի պիտի ունենայ Ասիոյ մէջ:

ՄԵՍՈՒՏ ԵԶԼՄԱԶ ՀՌՈՄԻ...

Շարունակուած Ա. էջէն

մը, որուն ընթացքին կրնայ իր անմեղութիւնը փաստել։

Նկատի ունենալով, որ միջազգային յարմար ատեան մը չկայ, Իտալիոյ համար միակ ընտրանքը կրնայ ըլլալ Օճալանը ինք դատել։

Եւրոպական Խորհուրդին դատական հարցերու բաժանմունքին տնօրէնը՝ Քանտիտս Քունհա, Երկուշաբթի օր յայտնեց, որ Իտալիա կրնայ գոհացնել եւրոպական օրինական պահանջները՝ ինք դատելով Օճալանը, գայն Թուրքիոյ յանձնելու փոխարէն։

Օճալանը «ահաբեկիչ» անուանելով եւ Ե. Միութեան շարքերուն մէջ միջազգային ոճրագործութեան եւ ահաբեկչութեան դէմ պայքարելու գծով հետզհետէ թափ ստացող ճնշումներուն տակ, քաղաքականօրէն դժուար պիտի ըլլայ Իտալիոյ համար Օճալանը արտայանձնել պահանջ մը, զոր կրնան Իտալիոյ կեդրոնի այլ ընդդիմադիր կուսակցութիւնները։

Այժմ նաեւ անհաւանական կը թուի, որ Տ'Ալեմա քաղաքական ապաստանեալի իրաւունք տայ մարդու մը, զոր «ահաբեկիչ» անուանած է։

«Այս առիթը կ'օգտագործենք չեչոտելու անհրաժեշտութիւնը քրտական հարցին խաղաղ լուծումի մը», ըսաւ Տ'Ալեմա երէկ հարցազրոյցին ընթացքին։

Թուրքիոյ արդարութեան նախարարութիւնը օրինակի մը պատրաստած է մահապատիժը չնչելու համար, սակայն Մեսուտ Երմակի կառավարութեան անցեալ շարաթ տապալումը արգելակած է այդ գործընթացը։

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ԴԱՏԱՒՈՐ ՄԸ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ՕՃԱԼԱՆԻ ՀԱՐՑԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ

Միւս կողմէ, Ֆրանսայի դատաւոր մը Իտալիային խնդրած է հարցաքննել Օճալանը ապօրինի միջոցներով նիւթական ապահովող խմբակի մը մասին, որ Օճալանի Քիւրտիստանի Աշխատաւորական Կուսակցութեան ֆինանսաւորումին կ'օժանդակէ։

Արդարութեան մարզի աղբիւրներ ըսին, թէ դատաւոր Ժան - Ֆրանսուա Ռիքար, որ ահաբեկչական հարցերու մասնագէտ է, դիւանագիտական խոդովակներով իր խնդրանքը Հռոմ դրկած է։

Ռիքար քննութիւն կը տանի ոճրային խմբակի մը չուրջ, որուն քրտական ծագումով չորս թուրք ղեկավարներուն երկուքը Ֆրանսայի մէջ ձերբակալուած են, երկուքը՝ փախստական։

Ըստ Ֆրանսայի պաշտօնատարներու գնահատումներուն, ՔԱԿ տարեկան Ֆրանսայի մէջ չուրջ 3,5 միլիոն տոլար կը հաւաքէ թրքական պետութեան դէմ իր պայքարը ֆինանսաւորելու համար։

•ՔԻԻՐՍ ըմբոստ կին մը երէկ անձնասպանական գործողութեան մը ձեւնարկած է Թուրքիոյ Հարաւ-արեւելեան գօտիին մէջ, թուրք կինուորներու գործածած մէկ խանութին դէմ։ Ան մահացած է, 14 ուրիշներ՝ վիրաւորուած։

(ՌՈՅԹԵՐԶ)

ԱՆԱՆ ԼԻՊԻԱՑԻ ...

Շարունակուած 3րդ էջէն

պար Ռոպին Քուք Երեքշաբթի օր ըսաւ, որ Լիպիա պէտք է ընդառաջէ Լոնտոնի եւ Ուաշինկթընի կողմէ ներկայացուած ծրագիրին, որ կ'առաջարկէ Հոլանտայի մէջ դատավարութեան ենթարկել երկու ամբաստանեալները։ Քուք դիտել տուաւ, որ Օգոստոսէն ի վեր Բրիտանիա եւ Միացեալ Նահանգներ ձիգ չեն խնայած յառաջխաղացքի մէջ դնելու համար ծրագիրը։ Ան ըսաւ նաեւ, որ Լիպիա լուսաբանութիւններ պահանջած է եւ անոնք բաժեշտ բացատրութիւնը տրուած է անոր։

Լիպիա ակնբունքային համաձայնութիւն տուած է Հոլանտայի մէջ դատավարութեան ենթարկելու երկու լիպիացիները. սակայն կը մերժէ վճիռի մը պարագային. պանոնք Սկովտիոյ մէջ բանտարկութեան ենթարկելու ծրագիրը։

Քապաֆի Երկուշաբթի գիշեր ըսած էր, որ Բրիտանիա եւ Միացեալ Նահանգներ պէտք է հրաժարին իրենց պայմաններէն, եթէ կ'ուզեն Հոլանտայի մէջ դատավարութեան ենթարկել լիպիացի երկու ամբաստանեալները։ Քապաֆի շեշտեց, որ Լիպիա հաստատ պիտի մնայ իր կեցուածքին վրայ՝ մերժելով Լոնտոնի եւ Ուաշինկթընի պայմանները։

ԱԼՃԵՐԻԱ

ԻՍԼԱՄԱԿԱՆՆԵՐ ՈՍՏԻԿԱՆՆԵՐ ԿԸ ՍՊԱՆՆԵՆ

ԱԼԺԷ. 1 (ՌՈՅԹԵՐԶ).- Ալճերիացի իսլամական վիճակներ երկու ոստիկաններ ապանեցին եւ չորս ուրիշներ վիրաւորեցին, հաղորդեց օրաթերթ մը Երեքշաբթի օր։

«Լը Ժէօն Էնտեփանտան» օրաթերթը հաղորդեց, որ վիճակները ոտքի մը պայթեցուցած են ոստիկաններուն հաստատած անցարգելին մօտ եւ ապա՝ գնդացիրներէ կրակ բացած են անոնց վրայ։ Միջադէպը տեղի ունեցած է Կիրակի գիշեր, Ալժէի արեւելքը գտնուող Թիպի Ուզու քաղաքին մօտ։

ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

•ԱԼՄԱԹԻ - Ղազախստանի արեւելեան շրջանին մէջ երեք հոգի ապանուեցաւ, երբ բեռնատար շոգեկառք մը ինքնաշարժի մը բախեցաւ։

•ՓԵՔԻՆ - Չինաստանի հարաւ-արեւմտեան եւնան նահանգին մէջ ածխահանքի մը պայթումին վտեռուն թիւը երեկ բարձրացաւ 38ի։

•ՄԱՆԻՍՏՈ - Ինտոնեզիոյ մէջ 7.6 աստիճան *ռիխթըր* ուժգնութեամբ երկրաշարժ մը 32 վոհ պատճառեց։

•ՓՐԱԿ! - 27 տարեկան չեխ մը ինքնաշարժի գողութեան համար ձերբակալուեցաւ։ Ոստիկանութիւնը սինք ձերբակալեց, երբ ան կը քննար գողցած ինքնաշարժին մէջ։

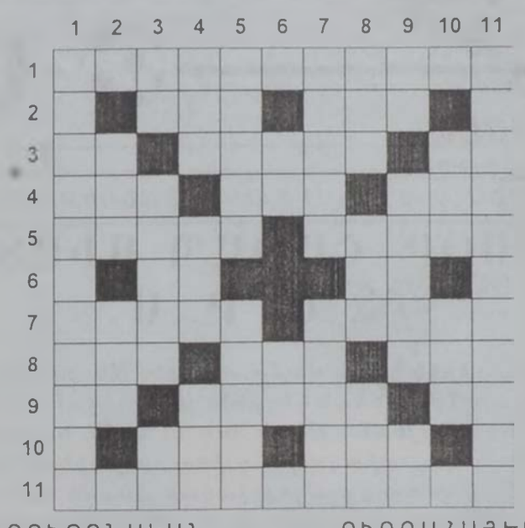
ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Լոնտոնի ոսկեպահին մէջ, դրամանիշներու փոխանակման սակը հետեւեալն էր երէկ կէսօրին.

Ամերիկեան տոլարի փոխանակման սակերը.	
Քանատական տոլար	1.5304 14
Գերմանական մարք	1.6835 45
Հոլանտական ֆլորինը	1.8976 86
Զուիցերիական ֆրանք	1.3815 25
Պելճիքական ֆրանք	34.70 74
Ֆրանսական ֆրանք	5.6445 75
Իտալական լիր	1666.0 8.0
Ասվտրական շիլի	122.14 21
Շուէտական քրոն	8.1161 61
Նորվեկիական քրոն	7.4633 53
Դանիական քրոն	6.4017 37
Մեկ օրերիկի	1.6538 48
•Մեկ ոսկի ունկի	293.50 40

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 4139

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. *Ֆրանսացի փիլիսոփայ (1712-1778)։*
2. *Համրնի գիւղերէն - Յաճախանք։*
3. *Գինդ (հակ.) - Սրրուհի Տիւսարի երկերէն - Ձայնանիշ։*
4. *Տեղական մակրայ - Արական ստար անուն - Զորցուած պտուղ։*
5. *Ինքնարոյս - Մանրաձաւար (հակ.)։*
6. *Յարաբերական դերանուն - Անձնական դերանուն (հակ.)։*
7. *Պարսիկ թագաւոր - Ափրիկեան երկիր (հակ.)։*
8. *Արական անուն - Միսիրեր - Շին ֆէյնի կինուտրական թեւր։*
9. *Իրերայաջորդ տառեր - Ջրային պագան (հակ.) - Կրկնուած րաղաձայններ։*
10. *Ի նչպէս (հակ.) - Թուշ։*
11. *Տխուր յիշատակներ թողած։*

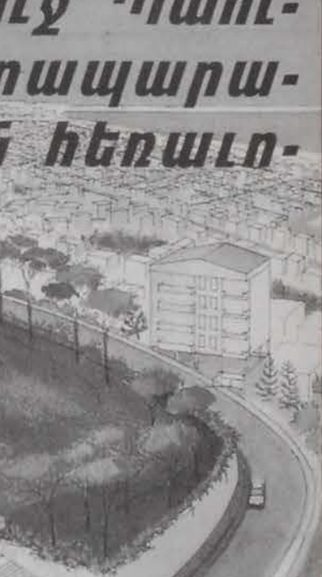
ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. *Մխատէր քահանայ։*
2. *Գլուխր կախ՝ հայ տղայ - Յուրտ երկիրներու պագան։*
3. *Իրերայաջորդ գիրեր - Չինկախտան պղինձ (հակ.) - Դրկից տառեր։*
4. *Եկեղեցի - Փտութիւն (հակ.) - Հեռացիր։*
5. *Մոսկոս Յարութիւնեանի պրչանուներ - Ասիական ոստան։*
6. *Այրուբենէն - Լեզուով մը այո։*
7. *Եղեկնացուպ - Գլուխր կախ գիչատիչ թռչուն։*
8. *Մայրատ սիւնապրւխս - Լիրանոյի կետերէն - Ցուցական ածական (հակ.)։*
9. *Դրկից գիրեր - Ջողչենի - Կրկնուած բաղաձայններ։*
10. *Շէյքսփիրի երկերէն «... Արքայ» - Մխացող ածուխ։*
11. *Տարրեր պետութեան մը քաղաքացի։*

ԹԻՒ 4138

ԽԱՉԲԱՌԻՆ

ԼՈՒԾՈՒՄԸ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԱՊԱԳԱՅԻ ՄԸ՝ ԻՏԷԱԼ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆԸ, ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԳԻՆՈՎ

PARC St LAZARE

40,000 քառ. մեթր տարածութեամբ բլուրի մը վրայ, Նիու Ռաուտայի մէջ՝ Պաուշըրիէ, Սալոմէ հրապարակէն 3 վայրկեան հեռաւորութեամբ։

Կանխավճար՝ 2500$ էն սկսեալ

- Շքեղ յարկաբաժիններ։
- 4 յարկանի շէնքեր։
- 12 տեսակի յարկաբաժիններ միայարկ եւ երկյարկ 95 քառ. մեթրէն մինչեւ 190 քառ. մեթր։
- Կառատուն - պահեստի սենեակ, արթզեան ջրհոր, ժեներաթոր։
- Շքասայգի եւ լողաւազան։
- Սուփըրմարքէթ։

SAYFCO

ARA YEREVANIAN ET FILS. S.A.R.L.

Լաւագոյն երաշխաւորուած եւ ապահով

- Գին՝ 49000$էն սկսեալ։
- Մինչեւ յանձնում՝ մասնավճարները առանց տոկոսի։
- 20 տարուան մասնավճարի դրութիւն։

Այցելեցէ՛ք շինարարութեան վայրը եւ տեսէք՝ տեղւոյն վրայ գտնուող մաքէթը կամ յաւելեալ տեղեկութիւններու համար, կապուեցէք՝ Bec Tower, Ժէլ էլ Տիպի մայրուղի, հեռ. (04) 407023, 406997, (03) 300128, (03) 340803։